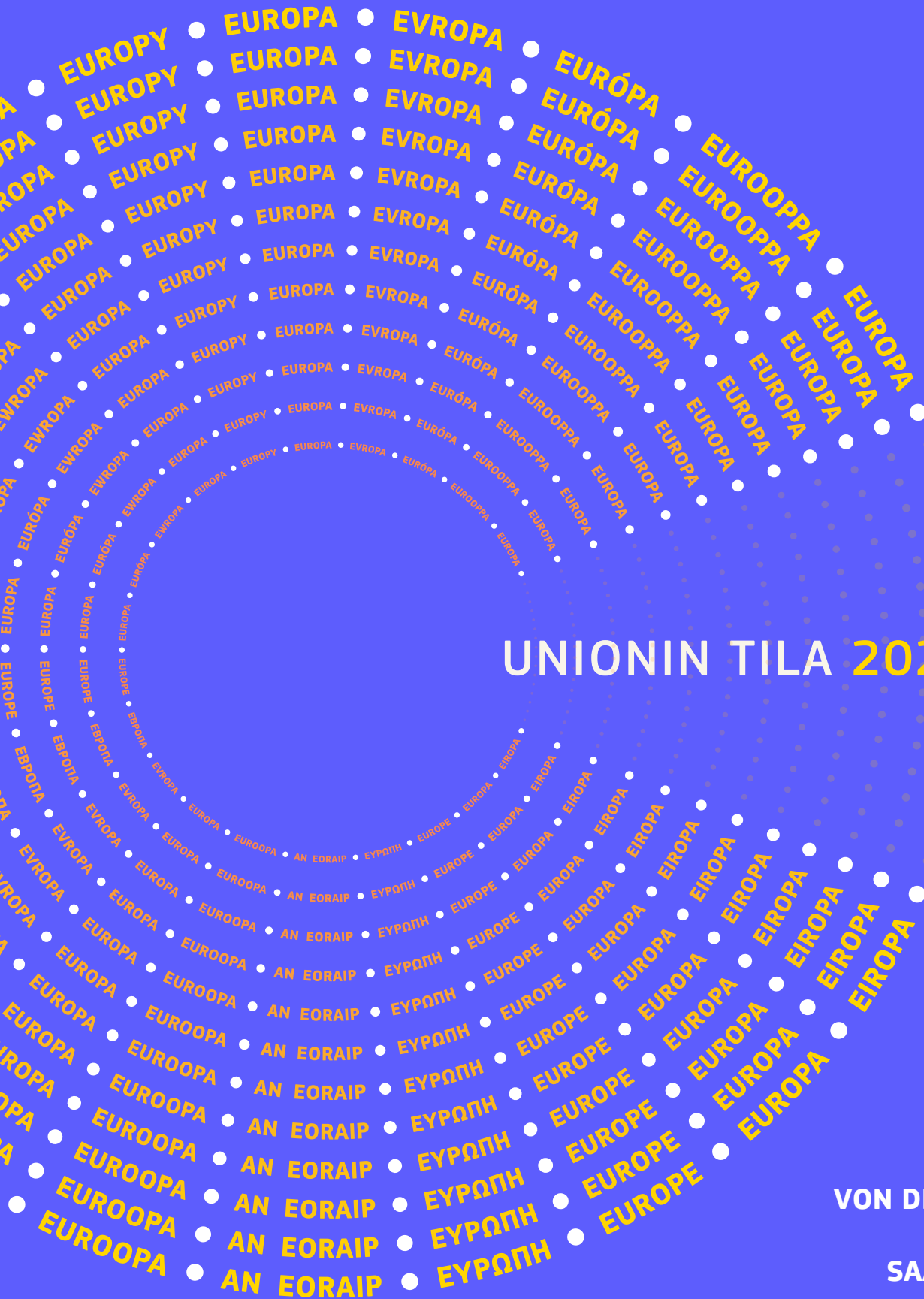

Euroopan
komissio

UNIONIN TILA 2023

VON DER LEYENIN
KOMISSIION
SAAVUTUKSET

Unionin tila 2023 – von der Leyenin komissio

Euroopan komissio
Viestinnän pääosasto
1049 Bryssel
BELGIA

Euroopan komissio ei ole vastuussa uudelleenkäytön mahdollisista seurauksista

Luxemburg: Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2023

© Euroopan unioni, 2023

Euroopan komission asiakirjojen uudelleenkäyttöä koskevat periaatteet perustuvat 12. joulukuuta 2011 annettuun komission päätökseen 2011/833/EU (EUVL L 330, 14.12.2011, s. 39).

Jollei toisin mainita, tämän asiakirjan uudelleenkäyttö on sallittua Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0) -lisenssin mukaisesti (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Tämä tarkoittaa sitä, että uudelleenkäyttö on sallittua, jos lähde mainitaan asianmukaisesti ja mahdollisesti tehdyt muutokset merkitään.

Sellaisten osien käyttö tai jäljentäminen, jotka eivät ole Euroopan unionin omaisuutta, saattaa edellyttää lupaa suoraan asianomaisilta oikeudenhaltijoilta.

TEKIJÄNOIKEUDET

Kaikki kuvat © Euroopan unioni, ellei toisin mainita.

Sisältö

Saavutukset	4
Eurooppa: taistelun arvoinen tulevaisuus	5
1 Euroopan tavoitteiden puolustaminen	7
2 Investointi Euroopan hyvinvointiin	24
3 Euroopan yhteiskunnallisen selviytymiskyvyn kehittäminen	66
Aikajana	83

Eurooppa: taistelun arvoinen tulevaisuus

Vuosi sitten Euroopan unioni kohtasi yhden tähän asti suurimmista haasteistaan, kun Euroopassa alkoi sota. Ensimmäistä kertaa hyökkäyksen syynä oli se, että sen kohteena oleva naapurimaa halusi liittyä unioniin. Venäjä yritti kiristää EU:ta energialla, ja Eurooppa olikin fossiilisten polttoaineiden vuoksi kriisin partaalla. Emme tienneet, riittävätkö kaasuvaramme talveksi. Tiesimme kuitenkin, että emme voineet luovuttaa, kun ukrainalaiset ystävämme taistelivat vapautensa puolesta. **EU:n piti irtautua nopeasti Venäjän fossiilisista polttoaineista monipuolistamalla polttoainetarjontansa ja vauhdittamalla siirtymistä puhtaaseen energiaan. Ja näin teimme, yhdessä.** Ei siksi, että se oli helppoa, vaan siksi, että se oli oikein.

Tämä on puheenjohtaja Ursula von der Leyenin johtaman Euroopan komission henki. Eurooppalaiset ovat vuoden 2019 jälkeen kohdanneet maailmanlaajuisen pandemian, selviytyneet energiakriisistä ja ottaneet koteihinsa vastaan suurimman määrän siirtymään joutuneita ihmisiä sitten toisen maailmansodan. Vaikeuksista huolimatta EU ei missään vaiheessa empinyt toteuttaessaan Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa, ihmiskeskeistä digitaalista innovointia ja sosiaalista oikeudenmukaisuutta. **Tämä komissio pitää sanansa ja toimii.**

EU:n kansalaiset ovat saaneet takaisin luottamuksensa unionin selviytymiskykyyn, joustavuuteen ja visioon, ja lisäksi meistä on tullut entistä vahvempia ja yhtenäisempiä. Venäjä hyökkäsi helmikuussa 2022 Ukrainaan, ja EU seisoo edelleen vakaasti Ukrainan ja sen kansan rinnalla. EU on syventänyt ja laajentanut pakotteitaan, jotka heikentävät Venäjän sotakoneistoa. Se puolustaa

sääntöihin perustuvaa järjestystä, jossa Venäjä saatetaan vastuuseen rikoksistaan, ja **pyrkii oikeudenmukaiseen rauhaan.** EU auttoi Ukrainan vuoden 2023 budjettivajeen umpeen kuromisessa ja ehdotti, että maan taloutta tuetaan tulevina vuosina EU:n talousarvioon sisältyvän uuden välineen avulla. Samalla valmistellaan **Ukrainan liittymistä eurooppalaiseen perheeseen** erityisinä painopisteinä jälleenrakentaminen ja uudistukset. Euroopan puolustusvalmiuksia vahvistetaan laajentuneen unionin turvallisuuden edistämiseksi.

EU voitti Venäjän sen taloutta vastaan käymän energiasodan **REPowerEU**-suunnitelman avulla. EU:ssa vältettiin sähkökatkot, energian hinnat palasivat sotaa edeltäneelle tasolle ja puhtaan, kohtuuhintaisen ja paikallisesti tuotetun uusiutuvan energian käyttö kaksinkertaistui. Toukokuussa 2023 **EU:ssa tuotettiin ensimmäistä kertaa enemmän sähköä tuuli- ja aurinkoenergialla kuin fossiililla polttoaineilla.**

Keskitämme voimia jälleen siihen, mitä Euroopan teollisuus tarvitsee pystyäkseen voittamaan maailmanlaajuisen kilpailun kohti nettonollapäästöjä. Kokonaan uudenlaisia lainsäädäntöaloitteita ovat esimerkiksi nettonollateollisuutta koskeva säädös ja vetypankkialoite.

EU:n talouden muutoksen ytimessä on historiallinen elpymis- ja investointisuunnitelma **NextGenerationEU**. Sisämarkkinoiden täyttäessä 30 vuotta 27 jäsenvaltiota investoivat yhdessä infrastruktuuriin, kuten rajayhdysyhtiöihin ja energiasaarekkeisiin sekä sähköiseen liikkuvuuteen.

EU laajentaa innovatiivisia teollisuudenaloja, kuten akku-, siru- ja vetyteollisuutta. EU:n työmarkkinat ovat vahvimmillaan vuosikymmeniin, mutta vihreän ja digitaalisen siirtymän edellyttämän osaamisen puute saattaa rajoittaa kykyämme saavuttaa tavoitteet. Vuosi 2023 onkin nimetty EU:ssa Euroopan osaamisen teemavuodeksi elinikäisen osaamisen kehittämisen ja oppimisen asettamiseksi uudelleen etusijalle.

Tämän komission mielestä EU:ssa on viime kädessä kyse ”ihmisistä, jotka toimivat yhdessä. Vapautensa, arvojensa ja paremman tulevaisuuden puolesta”.

Vuonna 2024 järjestettävät Euroopan parlamentin vaalit lähestyvät, ja EU:n on tehtävä kaikkensa, jotta se voimaannuttaa ihmisiä ja varmistaa, että he käyttävät demokraattisen äänioikeutensa. Suojellemme demokraattista toimintaympäristöä häirinnältä ja uhkailulta sekä korruptiolta, toimittajiin kohdistuvilta hyökkäyksiltä ja ulkovaltojen yrityksiltä rakentaa EU:n sisälle jakolinjoja.

Demokraattiset perinteet, tavoitteet ja yhtenäisyys ovat EU:n vahvuus.

Euroopan rauhanhankkeen perustajat uskalsivat toteuttaa visionsa yhdentyneestä Euroopasta toisen maailmansodan jälkeen. Kansalaiset repivät alas Eurooppaa jakavan rautaesiripun vuonna 1989. Nyt Ukrainan sankarit taistelevat vapautensa ja lastensa eurooppalaisen tulevaisuuden puolesta. **Meille on yhteistä se, että taistelemme sen puolesta, mikä on oikein.** Eurooppa puolustaa jälleen kerran taistelun arvoista tulevaisuutta. Tämä tulevaisuus on meidän.

Eurooppa puolustaa jälleen kerran taistelun arvoista tulevaisuutta.
Tämä tulevaisuus on meidän.

1 Euroopan tavoitteiden puolustaminen

Ensimmäistä kertaa koskaan EU:n historiassa naapurimaa on hyökkäyksen kohteena sen vuoksi, että se haluaa kuulua eurooppalaiseen perheeseen. Venäjä käy sotaa, koska Ukraina on tehnyt suvereenin päätöksen lähentyä EU:n kanssa ja sen kanssa on ilmaissut tahtonsa selvästi. Vastauksemme on ollut selkeä, ja sen on oltava pysyvä. Meidän on jatkettava työtä oikeudenmukaisen rauhan puolesta, ja näin myös teemme. Tämä tarkoittaa, että Ukrainaa autetaan puolustamaan itseään, palauttamaan itselleen täysi itsensä määräämisoikeus ja etenemään kohti EU:n jäsenyyttä.

Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi EU antaa Ukrainalle humanitaarista ja taloudellista apua sekä sotilaallista tukea, sitoo huomattavia varoja maan välittömiin tarpeisiin, elpymiseen ja nykyaikaistamiseen, pitää toiminnassa keskeisiä julkisia palveluja, esimerkiksi sairaaloita ja kouluja, kunnostaa Venäjän tuhoamaa kriittistä infrastruktuuria, kuten energia- ja vesijärjestelmiä, liikenneverkkoja, teitä ja siltoja sekä auttaa tarvittavien puolustusvoimavarojen tarjoamisessa. EU on myös myöntänyt tilapäistä suojelua koskevat oikeudet täällä asuville ukrainalaisille. Se tarjoaa turvaa ja erityisiä kuntoutuspalveluja vaikeassa tilanteessa ja ilman huoltajaa oleville lapsille sekä Ukrainassa että EU:ssa ja tukee Ukrainan kattavaa lastenhoitoudistusta.

Lisäksi EU tukee Ukrainaa, jotta Venäjä saadaan vastuuseen tekemistään hyökkäys- ja sotarikoksista, ja pyrkii helpottamaan

Venäjälle joutuneiden ukrainalaisten lasten turvallista paluuta. Venäjän sotavalmiuksien heikentämiseksi **Euroopan unioni on määrännyt 11 laajaa pakotepakettia**, jotka vaikuttavat Venäjän talouden keskeisiin sektoreihin. Se on jäädyttänyt merkittävästi omaisuutta ja sulkenut suurimmat venäläiset pankit SWIFT-järjestelmän ulkopuolelle. EU on tiivistänyt puolustusyhteistyötä Pohjois-Atlantin puolustusliiton Naton kanssa ja vahvistanut omia yhteisiä puolustusvoimavarojaan Euroopan puolustusrahaston kautta.

Ukrainan rinnalla niin kauan kuin on tarpeen

Heti Venäjän hyökkäyssodan alettua Euroopan unioni katsoi tärkeimmäksi velvollisuudekseen suojella ukrainalaisia siviilejä. Vain muutama päivä Venäjän hyökkäyksen alkamisen jälkeen, 4. maaliskuuta 2022, EU alkoi soveltaa **tilapäistä suojelua koskevaa direktiiviä** ensimmäistä kertaa sen 20-vuotisen voimassaolon aikana. Näin varmistettiin, että sotaa pakeneville ukrainalaisille myönnettiin alusta alkaen EU:ssa tietyt oikeudet, kuten oleskelulupa, mahdollisuus saada asunto ja päästä työmarkkinoille, oikeus sairaanhoitoon ja ennen kaikkea lasten koulunkäyntimahdollisuudet.

EU:n jäsenvaltiot ovat avanneet kotinsa ja sydämensä miljoonille ukrainalaisille ja tarjoavat tilapäistä suojelua noin neljälle miljoonalle ihmiselle, joista lähes puolet on naisia. **EU:sta on tullut turvasatama lähes viidesosalle Ukrainan lapsista.** Kaikki yhteiskuntiemme rakenteet ovat osallistuneet auttamiseen Euroopan suurimmassa pakkomuutossa sitten toisen maailmansodan.

.....

Sotaa pakenevat ukrainalaiset pelastivat Irlannin maaseudulla alakoulun, joka oli vaarassa tulla suljetuksi. Lismoil National School -koulussa Roscommonissa on 14 ukrainalaista lasta – yli puolet kaikista koulun oppilaista.

.....

Tällä hetkellä arvioidaan, että Ukrainassa yli 5 miljoonaa henkilöä on joutunut siirtymään maan sisällä. Venäjän sotatoimet ja tahalliset iskut siviilejä vastaan merkitsevät sitä, että kaikkiaan noin 17,6 miljoonaa ihmistä saattaa tarvita humanitaarista apua vuonna 2023.

Komissio on sitonut hyökkäyksen alkamisen jälkeen 733 miljoonaa euroa humanitaarisen avun ohjelmiin. Ukrainalle on myönnetty yhteensä 685 miljoonaa euroa humanitaariseen apuun, ja sotaa naapurimaa Moldovaan paenneille ukrainalaisille ja heidät vastaanottaneille yhteisöille on osoitettu 48 miljoonaa euroa. Tammi- ja kesäkuun 2023 välisenä aikana **7,9 miljoonaa ukrainalaista,** myös pahimmilta sota-alueilta, on **saanut humanitaarista apua EU:lta** ja muilta avunantajilta.

Vuoden 2023 tammikuun jälkeen

- elintarvikeapua on annettu yli 4 miljoonalle ihmiselle
- 5,6 miljoonaa ihmistä on saanut terveydenhuoltoa tai -tarvikkeita
- käteisapua on annettu 2,9 miljoonalle ihmiselle

Tilapäinen suojelu noin
4 miljoonalle henkilölle

Komissio on sitonut **733 miljoonaa euroa** humanitaarisen avun ohjelmiin.

- kriittistä suojelua on saanut 1,1 miljoonaa ihmistä ja
- lähes 3,3 miljoonaa ihmistä on saanut takaisin puhtaan veden ja välttämättömien hygieni- ja sanitaatiopalvelujen saatavuuden.

Lisäksi **CARE-aloitteilla** (koheesiopoliittinen tukitoimi Euroopan pakolaisten auttamiseksi ja joustava apu alueille) saatiin laajaa joustoa koheesiopoliikkaan, minkä ansiosta vuosien 2014–2020 kohdentamattomista koheesiovaroista voitiin kohdentaa uudelleen jopa 17 miljardia euroa. Lisäksi vuosiksi 2021–2027 voitiin jättää jonkin verran kohdennettua joustovaraa Venäjän hyökkäystä pakenevien ihmisten tukemista varten.

Suurin osa tilapäistä suojelua EU:ssa saavista ukrainalaisista on kotoutunut hyvin. Tämä pätee erityisesti Virossa, jonne tulleista työikäisistä ukrainalaisista lähes puolet on jo työelämässä.

Aktivoimalla **EU:n pelastuspalvelumekanismin** EU on kanavoinut Ukrainalle tehokkaasti apua kaikista 27 jäsenvaltiosta sekä Islannista, Pohjois-Makedoniasta, Norjasta, Serbiasta ja Turkista. Ukrainalle on toimitettu yli 94 000 tonnia apua luontoissuorituksina, joiden arvo on yli 760 miljoonaa euroa. Tähän sisältyy EU:n omien rescEU-valmiusvarastojen käyttöönotto. Niistä toimitetaan 121 miljoonan euron arvosta suoja, energiaa, lääkintäapua ja erikoistarvikkeita kansanterveysriskien, kuten kemiallisten, biologisten, säteily- ja ydinuhkien, lieventämiseksi. **Tätä on EU:n solidaarisuus parhaimmillaan.**

Koska Venäjän toimet aiheuttavat edelleen siviilikäytössä oleviin ydinlaitoksiin liittyvän riskin, EU on antanut Ukrainalle rescEU:n strategisesta valmiusreservistä yli 54,8 miljoonaa euroa **ydinturvallisuuteen liittyvää aineellista apua.** Venäläisten miehittäjien vaurioittamien laboratoriodien ja laitteiden korjaaminen Tšernobylin suljetulla alueella on aloitettu kansainvälisen ydinturvallisuusyhteistyön eurooppalaisen välineen varojen avulla, ja käyttöön on otettu nykyaikainen automaattinen säteilyvalvontajärjestelmä.

Lisäksi EU johtaa kiireellistä lääketieteellistä hoitoa tarvitsevien **ukrainalaisten potilaiden lääkinnällistä evakuointia.** **EU:n pelastuspalvelumekanismin** kautta on toteutettu onnistuneesti yli 2 500 ukrainalaisten potilaiden evakuaatiota. Auttaakseen edelleen näitä potilaita EU avasi syyskuussa 2022 Medevac-keskuksen Rzeszówissa Puolassa. Viikoittaiset lääkintälennot suoritetaan Norjan tarjoamalla ja EU:n rahoittamalla erityisellä

lääkintälentokoneella. Lisäksi EU4Health-rahoitusohjelmasta on tuettu hankkeita, joiden painopisteenä on **mielenterveys ja psykologinen tuki** Ukrainassa oleville ja sieltä EU:hun saapuville ihmisille.

Venäjän Ukrainan energiainfrastruktuuriin kohdistamien röyhkeiden hyökkäysten johdosta toteutettiin nopeasti hätätoimenpiteitä. EU ja humanitaariset kumppanit ovat toimittaneet Ukrainalle noin **5 760 sähkögeneraattoria.** Ne vaihtelevat kooltaan ja kapasiteetiltaan yksittäisille kotitalouksille tarkoitetuista yksiköistä suuriin malleihin, joiden avulla voidaan tuottaa vaikkapa koko sairaalan sähkö. Komissio on myös lahjoittanut Ukrainalle **5 700 aurinkopaneelia** yhteistyössä Enel-yhtiön kanssa. Paneelit valmistetaan Cataniassa Italiassa innovaatorahaston tuella, ja niillä on tarkoitus toimittaa sähköä kouluille, sairaaloille ja palolaitoksille.

EU päätti jo sodan varhaisessa vaiheessa toteuttaa toimia **Ukrainan ja Moldovan sähköjärjestelmien vakauttamiseksi** ja sähköverkkojen synkronoimiseksi Manner-Euroopan verkon kanssa. Sen jälkeen kun uusi Puolan ja Ukrainan välinen voimalinja otettiin käyttöön 7. toukokuuta 2022, Ukrainalla ja Moldovalla on ollut kapasiteetti tuoda Manner-Euroopasta jopa 1 050 megawattia.

Sodan levottomuuksien keskellä on äärimmäisen tärkeää, että ukrainalaiset voivat edelleen olla yhteydessä läheisiinsä. Komissio otti tämän vuoksi yhteyttä EU:n ja Ukrainan teleoperaattoreihin ja kehotti niitä sallimaan kolmen kuukauden ajan EU:ssa olevien ukrainalaisten matkapuhelinkäytön mahdollisimman pienin verkkovierailumaksuin

5 700

Euroopan komission Ukrainalle lahjoittamaa **aurinkopaneelia**

tai kokonaan ilman niitä. Kaikkiaan 38 teleoperaattoria allekirjoitti tämän sopimuksen, ja sen avulla on onnistuttu **helpottamaan rajatylittäviä verkkovierailuja**. Sen lisäksi, että EU on onnistunut tekemään verkkovierailuista kohtuuhintaisia, se on jakanut 2,5 miljoonaa SIM-korttia suojapaikkaa hakeville ukrainalaisille ja perustanut WiFi-verkkoja raja-alueille ja suojatiloihin. EU sisällytti 24. huhtikuuta 2023 verkkovierailusäännöt EU:n ja Ukrainan assosiaatiosopimukseen.

Euroopan unionin taloudellisen vahvuuden ja rahoitusvakauden täysi hyödyntäminen

EU ja sen jäsenvaltiot ovat osoittaneet hyökkäyksen alkamisen jälkeen ennennäkemätöntä solidaarisuutta Ukrainaa kohtaan ja **mobilisoineet 59 miljardia euroa taloudellista, humanitaarista, hätäapua ja sotilaallista apua**. Ukrainan yleisen talouden ja yhteiskunnan selviytymiskyvyn vahvistamiseen on varattu yhteensä 38,8 miljardia euroa – 31 miljardia euroa EU:n talousarviosta ja 7,8 miljardia euroa jäsenvaltioilta. Tukeakseen Ukrainan asevoimia maansa puolustamisessa EU on myöntänyt 20 miljardia euroa sotilaallista apua, josta 5,6 miljardia euroa on myönnetty Euroopan rauhanrahaston puitteissa. Lisäksi EU ja sen jäsenvaltiot ovat osoittaneet vähintään 17 miljardia euroa Ukrainasta pakenevien ihmisten tukemiseen. **Ukrainalle ja sen kansalle annettava tuki on siis yhteensä 76 miljardia euroa.**

Vuonna 2022 EU kanavoi **Ukrainalle 7,2 miljardia euroa makrotaloudellista rahoitusapua** maan hallituksen toimintakyvyn ja julkisten palvelujen jatkumisen varmistamiseksi. Tämä tuki maksetaan talousarviosta. Siitä luvattiin maailmanlaajuisessa ”Stand up for

Ukraine” -varainhankintakampanjassa ja toukokuussa 2022 pidetyssä avunantajien korkean tason kansainvälisessä konferenssissa 500 miljoonaa euroa maan kiireellisimpiin tarpeisiin, jotka liittyvät asumiseen, koulutukseen ja maatalouteen.

EU antaa vuonna 2023 Ukrainalle ennennäkemättömän suuren, jopa **18 miljardin euron** tukipaketin, joka myönnetään erittäin edullisin ehdoin myönnettävinä lainoina. Tästä **12 miljardia euroa on jo maksettu**. Näin Ukraina pystyy maksamaan edelleen palkkoja ja eläkkeitä ja pitämään yllä keskeisiä julkisia palveluja, kuten sairaaloita, kouluja ja uudelleensijoitettujen ihmisten asuntoja. Samalla varmistetaan makrotalouden vakaus ja korjataan tuhoutunutta kriittistä infrastruktuuria.

EU tarjoaa Ukrainalle jopa **18 miljardin euron** tukipaketin

© Adobe Stock

Euroopan komissio ehdotti osana monivuotisen rahoituskehiksen väliarviointia kesäkuussa 2023 uuden **Ukrainan tukivälineen perustamista Euroopan unionin talousarvioon**. Sillä varmistetaan johdonmukainen, ennakoitavissa oleva ja joustava taloudellinen tuki Ukrainalle vuosina 2024–2027. Ukrainan tukivälineen kautta myönnetään jopa 50 miljardia euroa avustuksina EU:n talousarviosta ja pääomamarkkinoilta kerättävinä lainoina. Lisäksi Ukrainan hallitus laatii investointi- ja uudistussuunnitelman tiiviissä yhteistyössä komission kanssa.

EU:n ja Ukrainan solidaarisuuskaistat ovat muodostuneet Ukrainan talouden elinehdoksi, ja niiden kautta on kyetty viemään valtavat 49 miljoonaa tonnia ukrainalaisia maataloustuotteita. Näillä elintärkeillä liikennekäytävillä varmistetaan paitsi liikennekäytävillä varmistetaan paitsi maataloustuotteiden vienti, myös tarpeellisten hyödykkeiden tuonti. Käytävän kautta toteutettavan kaupan kokonaisarvoksi arvioidaan noin 99 miljardia euroa. Komission, Euroopan investointipankin, Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin ja Maailmanpankkiryhmän rahoitusosuuksista saatavalla merkittävällä 1 miljardin euron määrällä on tarkoitus lisätä solidaarisuuskaistojen kapasiteettia ja tehostaa niiden toimintaa.

Komissio ja Ukraina tekivät helmikuussa 2023 merkittävän sopimuksen, jolla **Ukraina assosioitiin sisämarkkinaohjelmaan**. Tarkoituksena on helpottaa markkinoille pääsyä, luoda suotuisa liiketoimintaympäristö ja edistää pitkän aikavälin kestävästä kasvusta. EU:n yksipuolisilla kaupan toimenpiteillä vapautetaan kaikkien ukrainalaisten tavaroiden tuonti EU:hun tulleilta. Yhdessä solidaarisuuskaistojen kanssa näillä toimenpiteillä varmistetaan keskeisten maataloustuotteiden sujuva kuljettaminen Ukrainasta EU:hun ja EU:n läpi. Toimenpiteitä jatkettiin 5. kesäkuuta 2023 vielä vuodelle.

Ukrainan assosioituminen Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan ja Euratomin tutkimus- ja koulutusohjelmaan on keskeisen tärkeää, kun pyritään säilyttämään ja edistämään maan **tutkimus- ja innovointiekosysteemiä**. Lisäksi EU ja Ukraina allekirjoittivat kesäkuun

2023 alussa sopimuksen, jonka nojalla ukrainalaiset hankkeiden toteuttajat voivat hakea EU:n rahoitusta yhteistä etua koskeviin liikenne-, energia- ja digitaalihankeisiin. Näin parannetaan Ukrainan yhteyksiä niihin naapureihinsa, jotka ovat EU:n jäsenvaltioita. Sopimuksella tuetaan Ukrainan yhdentymistä EU:n sisämarkkinoihin ja edistetään kasvua, työllisyyttä ja kilpailukykyä.

Apu Ukrainalle puolustautumiseen

Urheat ukrainalaiset sotilaat puolustavat maataan, kansaansa ja demokraattisia arvojaan, mutta tämä edellyttää muutakin kuin rohkeutta – tarvitaan myös varoja. Tässä EU voi auttaa vahvuksiensa ja resurssiensa avulla kolmen strategisen väylän kautta, jotka ovat laitteet, koulutus ja teollisuustuotanto.

EU:n horjumaton tuki on taistelulentäällä ratkaisevan tärkeää. **Euroopan rauhanrahastosta** saatu 5,6 miljardin euron rahoitus on mahdollistanut tankkien, helikoptereiden, ilmapuolustusjärjestelmien, ohjusten ja ampumatarvikkeiden toimittamisen. Tämä rahoitus sekä jäsenvaltioiden kahdenvälinen sotilaallinen apu merkitsevät sitä, että Ukrainalle on myönnetty yhteensä **20 miljardia euroa sotilaallista tukea**. EU on sitoutunut jatkamaan Ukrainan tukemista niin kauan kuin se on tarpeen. Parhaillaan keskustellaan Euroopan rauhanrahaston kautta annettavaa sotilaallista tukea koskevasta merkittävästä pitkän aikavälin lähestymistavasta.

EU:n toimet eivät kuitenkaan rajoitu kaluston toimittamiseen. Neuvosto hallinnoi **Ukrainaa tukevaa EU:n sotilaallista avustusoperaatiota**, jonka määrärahat ovat 168 miljoonaa euroa ja jonka tavoitteena on parantaa Ukrainan asevoimien sotilaallisia voimavaroja. Operaatiossa on saanut koulutusta jo 25 000 ukrainalaista sotilasta, ja tavoitteena on **kouluttaa 30 000 ukrainalaista sotilasta** kokonaan vuoden loppuun mennessä. Tässä edetään vakaasti.

Euroopan unionin neuvosto hyväksyi 20. maaliskuuta 2023 merkittävän ehdotuksen, joka koski kipeästi kaivattujen ampumatarvikkeiden toimittamista Ukrainaan. Aloitteella pyritään nopeuttamaan toimituksia ja yhteishankintoja, jotta Ukrainaan voitaisiin toimittaa miljoona tykistöammusta 12 kuukauden kuluessa. Aloite perustuu kolmiosaiseen strategiaan.

- Jäsenvaltioille annetaan apua 155 mm:n tykistöammusten välittömään siirtämiseen kansallisista varastoista,
- käynnistetään jäsenvaltioiden yhteisiä näitä ammuksia koskevia hankintoja, missä Euroopan puolustusvirastolla on keskeinen rooli
- ja EU:n ampumatarvikkeiden tuotantokapasiteettia lisätään Ukrainan kasvavaan tarpeeseen vastaamiseksi.

Komissio ehdotti 3. toukokuuta 2023 **ampumatarvikkeiden tuotantoa tukevaa säädöstä**. Kyseessä on 500 miljoonan euron aloite. Siihen sisältyy kohdennettuja toimenpiteitä, joilla edistetään tuotantoa ja varmistetaan ammusten toimitusvarmuus EU:ssa. Säädos hyväksyttiin 20. heinäkuuta, ja se tuli voimaan saman kuukauden aikana. Komissio pyrkii panemaan sen täytäntöön nopeasti, jotta jäsenvaltiot voivat toimittaa ammuksia ja muuta apua Ukrainalle sen tarpeiden mukaan.

Hyökkäystä Ukrainaa vastaan ei käydä yksinomaan taistelukentillä, sillä Venäjä käy Ukrainaa ja EU:ta vastaan myös hybridisotaa. Sen vuoksi EU on vahvistanut **Ukrainan kyberuhkien sietokykyä** investoimalla 10 miljoonaa euroa laitteisiin, ohjelmistoihin ja muihin tukimuotoihin. Lisäksi 330 miljoonan euron paketista on osoitettu 15 miljoonaa euroa häiriönsietokykyisen digitaalisen ympäristön luomiseen, millä autetaan Ukrainaa Venäjän hybridihyökkäysten torjunnassa.

Liettuassa toteutettiin helmikuussa 2023 kansalaisten joukkorahoituskampanja **Radarom!**, jolla kerättiin varat 16 ilmapuolustustutkaa varten Ukrainan suojelemiseksi Venäjän ohjuksilta. Tulos ylitti huomattavasti alkuperäisen tavoitteen, joka oli viisi tutkaa.

Venäjä vastuuseen

Venäjän Ukrainaan kohdistaman raa'an hyökkäyksen vuoksi on menetetty lukemattomia ihmishenkiä ja monet ihmiset ovat joutuneet kokemaan kauheuksia. Ennen Butša oli rauhallinen esikaupunki Kiovan laitamilla. Maaliskuussa 2022 se oli tapahtumapaikkana viattomien siviilien hirvittäväälle kidutukselle, raiskauksille ja surmille. Vastaavia tapauksia tulee jatkuvasti esiin koko Ukrainan miehityllä alueella. **EU kunnioittaa kaikkien uhrien muistoa ja vahvistaa horjumattoman sitoutumisensa sen varmistamiseen, että oikeus voittaa** eivätkä nämä rikokset jää rankaisematta.

Ukrainan valtakunnansyyttäjänviraston tutkinnassa on tällä hetkellä yli 100 000 epäiltyä sotarikosta ja rikosta ihmisyyttä vastaan. Niiden katsotaan olevan vakavimpia kansainvälistä oikeutta vastaan tehtyjä rikoksia. Rikoksista saadaan todisteita koko ajan enemmän. EU:n sitoutuminen tukemaan rikosten tutkintaa ja niihin liittyvää syytteesenpanoa lisääntyy jatkuvasti.

Vapaaehtoistyöntekijä Konstantin Gudauskas, liettualaisen isän ja kazakstanilaisen äidin poika, matkusti Kazakstanin passinsa turvin Venäjän miehittämien Ukrainan alueiden läpi. Hän auttoi pelastamaan yli 200 ihmistä Kiovan alueella, erityisesti Butšassa. Ukrainalaiset kutsuvat häntä **Butšan enkeliksi**.

Lapset ovat Venäjän julmuuksien haavoittuvimpia uhreja. Venäjän perusteeton hyökkäys on vaikuttanut arvioiden mukaan 5,7 miljoonaan kouluikäiseen lapseen Ukrainassa, ja yli 2 800 koulua ja laitosta on vahingoittunut tai tuhottu. Ukrainan mukaan lähes

20 000 ukrainalaista lasta on siirretty laittomasti ja pakkokeinoin Venäjälle.

EU on määrännyt Venäjän Ukrainaa vastaan käymän laittoman sodan alkamisen jälkeen pakotteita lähes **40 henkilölle**, jotka ovat vastuussa ukrainalaisten lasten laittomista kuljetuksista ja siirtämisestä Venäjälle sekä ”uudelleenkasvatustohjelmien” toteuttamisesta, ja jatkamme rikoksentehtävien tunnistamista. Kansainvälinen rikostuomioistuimen antoi 17. maaliskuuta 2023 pidätysmääräykset Venäjän presidentti Vladimir Putinista ja Maria Lvova-Belovasta, joka on Venäjän presidentin kansliassa toimiva Venäjän lapsiasiainvaltuutettu. Nämä toimet osoittavat yksiselitteisesti, että kukaan ei ole lain yläpuolella ja kuka tahansa vakavia kansainvälisiä rikoksia tehnyt voidaan saattaa oikeuden eteen.

EU osoittaa 7,5 miljoonaa euroa Kansainvälisen rikostuomioistuimen tutkintaan, joka koskee Venäjän tekemiä sotarikoksia.

Lisäksi komissio on

- myöntänyt Ukrainan valtakunnansyyttäjänvirastolle yli 6 miljoonaa euroa tietotekniikan kehittämiseen ja tärkeisiin laitteisiin
- mahdollistanut sen, että Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön virasto Eurojust voi turvallisesti säilyttää, tallentaa ja analysoida

todisteita uudessa kansainvälisessä rikosaineistotietokannassa

- vahvistanut sekä Eurojustin että Euroopan unionin lainvalvontayhteistyöviraston Europolin asemaa EU:n jäsenvaltioiden kansallisen tutkinnan koordinaattoreina ja
- toiminut globaalien kumppaneiden yhteistahona vastuuvollisuuden ja kansainvälisten toimien varmistamiseksi.

EU tukee Kansainvälisen rikostuomioistuimen toimia, mutta jatkaa samalla keskusteluja jäsenvaltioiden ja kansainvälisten kumppaniensa kanssa sellaisen erityistuomioistuimen perustamisesta, jossa voidaan toteuttaa Ukrainan vastaisesta hyökkäysrikoksesta vastuussa olevan Venäjän johdon oikeudenkäynti. Ensimmäisenä käytännön askeleena Euroopan komission puheenjohtaja Ursula von der Leyen ilmoitti 2. helmikuuta 2023, että Haagissa jo nyt toimivan Eurojustin yhteisen tutkintaryhmän yhteyteen perustetaan **Ukrainaan kohdistuneen hyökkäysrikoksen syytteenpanoon liittyvä kansainvälinen keskus.**

Keskus aloitti toimintansa heinäkuussa 2023, ja sen tehtävänä on tukea hyökkäysrikosta koskevien kansallisten tutkimusten koordinoitua ja todisteiden keräämistä. Se on avainasemassa, kun parannetaan valmiuksia tutkia hyökkäysrikoksia koskevia tapauksia ja säilyttää asiaankuuluvat todisteet syytteenpanoa ja tulevia oikeudenkäyntejä varten. Keskus toimii yhteisen tutkinta- ja syytteenpanostrategian toteuttamisen rakenteena ja edistää hyökkäyksen alkamisen jälkeen kerättyjen todisteiden vaihtoa ja analysointia. Se myös varmistaa tiiviin koordinaation Kansainvälisen rikostuomioistuimen tutkintatoimien kanssa. EU

7,5 miljoonaa euroa

EU:lta Kansainvälisen rikostuomioistuimen tutkintatoimiin

osallistuu keskusteluihin erityistuomioistuimen perustamisesta ydinryhmän puitteissa kansainvälisten kumppaneiden kanssa.

Venäjän on vastattava laittomien tekojensa oikeudellisista seurauksista kansainvälisesti.

Tämä tarkoittaa myös korvausten maksamista. Komissio tukee keskusteluja Venäjän Ukrainaankohdistaman hyökkäyksen aiheuttamien

vahinkojen erityisen korvausmekanismin

perustamisesta. Ensimmäisenä askeleena kohti hyvityksiä Euroopan neuvoston ministerikomitea hyväksyi 12. toukokuuta 2023 päätöslauselman **kansainvälisen**

vahinkorekisterin perustamisesta Haagiin laajennetulla osittaisella sopimuksella, joka on avoin myös EU:n ulkopuolisille maille. EU:sta tuli sopimuksen perustaja ja liitännäisjäsen 11. toukokuuta 2023. Rekisteriin viedään todisteet ja tiedot henkilöille ja oikeushenkilöille sekä Ukrainan valtiolle aiheutuneista vahingoista, menetyksistä tai tuhoista, jotka johtuvat Venäjän kansainvälisesti laittomista toimista Ukrainassa tai Ukrainaa vastaan.

•••••

”Älä anna ääntäsi Kremlin propagandalle” on komission Bratislavan edustuston toteuttama palkittu kampanja, jossa venäläisten satujen kertojäänenä lapsena toiminut Darina Chmúrová varoittaa yleisöä siitä, ettei Venäjän valtion nykypäivän ”satuihin” kannata uskoa.

•••••

Pakotteet ja Venäjän sotakoneiston heikentäminen

Venäjän laittoman ja perusteettoman sotilaallisen hyökkäyksen Ukrainaa kohtaan yhä jatkuessa EU on vakaasti sitoutunut Ukrainan suvereniteettiin, itsenäisyyteen ja alueelliseen koskemattomuuteen sen kansainvälisesti tunnustettujen rajojen sisällä.

EU on tähän mennessä hyväksynyt **11 vahvaa Venäjän vastaisten pakotteiden pakettia**.

Ne osuvat Venäjän talouden ytimeen ja poistavat siltä mahdollisuuden saada keskeisiä teknologioita ja pääsyn keskeisille markkinoille. Pakotteilla on tarkoitus **heikentää vakavasti Kremlin kykyä rahoittaa ja käydä sotaa**.

Ne aiheuttavat selkeitä taloudellisia ja poliittisia kustannuksia Venäjän hallitsevalle eliitille, joka on vastuussa hyökkäyksestä. Nämä toimenpiteet perustuvat jo vuodesta 2014 alkaen Venäjälle asetettuihin pakotteisiin, joiden perusteena on Krimin niemimaan

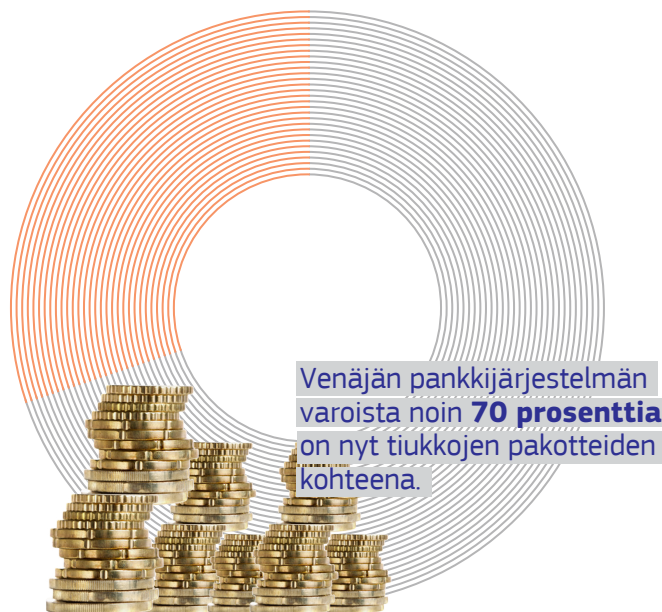
laiton liittäminen ja Itä-Ukrainan vakauden horjuttaminen.

Pakoteluettelossa olevia henkilöitä kielletään saapumasta EU:n alueelle tai kulkemasta sen kautta, ja kaikki heidän pankkitilinsä EU:ssa jäädytetään. Venäläisten omistamia **varoja on ilmoitettu jäädytetyiksi EU:ssa 24 miljardia euroa** sen lisäksi, että Venäjän keskuspankin omaisuutta on pysäytetty yli 200 miljardin euron arvosta.

Välittömästi hyökkäyksen jälkeen EU päätti sulkea suuret venäläiset pankit SWIFT-järjestelmästä, joka on maailman johtava rahaliikenteen viestijärjestelmä. Näin kyseisiä pankkeja estettiin nopeasti ja tehokkaasti toteuttamasta rahoitustoimiaan koko maailmassa. **Venäjän pankkijärjestelmän varoista noin 70 prosenttia on nyt tiukkojen pakotteiden kohteena.**

Venäjän merkittävät öljy- ja kaasutulot toimivat puskurina hyökkäyksen ensimmäisen vuoden ajan, mutta siitä huolimatta pakotteet ovat olleet **vakava isku Venäjän taloudelle**, ja öljyn myynnistä saatavat tulot ovat vähentyneet EU:n, G7-maiden ja Australian asettaman hintakaton

EU päätti sulkea suurimmat venäläiset pankit SWIFT-järjestelmän ulkopuolelle

© Adobe Stock

ansioista. Venäjän bruttokansantuote supistui yli 2 prosenttia vuonna 2022, ja Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö OECD odottaa sen supistuvan 2,5 prosenttia lisää vuoden 2023 loppuun mennessä. Vuoden 2022 alkupuoliskolla koettu suuri julkisen talouden ylijäämä – joka johtui pääasiassa öljyn ja kaasun korkeista hinnoista – hupeni seuraavien kuukausien aikana, ja liittovaltion talousarvio päättyi vuoden osalta 2,3 prosentin alijäämään.

Kun otetaan huomioon taloudellisen toimeliaisuuden jatkuva hidastuminen ja energian hintojen lasku, julkisen talouden tilanteen ei odoteta kohenevan lyhyellä aikavälillä. Pakotteiden vaikutukset pahenevat ajan mittaan, koska Venäjän julkiset varat, rahoitusmarkkinat, ulkomaiset investoinnit sekä teollinen ja teknologinen perusta heikkenevät pitkällä aikavälillä.

Kuten kaikkiin EU:n pakotteisiin, Venäjän Ukrainaan kohdistaman laittoman hyökkäyksen johdosta hyväksytyihin pakotteisiin sisältyy erityismääräyksiä humanitaarisia ja lääketieteellisiä tarkoituksia varten. Lisäksi EU on toteuttanut toimenpiteitä varmistaakseen, että sen pakotteet eivät vaikuta muiden maiden kanssa käytävään kauppaan kriittisten alojen, kuten **elintarvike- ja energiavarmuuden**, suhteen.

Toteuttamiensa taloudellisten toimien lisäksi EU on määrännyt kohdennettuja pakotteita niille henkilöille, jotka ovat vastuussa Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä vaarantavien toimenpiteiden tukemisesta, rahoituksesta tai toteuttamisesta.

EU on määrännyt pakotteita kaikkiaan noin 1 800 henkilölle ja yhteisölle, kun mukaan lasketaan aiemmat Krimin niemimaan laittoman liittämisen jälkeen vuonna 2014 asetetut yksittäiset pakotteet.

Vaikka suurin osa EU:n pakotteista kohdistuu Venäjään, osa niistä on suunnattu **Valko-Venäjään**, sillä maa on osallistunut hyökkäykseen Ukrainaa vastaan. Tarkoituksena on myös estää Venäjälle asetettujen pakotteiden

kiertäminen. Myös **Iranille** on määrätty pakotteita Ukrainaan kohdistuviin iskuihin käytettävien miehittämättömien ilma-alusten valmistuksen ja toimitusten vuoksi.

EU on lisäksi ottanut käyttöön **lausekkeen, jolla kielletään EU:n kansalaisia tai yrityksiä kiertämästä pakotteita** tietoisesti ja tahallisesti. EU on päättänyt lisätä rajoittavien toimenpiteiden rikkomisen Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen sisältyvään EU-rikosten luetteloon, mikä merkitsee **huomattavaa edistysaskelta pakotteiden täytäntöönpanon kannalta**. Toimia vauhdittaa komission ehdotus direktiiviksi, joka sisältää rikosten määrittelyä ja EU:n rajoittavien toimenpiteiden rikkomisesta määrättäviä seuraamuksia koskevat vähimmäissäännöt.

Lisäksi **pakotteiden täytäntöönpanosta vastaavan EU:n erityislähettilään** nimittäminen tehostaa koordinoitua kumppanimaiden kanssa. Sillä halutaan myös varmistaa, etteivät EU:n kieltämät vientituotteet päädy Venäjälle EU:n ulkopuolisten maiden kautta.

Jälleenrakentaminen ja uudistukset Ukrainan tiellä kohti EU:ta

Sota Ukrainaa vastaan on käännekohta Euroopan yhdentymisprosessissa. Putinin hyökkäys kohdistuu ensi sijassa Ukrainaan. Se on tuomittava hyökkäys Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjaa ja kansainvälistä oikeutta kohtaan, mutta kohdistuu myös EU:hun ja sen arvoihin.

Ensimmäistä kertaa koskaan EU:n historiassa naapurimaa on hyökkäyksen kohteena sen vuoksi, että se haluaa kuulua eurooppalaiseen perheeseen. Venäjä käy sotaa, koska Ukraina on tehnyt suvereenin päätöksen lähentyä EU:n kanssa ja sen kansa on ilmaissut tämän tahdon selvästi. EU:n reaktio on ollut selkeä, se on ollut vahva ja sen on oltava pysyvä. EU aikoo jatkossakin tarjota Ukrainalle

keinot puolustaa itseään. Se auttaa Ukrainaa torjumaan Venäjän hyökkäys alueeltaan ja palauttamaan täysi suvereniteetti itselleen.

Ukrainan uudistusten, elpymisen ja jälleenrakentamisen tukeminen on jo alkanut. Ukrainan tulevaisuus on EU:ssa. Tämä on vahvistettu useaan otteeseen, kuten **kaikkien aikojen ensimmäisessä komission jäsenten ja Ukrainan hallituksen tapaamisessa** 2. ja 3. helmikuuta 2023. Ukraina on ollut kesäkuusta 2022 EU:n ehdokasmaa, ehtoina tietyt keskeiset uudistukset EU:n standardien ja normien noudattamiseksi. Vaikka Ukraina kamppailee olemassaolostaan sodassa, se on edistynyt nopeasti vaadituissa uudistustoimissa, jotka esitetään sen EU-jäsenyyshakemuksesta annetussa komission lausunnossa.

Ukrainaa on autettu kansainvälisesti monella tavalla. Lokakuussa 2022 komissio ja G7-ryhmän silloinen puheenjohtajamaa Saksa isännöivät yhdessä Berliinissä pidettyä Ukrainan elpymistä käsittelevää kansainvälistä asiantuntijakonferenssia. Lisäksi eri virastojen yhteinen **lahjoittajien koordinointifoorumi** perustettiin 26. tammikuuta 2023 maailmanlaajuisen tuen synkronoimiseksi. Foorumi on ensimmäinen kaltaisensa kansainvälisen avun historiassa. Tärkeimpiä kansainvälisiä avunantajia varten ei ole aiemmin ollut keskitettyä yhteystahoa sen takaamiseksi, että tuki menee juuri sinne, missä Ukraina sitä eniten tarvitsee. Ukrainan elpymisen, jälleenrakentamisen ja nykyaikaistamisen tukeminen edellyttää valtavia kansainvälisiä toimia.

Komissio käynnisti maaliskuussa 2023 yhdessä ukrainalaisten järjestöjen kanssa **uuteen eurooppalaiseen Bauhausiin** liittyvän valmiuksienkehittämishjelman Ukrainan jälleenrakentamista varten.

Merkittävän osan näistä toimista muodostaa vuosille 2024–2027 ehdotettu **Ukrainan tukiväline, jonka arvo on jopa 50 miljardia euroa** EU:n talousarviosta. Koska jälleenrakentamisen ja uudistusten haasteet ovat monimutkaisia, Ukraina tarvitsee jatkuvaa tukea EU:lta. Ukrainan tukivälineellä pyritään vastaamaan sekä välittömiin tarpeisiin että keskipitkän aikavälin nykyaikaistamistoimiin. Investoinnit on kytkettävä huolellisesti suuriin uudistuksiin, joilla ohjataan Ukrainaa sen tiellä kohti EU:ta.

Erityistä huomiota on kiinnitetty Ukrainan tulevaisuuteen – sen lapsiin. Venäjän hyökkäyksellä on ollut vaikutusta 5,7 miljoonaan kouluikäiseen lapseen, ja yli 2 800 oppilaitosta on vahingoittunut tai tuhoutunut. Komissio on osoittanut 100 miljoonaa euroa **Ukrainan koulujen korjaamiseen ja tämän lisäksi 14 miljoonaa euroa lahjoituksena koulubusseja varten**. Kaikkiaan 11:ssä EU:n jäsenvaltiossa järjestettiin kampanja, jolla kerättiin koulubusseja Ukrainaan. Sen kautta saatiin lahjoitettua 300 linja-autoa ukrainalaisten lasten turvallista kuljettamista varten.

Tukeakseen miinojen ja räjähtämättömien taisteluvälineiden raivaamista Ukrainan alueella komissio myönsi kansainvälisten kansalaisjärjestöjen kautta **3,5 miljoonaa euroa humanitaarista rahoitusta miinanraivaustoimiin. Ulkopoliittikan välineestä** tuettiin humanitaarisia miinanraivaustoimia vielä 18 miljoonalla eurolla, ja **Euroopan rauhanrahaston** 4 miljoonan euron avustustoimella tuetaan Ukrainan asevoimien miinanraivausvalmiuksia.

Lisäksi nopean vasteen toimien, joiden kokonaismäärärahat jopa 25 miljoonaa euroa, ovat pitkällä valmisteluvaiheessa. Niihin sisältyy laitteiden toimittaminen miinanraivauksen ohjauksen tehostamiseksi.

.....

Kroatialaiset miinanraivaajat jakavat jo nyt osaamistaan ukrainalaisten asiantuntijoiden kanssa. Kroatia on 1990-luvulla käydyn sodan jäljiltä ainoa EU:n jäsenvaltio, joka joutuu edelleen raivaamaan miinoja omalta maaltaan. Se saa tähän EU:lta 120 miljoonaa euroa tukea vuoteen 2027 asti. Kroatian omat tuskalliset sotakokemukset ovat antaneet sille korvaamattoman arvokasta osaamista, jolla se voi auttaa Ukrainaa toipumaan ja jälleenrakentamaan maataan.

.....

EU pyrkii myös **varmistamaan, että Venäjä ja sen oligarkit korvaavat tuhot Ukrainalle.**

Marraskuussa 2022 esitettiin eri vaihtoehtoja, joiden mukaan Ukrainan jälleenrakentamiseen voitaisiin käyttää yli 24 miljardia euroa jäädytettyjä venäläisiä varoja sekä tuloja, jotka on saatu Venäjän keskuspankin EU:ssa jäädytetyistä 200 miljardin euron varoista. Komissio ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja valmistelevat parhaillaan ehdotusta Ukrainan tappioiden korvaamisesta. Mitkä tahansa toimenpiteet valitaankaan, niiden on noudatettava kansainvälisen ja EU:n oikeuden periaatteita sekä EU:n arvoja, erityisesti suhteellisuusperiaatetta. Niissä on myös otettava huomioon taloudellisten vaikutusten lieveneminen ja Venäjän mahdolliset vastatoimet.

EU:n yhteistyö Ukrainan kanssa perustuu oikeudenmukaisen rauhan tavoitteluun.

EU:n näkemys on, ettei hyökkääjää saa palkita eikä Ukrainan kansan oikeus hallita omaa kohtaloaan saa kyseenalaistua. Ennen kaikkea on noudatettava periaatetta, jonka mukaan **mistään Ukrainaa koskevasta ei päätetä ilman Ukrainaa.**

Uusi vaihe Euroopan yhdentymisessä

Me eurooppalaiset ymmärrämme nyt, että unionin ulkopuolella on voimia, jotka haluavat erottaa meidät toisistamme. Ne pyrkivät lyömään kiilaa Euroopan kansojen välille. Ne haluavat musertaa unelman yhdentyneestä Euroopasta ja jakaa sen vaikutusalueisiin. EU:ssa ymmärretään tämä nyt aiempaa paremmin. **Unionin on otettava vastuu sen jäseniksi pyrkivien maiden lähentämisestä itseensä.**

Putinin hyökkäyssota tuntuu välittömästi kuudessa **Länsi-Balkanin** kumppanimaassa, mutta tämä on vain lähentänyt niitä entisestään EU:hun. EU tarjosi Länsi-Balkanin maille samat solidaarisuustoimenpiteet kuin omille jäsenvaltioilleen. EU on tukenut heikossa asemassa olevia kotitalouksia korkeiden energiakustannusten hoitamisessa ja ollut miljardin euron energiaturkupaketilla mukana rakentamassa uutta infrastruktuuria, jotta alueen riippuvuus Venäjän fossiilisista polttoaineista vähenisi. Tämä käytännön yhteistyö on toteutunut samaan aikaan alueen EU:n kanssa lähentymisen kanssa.

Joulukuussa 2022 Tiranassa pidettiin historiallinen EU:n ja Länsi-Balkanin huippukokous, joka järjestettiin ensimmäistä kertaa alueella. Puheenjohtaja Ursula von der Leyen esitteli kesäkuussa 2023 **Länsi-Balkanin uuden kasvusuunnitelman**, joka perustuu neljään pilariin. Ne ovat Länsi-Balkanin lähentäminen EU:n sisämarkkinoihin, alueellisen taloudellisen yhdentymisen syventäminen, perusteellisten uudistusten nopeuttaminen ja liittymistä valmistelevan rahoituksen lisääminen. Sen lisäksi, että EU pyytää kumppaneitaan ottamaan uusia askeleita itseään kohden, se myös ottaa itse suuren askeleen kohti niitä. EU on valmis ehdottamaan Länsi-Balkanin väestön hyväksi lisärahoitusta, jolla tuetaan nopeampaa sosioekonomista lähentymistä EU:n kanssa.

Kesäkuussa pidetyssä Euroopan poliittisen yhteisön toisessa kokouksessa puheenjohtaja Ursula von der Leyen ilmoitti uudesta 300 miljoonan euron tukipaketista, jolla **Moldovaa** autetaan kohtaamaan sen lähialueilla käytävän sodan haasteet ja nopeutetaan sen yhdentymistä EU:hun.

Euroopan puolustus vahvemmakeksi

EU ja Nato ovat toimineet päättäväisesti yhteistyössä Venäjän hyökättyä Ukraina. Nato on maailman vahvin puolustusliitto ja Euroopan turvallisuusrakenteen kulmakivi.

Venäjän jatkuvan ja selkeästi havaittavissa olevan uhan seurauksena **EU:n ja Naton strategisen kumppanuuden** puitteissa on tehty enemmän yhteistyötä kuin koskaan, ja EU:n ja Naton yhteistyötä koskeva yhteinen julistus allekirjoitettiin tammikuussa 2023. Yhteistyötä on laajennettu uusille aloille, kuten kehittyviin ja murroksellisiin teknologioihin, ilmastoon ja puolustukseen sekä avarusasioihin.

EU ja Nato ovat myös perustaneet kriittisen infrastruktuurin häiriönsietokykyä käsittelevän työryhmän yhteisen turvallisuuden vahvistamiseksi. Kaksi EU:n jäsenvaltiota päätti hiljattain liittyä Natoon. Suomi ja Ruotsi allekirjoittivat 5. heinäkuuta 2022 liittymisneuvottelujen päätteeksi Natoon liittymistä koskevat pöytäkirjat. **Suomesta tuli 4. huhtikuuta 2023 virallisesti Naton 31. jäsenvaltio.** Näin ollen 22 EU:n 27 jäsenvaltiosta on nyt Naton jäseniä.

Sen lisäksi, että Natoon on liittynyt uusia EU:n jäsenvaltioita, myös EU:n oma puolustusyhteistyö on lisääntynyt. Tanskalaiset äänestäjät kannattivat 1. kesäkuuta 2022 järjestetyssä kansanäänestyksessä Tanskan liittymistä EU:n yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan. Näin **päättyi Tanskan 30 vuotta jatkunut ”opt-out” eli mahdollisuus jättää osallistumatta EU:n puolustusyhteistyöhön.** Tanska liittyi EU:n turvallisuus- ja puolustusyhteistyöhön 1. heinäkuuta 2022 ja alkoi osallistua alaan liittyviin EU:n tehtäviin ja operaatioihin. Tanskasta tuli toukokuussa 2023 EU:n puolustusyhteistyön ytimeen kuuluvan pysyvän rakenteellisen yhteistyön 26. jäsen.

Komissio käynnisti vuonna 2021 **Euroopan puolustusrahaston**, jota on pantu onnistuneesti täytäntöön. Tähän mennessä hankkeisiin on investoitu yli 3 miljardia euroa. Vuonna 2023 rahastosta osoitetaan vielä 1,2 miljardia euroa keskeisiin puolustushankkeisiin, kuten avaruustilannetietoisuuteen, hypersoonisten ohjusten torjuntaan ja eurooppalaisen partiokorvetin prototyyppin kehittämiseen.

Sodan puhkeaminen Euroopassa on muuttanut merkittävästi markkinaympäristöä, jossa EU:n puolustusteollisuus toimii. Lainsäätäjät eli Euroopan parlamentti ja Euroopan unionin neuvosto pääsivät kesäkuussa 2023 komission ehdotuksen pohjalta poliittiseen yhteisymmärrykseen **Euroopan puolustusteollisuuden vahvistamisesta yhteistoiminnallisia hankintoja koskevalla säädöksellä**, johon liittyvät määrärahat ovat 300 miljoonaa euroa. Säädöksellä kannustetaan EU:n jäsenvaltioita

hankkimaan yhdessä aseita. Näin edistetään yhteentoimivuutta, mittakaavaetuja ja vahvaa eurooppalaista puolustusteollisuutta. Lisäksi annetaan **ampumatarvikkeiden tuotantoa tukeva säädös**, jonka tavoitteena on maastamaahan- ja tykistöammusten sekä ohjusten valmistuskapasiteetin lisääminen.

Rail Baltica -hanke ei ole ainoastaan Baltian maiden symbolinen paluu osaksi Eurooppaa, vaan sillä on myös merkittävä taloudellinen ja geostrateginen merkitys. Baltian maiden liittämällä Euroopan rautatieverkkoon arvioidaan olevan 16,2 miljardin euron sosioekonominen hyöty. Sillä myös parannetaan alueellista turvallisuutta mahdollistamalla joukkojen ja kaluston nopea ja tehokas kuljettaminen alueen läpi.

Investointi Euroopan hyvinvointiin

EU on osoittanut kuluneen vuoden aikana, miten suuria haasteita voimme voittaa toimimalla yhdessä kunnianhimoisesti. Komissio torjui onnistuneesti Venäjän EU:n taloutta vastaan käymän energiasodan REPowerEU-hankkeen avulla. Sen ansiosta taattiin energiavarmuus monipuolisilla toimituksilla luotettavilta kumppaneilta, hyvin täytetyillä kaasuvaramoilla, energiansäästöillä sekä uusiutuvien energialähteiden käytön lisäämisellä ja nopeuttamisella. **Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelman** täytäntöönpanemiseksi annetuilla nettonollateollisuutta koskevalla säädöksellä ja kriittisiä raaka-aineita koskeva säädöksellä vahvistetaan EU:n asemaa kilpajuoksussa kohti nettonollatavoitetta. EU painottaa osaamista ja työpaikkoja, päivittää sosiaalista markkinatalouttaan ja luo ihmiskeskeistä digitalisaatiota Eurooppaan. Se käynnisti tähän liittyen **Euroopan osaamisen teemavuoden**, jonka tarkoituksena on antaa uutta pontta elinikäiselle oppimiselle ja tukea ihmisiä ja yrityksiä, jotta ne voivat osallistua vihreään siirtymään ja digitaaliseen muutokseen kokonaisvaltaisesti.

EU on ottanut käyttöön toimia, joilla edistetään innovointia ja kilpailukykyä ja joita tuetaan investointeihin ja uudistuksiin tarkoitetulla 800 miljardin euron rahoituksella **NextGenerationEU**-välineestä. Komissio on myös hyväksynyt maailman suurimman tutkimuksen ja innovoinnin rahoitusohjelman, **Horisontti Eurooppa** -puiteohjelman, työohjelman vuosiksi 2023–2024. Työohjelman määrärahat ovat noin 13,5 miljardia euroa. Sen turvin tutkijat ja innovoijat voivat etsiä ratkaisuja talouksiemme ja yhteiskuntiemme kohtaamiin merkittäviin ympäristö-, energia-, digitaali- ja geopolitiisiin haasteisiin. EU:n **koheesiopolitiikan määrärahat** vuosiksi 2021–2027 ovat 392 miljardia euroa. Tavoitteena on edelleen taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta Euroopan unionissa muun muassa korjaamalla maiden ja alueiden välistä epätasapainoa. EU ajaa maailmanlaajuisesti eurooppalaisia arvoja ja etuja **Global Gateway** -investoinneilla ja priorisoi tässä strategisia kumppanuuksia luotettavien demokratioiden kanssa.

EU:n talousarvio on keskeinen väline unionin painopisteiden saavuttamisessa. Nykyisen monivuotisen rahoituskehysten hyväksymisen jälkeen on tullut esiin useita uusia painopisteitä, ja toisaalta sen tarjoamat joustomahdollisuudet ovat ehtymässä. Sen vuoksi komissio on ehdottanut monivuotisen rahoituskehysten kohdennettua tarkistamista, jotta EU:n talousarviota voidaan käyttää täysimääräisesti sen seitsenvuotisen kauden loppuun asti.

Tarkistuksen keskeisiä tekijöitä ovat Ukrainalle annettava tuki, muuttoliikkeen hallinta, kumppanuuksien vahvistaminen keskeisten EU:n ulkopuolisten maiden kanssa, hätätilanteisiin vastaaminen ja Euroopan strategisten teknologioiden kehysväline (STEP), jolla edistetään EU:n pitkän aikavälin kilpailukykyä kriittisten teknologioiden suhteen. Samalla pyritään saamaan myös varat NextGenerationEU-välineen lainakustannusten kasvun aiheuttamiin kustannuksiin ja varmistaa sen oikeudellisten velvoitteiden täyttäminen. Lisäksi komissio on ehdottanut uusia omia varoja EU:n talousarviomenojen turvaamiseksi.

REPowerEU-suunnitelma

Kohtuuhintaista, varmaa ja kestäväää energiaa Euroopalle

ENERGIAN SÄÄSTÖ

kaasun kysynnän vähentämisen koordinointi

17.7 %

kysynnän väheneminen

elokuun 2022 ja maaliskuun 2023 välillä

52,8 mrd. kuutiometriä

kaasun **säästö**

90 %

kaasuvarastojen

kapasiteetti elokuussa 2023

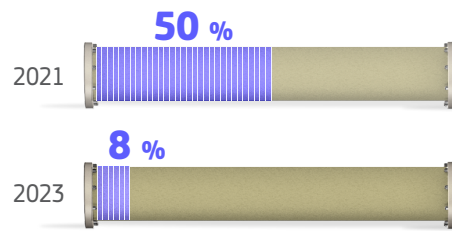
EU:N ENERGIANHANKINTAFOORUMI

Heinäkuuhun 2023 mennessä ensimmäisissä kahdessa EU:n kaasun yhteishankintaa koskevassa tarjouskilpailussa oli saatu mukaan **40** kansainvälistä toimijaa, jotka kykenivät toimittamaan yhteensä yli **33,9 miljardia kuutiometriä** kaasua. Tämä ylittää EU:n yhteenlasketun kysynnän (**27,5 miljardia kuutiometriä**) yli 23 prosentilla.

ENERGIANSAAANNIN MONIPUOLISTAMINEN

kaasun yhteishankintojen ja uusien luotettavien toimittajien avulla

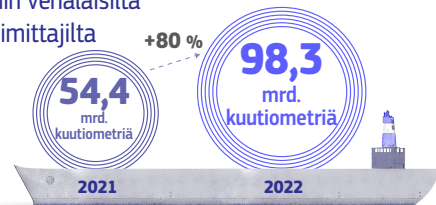
VENÄJÄN PUTKIKAAASUN TUONNIN OSUUS KAIKESTA EN:N KAASUSTA

EU:n nykyinen suurin toimittaja: **Norja**

LNG

LNG:n tuonti muilta kuin venäläisiltä toimittajilta

EU:n nykyinen suurin LNG:n toimittaja: **Yhdysvallat**

INVESTOINNIT UUSIUTUVAAN ENERGIAAN

Nopeampi siirtyminen kestävämpään ja halvempaan energiaan

UUSIUTUVIEN ENERGIALÄHTEIDEN KÄYTTÖNOTTO (2022)

Aurinkoenergia

41 GW
lisää

Tuulienergia

15 GW
lisää

TUOTETTU SÄHKÖ (2022)

39 %

sähköstä tuotettu **uusiuuvista energialähteistä**

REPowerEU ja energiamavaraisuuden palauttaminen

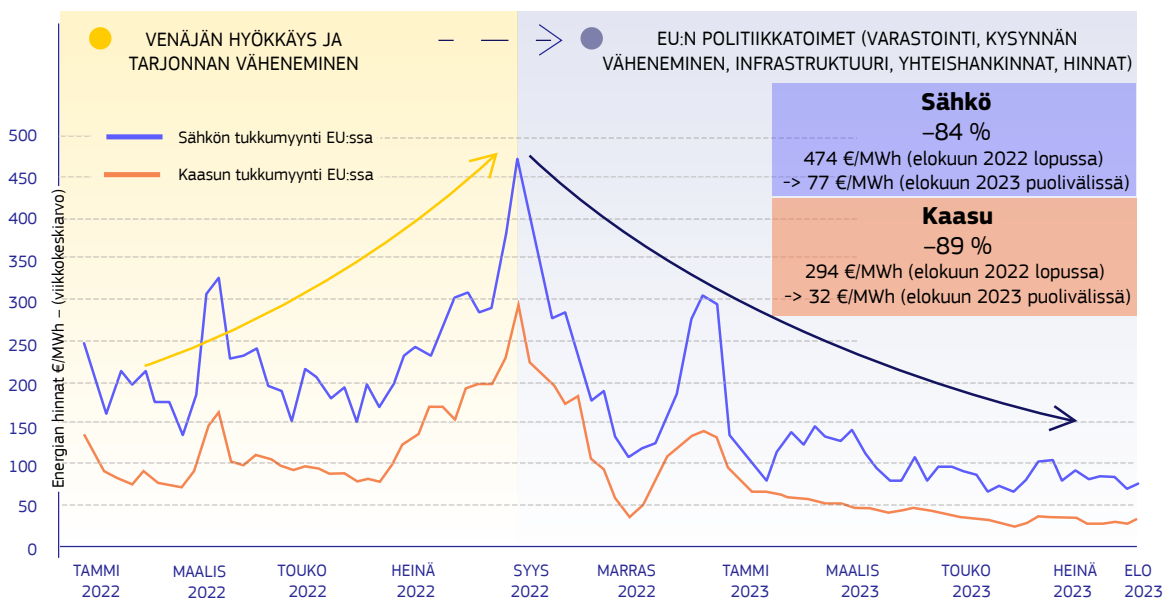
Venäjä ei ole energiatoimituksia aseena käyttämällä käynyt sotaa pelkästään Ukrainaa, vaan myös Euroopan taloutta vastaan. EU pyrkii lopettamaan REPowerEU-suunnitelman avulla riippuvuutensa Venäjän fossiilisista polttoaineista mahdollisimman pian. **EU korvasi sodan ensimmäisten kahdeksan kuukauden aikana yli 70 miljardia kuutiometriä Venäjän putkikaasusta.** Vuonna 2023 alle 10 prosenttia kaasun kokonaistuonnista tulee Venäjän putkistoista. Euroopan kaasuvarannot täytettiin ennätystasolle yli 95 prosenttiin, ja 80 prosentin tavoite ylitettiin jo 1. marraskuuta 2022. Lämmityskauden päättyessä varastointikapasiteetti oli 55-prosenttisesti täynnä, ja elokuussa 2023 kaasun varastointikapasiteetista oli 90 prosenttia täynnä. Energiaa säästettiin ja kaasunkulutusta vähennettiin 18 prosenttia elokuun 2022 ja maaliskuun 2023 välillä,

mikä ylitti vapaaehtoisen 15 prosentin vähennystavoitteen. EU:n pakotejärjestelmällä lopetettiin venäläisen hiilen tuonti ja vähennettiin rajusti venäläisen öljyn tuontia.

Yhteisvastuun periaate on ollut keskeisellä sijalla EU:n vastatessa energiakriisiin, ja se on edelleen keskeinen tekijä. EU on luonut jäsenvaltioiden välisiä vakiojärjestelyjä kaasutoimituksille ja ottanut käyttöön oikeudellisen kehyksen, jonka avulla energiaa tuottavien yritysten satunnaiset voitot voidaan kohdentaa uudelleen kuluttajien suojelemiseen korkeilta energian hinnoilta.

Samassa solidaarisuuden ja yhteistyön hengessä komissio on myös perustanut **EU:n kaasunhankintafoorumia**, joka järjesti kaikkien aikojen ensimmäisen kaasun yhteisoston jäsenvaltioille sekä Georgialle, Moldovalle, Ukrainalle ja Länsi-Balkanin maille. Tämän yhteisoston ansiosta EU pystyi ensimmäistä kertaa käyttämään kollektiivista poliittista painoarvoaan ja markkinavoimaansa. Kun kysyntä yhdistettiin neuvotteluvoiman kasvattamiseksi, toimittajien kiinnostus lisääntyi ja kaasun ja LNG:n saanti saatiin turvattua.

Kaasun ja sähkön hintojen kehitys

Lähde: © Euroopan komissio (pohjana S & P Global Commodity Insights)

Huom.: Kaasun hinnat ovat TTF:n day-ahead-hintojen viikkokeskiarvo, sähkön hinnat ovat EU:n suurimpien markkinoiden viikoittainen painotettu keskiarvo.

Kysynnän yhdistäminen ja yhteinen hankintamekanismi estävät EU:n yrityksiä ylittämästä toistensa tarjouksia maailmanmarkkinoilla. Niiden avulla kaasuvarantoja täytetään niin, että vähintään 15 prosenttia jäsenvaltioiden varastointikapasiteetista (noin 13,5 miljardia kuutiometriä kaasua) kuuluu yhdistetyn kysynnän piiriin. Vuonna 2023 järjestetyt kaksi ensimmäistä tarjouskilpailukierrosta johtivat siihen, että kysyntää varten saatiin yhteensä 22,9 miljardia kuutiometriä kaasua. Tämän onnistumisen pohjalta vuonna 2023 järjestetään vielä kaksi uutta tarjouskilpailua.

Viana do Castelon rannikolla Portugalissa sijaitseva WindFloat Atlantic on **ensimmäinen kelluva tuulipuisto Euroopassa**. Sen asennettu teho on 25 MW ja sähköntuotanto 78 gigawattituntia, ja se tuottaa puhdasta energiaa yli 25 000 kotitaloudelle.

Yhteistyö luotettavien kansainvälisten kumppanien kanssa on antanut EU:lle mahdollisuuden korvata suuren osan Venäjältä tuodusta kaasusta. **Norja** on nyt EU:n suurin kaasuntoimittaja, ja **Yhdysvalloista** on tullut tärkein nesteytetyn maakaasun toimittaja sen jälkeen kun viime vuonna perustettiin yhteinen energiavarmuustyöryhmä. EU on tehnyt yhteisymmärryspöytäkirjoja vakaiden energia-alan kumppaneiden, kuten Egyptin, Israelin ja Azerbaidžanin, kanssa energiaturvallisuuden parantamiseksi ja puhtaaseen energiaan liittyvän yhteistyön edistämiseksi.

Samalla EU on parantanut energiainfrastruktuuriaan vahvistamalla yhteenliitöntöjä ja tuontilaitoksia sekä optimoimalla niiden käyttöä. Tänä vuonna otettiin käyttöön neljä tärkeää **kaasuyhdysjohtoa**: Itämeren kaasuputki sekä Puolan ja Liettuan, Bulgarian ja Kreikan sekä Puolan ja Slovakian väliset yhdysjohdot.

Samalla kun EU:n riippuvuus Venäjältä tuodusta energiasta on vähentynyt selvästi, lupausta jättää parempi Eurooppa seuraavalle sukupolvelle on täytetty entistä tarmokkaammin. Uusiutuvat energialähteet ovat kehittyneet merkittävästi fossiilisten polttoaineiden kriisin aikana. **Uusiutuvien energialähteiden käyttöönotto kaksinkertaistui kaikkialla EU:ssa** vuonna 2022. Uutta aurinkoenergiakapasiteettia otettiin käyttöön ennätyselliset 41 gigawattia, ja tuulivoimakapasiteetti lisääntyi 15 gigawattia, millä korvattiin noin 12 miljardia kuutiometriä venäläistä kaasua. **Tuuli- ja aurinkovoimalla tuotettiin vuonna 2022 ensimmäistä kertaa enemmän sähköä kuin kaasulla**. EU onnistui tämän ansiosta pysäyttämään hiilidioksidipäästöjen kasvun ja jopa vähentämään niitä 2,5 prosentilla. EU pitäytyi kriisiaikoinakin tiukasti ilmastotavoitteissaan. Lähes yhdeksän kymmenestä eurooppalaisesta tukee EU:n pyrkimyksiä irtautua hiilestä.

EU:n suurin maalämpöjärjestelmä otettiin käyttöön aiemmin tänä vuonna Szegedissä Unkarissa. Siitä saadaan kohtuuhintaista energiaa yli 28 000 kotitaloudelle ja yli 400 julkiseen rakennukseen. EU:n yhteisrahoittama hanke tarjoaa puhdasta ja kohtuuhintaista energiaa ja auttaa Unkaria monipuolistamaan energiatarjontaa pois venäläisestä kaasusta. Yli 25 prosenttia EU:n väestöstä asuu alueilla, joilla on riittävästi geotermisiä resursseja ottaa tällainen Szegedin malli käyttöön.

EU:n aurinkoenergiastrategian tarkoituksena on nopeuttaa aurinkosähkön käyttöönottoa. Strategia on tärkeä osa REPowerEU:ta, ja sen kautta on tarkoitus ottaa vuoteen 2025 mennessä käyttöön yli 320 gigawattia uusia aurinkosähkölaitoksia – yli kaksi kertaa nyky määrään verrattuna – ja vuoteen 2030 mennessä lähes 600 gigawattia. EU on myös **nopeuttanut uusiutuvien energialähteiden lupamenettelyä rakenteellisesti**.

EU:ssa toteutettujen energiahankkeiden käyttöönotto on sujunut niin vauhdilla, etteivät lupamenettelyt ole voineet pysyä vauhdissa. Tämän vuoksi EU on ehdottanut toimenpiteitä, joilla prosessia nopeutetaan merkittävästi.

Kolme **kivihiihikaivosaluetta Tšekissä on muuttumassa ”vetylaaksoiksi”**. Määrin-Sleesian, Ústín ja Karlovy Varyn läänit Tšekissä rakentavat oikeudenmukaisen siirtymän rahaston avulla päästä päähän -arvoketjuja uusiutuvan vedyn tuotantoa, varastointia ja käyttöä varten erityisesti liikenteessä.

Tulevaisuudessa vedystä tulee keskeinen apu talouden ja teollisuuden hiilestä irtautumisessa. EU johtaa **globaalin vetytalouden** kehittämistä. Lainsäätäjät ovat valmistelemassa vedyn ja hiilettömän kaasun markkinoiden lainsäädäntöpakettia, jolla luodaan puitteet kehittyvälle vetytaloudelle, mutta EU:lla on jo nyt sääntöjä uusiutuvan vedyn määrittelemiseksi. Lisäksi komissio, vetyteollisuus, tiedeyhteisö ja EU:n alueet allekirjoittivat 1. maaliskuuta 2023 yhteisen julkilausuman, jossa sitoudutaan tehostamaan ja nopeuttamaan vetylaaksoja koskevaa tutkimusta sekä niiden kehittämistä, demonstroitua ja käyttöönottoa koskevia yhteisiä toimia.

REPowerEU on vasta alkua. EU **nopeuttaa siirtymistä puhtaaseen energiaan NextGenerationEU -välineen avulla**, kun jäsenvaltiot saavat käyttöön miltei 270 miljardia euroa suunniteltujen investointiensa ja uudistustensa toteuttamiseen. Tähän sisältyy uusiutuvan energian lisääminen, ympäristöystävällisempien ajoneuvojen ja julkisen liikenteen käyttöönotto sekä rakennusten ja julkisten tilojen energiatehokkuuden parantaminen. Lisäksi komissio on ottanut käyttöön uuden poikkeuksellisen toimenpiteen, SAFE-joustovaran (kohtuuhintaisen energiahuollon tukeminen), osana koheesiopolitiikkaa ja REPowerEU-suunnitelman puitteissa. Niillä **autetaan haavoittuvassa asemassa olevia kansalaisia ja pieniä ja keskisuuria yrityksiä selviytymään suurista energialaskuista**. Tähän käytetään jopa 40 miljardia euroa kohdentamattomia varoja.

Alankomaiden elpymis- ja palautumissuunnitelmasta rahoitettavasta **kestävän energian investointiohjelmasta (ISDE)** myönnetään tukea jopa 30 prosenttia pienten lämpöpumppujen, aurinkokattiloiden, eristeiden ja lämpöverkkoyhteyksien asentamiseen. Järjestely on osoittautunut erittäin suosituksi kansalaisten ja pienten yritysten keskuudessa energialaskujen pienenemisen ja ympäristöhyötyjen vuoksi.

Euroopan vihreän kehityksen ohjelman vauhdittaminen

Von der Leyenin komissio esitti vuonna 2019 Euroopan vihreän kehityksen ohjelman ja on siitä alkaen torjunut vakaasti ilmastonmuutosta, parantanut resurssitehokkuutta, pysäyttänyt biologisen monimuotoisuuden häviämistä ja minimoinut ympäristön pilaantumista ilman, että ketään on jätetty jälkeen. Nyt yli kolmen vuoden jälkeen ja kahdesta ennennäkemättömästä maailmanlaajuisesta kriisistä huolimatta **valtaosa komission aloitteista on saatettu ehdotuksiksi, ja lainsäätäjät ovat muuttaneet niitä lainsäädännöksi tai saavuttamassa** yhteisymmärrystä useimmilla näistä aloista. Merkittäviä aloitteita on jo muotoutumassa. Komissio on myös tarjonnut jäsenvaltioille asiantuntemusta sellaisten uudistusten suunnittelemisessa ja toteuttamisessa, joilla nopeutetaan vihreää siirtymää teknisen tuen välineen avulla. Kolmen viime vuoden aikana tukea on annettu noin 150:lle vihreän siirtymän uudistukselle kaikissa jäsenvaltioissa.

Ilmasto ja energia

Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa on alusta alkaen korostettu, että siirtymän on oltava oikeudenmukainen ja osallistava, siinä on asetettava ihmiset etusijalle ja sen on tehtävä **EU:sta oikeudenmukainen ja vauras yhteiskunta**. Erityistä huomiota kiinnitetään alueisiin, joihin ilmasto- ja energiasiirtymä vaikuttavat eniten. Lisäksi on aloitettu koheesiopolitiikan alueperusteisen hiilestä irtautumiseen tähtäävän välineen, oikeudenmukaisen siirtymän rahaston, käyttö fossiilisista polttoaineista luopuvia alueita varten. Rahastosta tuetaan 19 miljardin euron avustuksilla investointeja fossiilisista polttoaineista riippuvaisilla ja hiili-intensiivisillä

alueilla kaikissa jäsenvaltioissa. Investointien arvo yhdessä kahden muun oikeudenmukaisen siirtymän mekanismin välineen kanssa on yli 55 miljardia euroa. Niiden ansiosta nämä alueet voivat suunnata taloutensa uudelleen ja monipuolistamaan sitä sekä auttaa työntekijöitä hankkimaan osaamista, jonka turvin työllistyminen uusiin työpaikkoihin helpottuu.

Kesäkuussa 2023 Narvassa Virossa aloitettiin ensimmäinen oikeudenmukaisen siirtymän rahaston hanke. Siinä on kyse uudesta harvinaista maametallia sisältävien magneettisten materiaalien jalostuslaitoksesta sähköajoneuvoja varten – ensimmäisestä tällaisesta laitoksesta muualla kuin Aasiassa. Se on myös yhteydessä uuteen Grönlannissa sijaitsevaan kaivokseen, mikä muodostaa niistä ensimmäisen Euroopan sisäisen toimitusketjun kaivoksen ja jalostamon välille.

Komissio loi toimikautensa alkuvaiheessa **eurooppalaisen ilmastolain** kautta perustan sille, että EU:sta tulee ensimmäinen ilmastoneutraali maanosa ennen vuotta 2050. Muutos toteutetaan sosiaalisesti oikeudenmukaisella ja taloudellisesti kilpailukykyisellä tavalla. Komissio on esittänyt **55-valmiuspaketin** eli kunnianhimoisen ja laajan lainsäädäntöehdotusten paketin, jonka tarkoituksena on yhdenmukaistaa EU:n ilmasto-, energia-, maankäyttö-, liikenne- ja verotoimet kasvihuonekaasujen nettopäästöjen vähentämiseksi vähintään 55 prosenttia vuoteen 2030 mennessä.

55-valmiuspakettiin sisältyy tarkistettu **EU:n päästökauppajärjestelmä**, joka on EU:n ilmastopolitiikan kulmakivi. Muut päästökauppajärjestelmästä saatavat tulot kuin ne, joita on ehdotettu EU:n talousarvion uusiksi omiksi varoiksi, investoidaan uudelleen energiasiirtymään. Siirtymän oikeudenmukaisuuden varmistamiseksi **sosiaalisesta ilmastorahastosta** annetaan myös taloudellista tukea haavoittuvassa asemassa oleville kansalaisille ja yrityksille. Rahaston määrärahat ovat jopa 86,7 miljardia euroa (josta EU:n osuus on 65 miljardia euroa), ja sillä tuetaan haavoittuvassa asemassa olevia kotitalouksia, pienyrityksiä ja liikenteen käyttäjiä EU:n jäsenvaltioissa vuosina 2026–2032. Tähän kattavaan lainsäädäntöpakettiin sisältyy myös tarkistettu taakanjakoasetus ja maankäyttöä, maankäytön muutosta ja metsätaloutta koskeva asetus. Sen yhteydessä myös tarkistetaan lainsäädäntöä siten, että uusiutuvaa energiaa ja energiatehokkuutta koskevia tavoitteita lisätään. Se sisältää myös päästöttömien ajoneuvojen ja tarvittavan latausinfrastruktuurin käyttöönottoa koskevat tavoitteet sekä uudet säännöt kestävien polttoaineiden käytöstä laivoissa ja lentokoneissa. EU:n päästövähennyskehys on nyt linjassa **eurooppalaisessa ilmastolaissa** vuodelle 2030 asetetun tavoitteen kanssa.

.....

Teräksentuotannon irrottaminen hiilestä on vihreälle siirtymälle olennaisen tärkeää. Huhtikuussa 2023 Itävallan suurin hiilidioksidipäästöjen aiheuttaja, teräsvalmistaja Voestalpine, päätti investoida EU:n tuella 1,5 miljardia euroa siirtyäkseen erittäin saastuttavasta masuunista valokaariuuniin. Kun täysimittainen tuotanto alkaa vuonna 2027, hiilidioksidipäästöjä säästyy 4 miljoonaa tonnia vuodessa. Tämä vastaa vuositasolla viittä prosenttia koko Itävallan päästöistä.

.....

Samaan aikaan EU:n **hiilirajamekanismilla** varmistetaan EU:hun tuotavien hiili-intensiivisten tavaroiden tuotantoon liittyvien hiilipäästöjen oikeudenmukainen hinnoittelu ja kannustetaan puhtaampaan teollisuustuotantoon EU:n ulkopuolisissa maissa. Mekanismia sovelletaan aluksi tiettyihin tuotteisiin joillakin hiili-intensiivisimmistä aloista eli raudan ja teräksen, sementin, lannoitteiden, alumiinin, sähkön ja vedyn tuotantoon. Se tulee voimaan 1. lokakuuta 2023 siirtymävaiheella, ja pysyvää järjestelmää sovelletaan vuodesta 2026 alkaen.

Henkilö- ja pakettiautojen hiilidioksidipäästönormien tarkistus, vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuuria koskeva asetus sekä **FueLEU Maritime- ja ReFuelEU Aviation -asetukset** ovat merkkipaaluja EU:n kuljetussektorin hiilestä irrottamisessa. Täysin yhteentoimivan ja käyttäjäystävällisen lataus- ja tankkausasemien verkoston perustaminen kaikkialle EU:hun sekä kestäviä polttoaineita koskevat sitovat tavoitteet ilmailu- ja merenkulkualalla vähentävät osaltaan kasvihuonekaasujen nettopäästöjä ja edistävät päästöttömien ajoneuvojen, alusten ja ilma-alusten käyttöönottoa. Nyt on myös erittäin tärkeää päästä nopeasti yhteisymmärrykseen raskaiden hyötyajoneuvojen hiilidioksidipäästönormeista.

●●●●

Komission puheenjohtaja Ursula von der Leyen on unionin tilaa koskevaa puhetta seuraavana päivänä Kööpenhaminassa, jossa hänestä tulee **maailman ensimmäisen polttoaineenaan vihreää metanolia käyttävän konttialuksen** kummi. Tapahtuma osoittaa, että Euroopan vihreän kehityksen ohjelmalla on voimaa kannustaa teollisuutta irtautumaan hiilestä ja innovoimaan. Vuoteen 2030 mennessä neljäsosassa Maerskin laivastosta on tarkoitus käyttää vihreitä polttoaineita. Tämä on merkittävää, kun otetaan huomioon, että 90 prosenttia maailmankaupasta kuljetetaan meriteitse.

●●●●

Energiasiirtymän nopeuttaminen on EU:n energiapolitiikassa keskeisen tärkeää. Tarkoituksena on saavuttaa 55-valmiuspaketin tavoitteet. **Uusiutuvia energialähteitä koskevan direktiivin** tarkistamisesta aikaan saadussa sopimuksessa asetetaan EU:n laajuiseksi uusiutuvan energian tavoitteeksi 42,5 prosenttia. Pyrkimyksenä on saavuttaa myöhemmin 45 prosentin tavoite.

Direktiivissä asetetaan myös alakohtaisia tavoitteita sen varmistamiseksi, että kaikki talouden alat ovat mukana puhtaassa siirtymässä ja ottavat mahdollisuuksien mukaan käyttöön uusiutuvia energialähteitä. Kaikkein taloudellisinta energia on kuitenkin silloin, kun sitä ei käytetä. EU pääsi äskettäin yhteisymmärrykseen **energiatehokkuusdirektiivistä**, jossa asetettiin tavoitteeksi 11,7 prosentin säästö vuoteen 2030 mennessä. Tällä tavoitteella edistetään fossiilisten polttoaineiden asteittaista käytöstä luopumista ja samalla pienennetään kuluttajien energialaskuja.

Koska rakennusten osuus EU:n energiankulutuksesta on noin 40 prosenttia, **rakennusten energiatehokkuutta koskevasta direktiivistä** neuvotellaan parhaillaan. Komission ehdotuksessa painotetaan energiatehokkuudeltaan heikoimpien rakennusten tilanteen parantamista.

.....

Euroopan vihreän kehityksen ohjelma on muutakin kuin lainsäädäntöä. Tämänvuotisessa **Venetsian arkkitehtuuribiennaalissa, jonka teemana oli ”Tulevaisuuden laboratorio”**, EU toi valokeilaan uuden eurooppalaisen Bauhausin. Se on aloite, jolla Euroopan vihreän kehityksen ohjelma yhdistetään ihmisten elintilaan ja kokemuksiin.

.....

Vihreän kehityksen ohjelman ja REPowerEU-suunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan vuosittain yli 620 miljardin euron lisäinvestoinnit sekä 92 miljardin euron investoinnit vuoteen 2030 asti, jotta nollanettoteollisuutta koskevan säädöksen tavoitteet voidaan saavuttaa. Suurin osa näistä investoinneista on tehtävä yksityisellä rahoituksella. Tämän vuoksi komissio esitti kesäkuussa 2023 uuden toimenpidepaketin, jonka tarkoituksena on kehittää ja vahvistaa EU:n kestävästä rahoituksen kehityksen perustaa. Komissio lisäsi **EU:n kestävyysluokitusjärjestelmään** uusia toimia ja ehdotti uusia sääntöjä **ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvien luokitusten**

tarjoajille, mikä lisää kestävien investointien markkinoiden läpinäkyvyyttä. Paketilla pyritään myös varmistamaan, että kehiksestä on apua yrityksille, jotka haluavat panostaa kestävyteen. Komissio hyväksyi heinäkuussa 2023 **eurooppalaiset kestävyysraportointistandardit**, joilla pyritään varmistamaan korkeat ympäristö-, sosiaali- ja hallintostandardit ja läpinäkyvyys sekä pitämään samalla yritysten raportointitaakka hallittavissa. Standardit mukautetaan EU:n politiikkoihin. Ne perustuvat kansainvälisiin standardointialoitteisiin ja edistävät niitä.

Teollisuus ja innovointi

Komissio julkisti 1. helmikuuta 2023 **vihreän kehityksen teollisuussuunnitelman**, jotta EU pysyy vauhdissa kilpajuoksussa kohti nettonollatavoitteen saavuttamista ja sen teollisuuden kilpailukyky vahvistuu. Suunnitelmalla pyritään luomaan ympäristö, jolla parannetaan EU:n kunnianhimoisten ilmastotavoitteiden edellyttämien nettonollateknologioiden tuotantokapasiteettia.

Komissio hyväksyi 9. maaliskuuta 2023 **uudet tilapäiset valtiontuen kriisi- ja siirtymäpuitteet**, jolla edistetään nettonollatalouteen siirtymistä koskevia tukitoimenpiteitä keskeisillä aloilla. Yhdessä muutetun yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen kanssa nämä puitteet antavat jäsenvaltioille mahdollisuuden käyttää hyväkseen valtiontukisääntöjen joustoa, kun ne tukevat taloutta Venäjän Ukrainaa vastaan käymän sodan tilanteessa. Tämä nopeuttaa investointeja ja rahoitusta puhtaan teknologian tuotantoon EU:ssa. Komissio on hyväksynyt tähän mennessä yli 320 päätöstä talouden tukemisesta vallitsevassa geopoliittisessa kriisissä. Hyväksytyjen tukien kokonaismäärän arvioidaan olevan yli 740 miljardia euroa.

Myöhemmin maaliskuussa esitettiin **kolme keskeistä ehdotusta** sääntely-ympäristöstä, joka on määritelty vihreän kehityksen teollisuussuunnitelmassa. Ne ovat **kriittisiä raaka-aineita koskeva säädös**, **nettonollateollisuutta koskeva säädös** ja **sähkömarkkinoiden** rakenteen uudistus. Tarkoituksena on varmistaa, että teollisuus ja kuluttajat saavat vihreän siirtymän hyödyt.

Puheenjohtaja Ursula von der Leyenin maaliskuussa Washingtoniin tekemän vierailun aikana hän ja Yhdysvaltojen presidentti Joe Biden sopivat vahvistavansa **EU:n ja Yhdysvaltojen taloudellisia siteitä**. Tarkoituksena on torjua ilmastokriisiä yhteistyössä, vauhdittaa puhtaan teknologian alaa ja perustaa turvallisia, kestäviä ja monipuolisia puhtaan teknologian toimitusketjuja.

Molemmat olivat yhtä mieltä siitä, että transatlanttisen yhteistyön tehostaminen voisi luoda hyväpalkkaisia työpaikkoja ja edistää innovaatiokykyä, jotka alentavat puhtaan energiateknologian kustannuksia maailmanlaajuisesti. Tämä edistäisi oikeudenmukaista maailmanlaajuista energiasiirtymää, joka ei jätä yhtäkään yhteisöä jälkeen.

Kriittisiä raaka-aineita koskevan säädöksen avulla EU voi varmistaa kestävien materiaalien saatavuuden. Tämä koskee myös harvinaisia maametalleja, jotka ovat olennaisen tärkeitä monien tärkeiden teknologioiden valmistuksen kannalta. Kriittiset raaka-aineet ovat ratkaisevan tärkeitä monilla strategisilla aloilla, joita ovat esimerkiksi akkujen kaltaisen nettonollateknologian valmistus, digitaalteollisuus sekä ilmaisu- ja avaruus-, terveydenhuolto- ja puolustusala. Koska kriittisten raaka-aineiden kysynnän odotetaan kasvavan jyrkästi ja EU on tällä hetkellä erittäin riippuvainen tietyistä EU:n ulkopuolisista maista, erityisesti Kiinasta, sen on lievennettävä toimitusketjuihin kohdistuvia riskejä talouden häiriönsietokyvyn parantamiseksi ja avoimen strategisen riippumattomuuden vahvistamiseksi. EU asettaa selkeät painopisteet,

helpottaa hankkeisiin liittyvää tehokasta lupamenettelyä, turvaa häiriönsietokykyiset toimitusketjut, lieventää riskejä, tekee yhteistyötä kumppaneiden kanssa ja investoi tutkimukseen, innovointiin ja osaamiseen. Tämän lisäksi EU on osoittanut olevansa vahvasti sitoutunut akkujen valmistukseen. Sen akkuala on kasvanut vuosien 2017 ja 2022 välillä lähes olemattomasta tuotannosta kukoistavaksi teollisuudenalaksi, jolla on 30 ilmoitettua gigatehdasta ja noin 70 gigawattitunnin asennettu teho.

Tänä kesänä avattiin 850 miljoonan euron julkisten investointien ansiosta Ranskan ensimmäinen **sähköautojen akkuja valmistava tehdas** Billy-Berlaussa Hauts-de-Francen alueen pohjoisosassa. Tehdas on osa Euroopan yhteistä etua koskevaa tärkeää akkujen tuotantoon liittyvää hanketta, ja sillä vahvistetaan EU:n strategista riippumattomuutta: tehtaassa tuotetaan 2,5 miljoonaa akkua vuodessa ja se luo suoraan yli 2 000 uutta työpaikkaa vuoteen 2030 mennessä.

Nettonollateollisuutta koskevalla säädöksellä pyritään lisäämään nettonollateknologioiden kotimaista valmistusta, parantamaan tämän teknologian teollisen perustan kilpailukykyä ja lujittamaan EU:n energia-alan häiriönsietokykyä.

EU on vakaasti päättänyt näyttää suuntaa puhtaaseen teknologiaan siirtymisessä ja luoda vihreää kasvua ja työpaikkoja kansalaisille. Sädöksessä esitetään nettonollateollisuuden kapasiteettitavoitteet ja luodaan sääntelykehys, joka edistää kapasiteetin nopeaa käyttöönottoa ja jossa vahvistetaan yksinkertaistettu ja nopeutettu lupamenettely. Samalla edistetään monia erilaisia välineitä, kuten keskitettyjä palvelupisteitä, strategisia nettonollahankkeita, sellaisia julkisen tuen ehtoja, joilla suositaan monipuolistamista ja tiukkoja ympäristönormeja, Net-Zero Industry Academies -koulutusyhteenliittymiä ja sääntelyn testiympäristöjä innovatiivisille nettonollateknologioille.

Sähkömarkkinat ovat jo vuosia palvelleet eurooppalaisia kuluttajia hyvin, mutta ne eivät ole enää tarkoituksenmukaiset. Fossiilisiin polttoaineisiin liittyvä kriisi on osoittanut, että kaasu vaikuttaa sähkön hintoihin liian paljon. Komissio on hyväksynyt EU:n valtion- tai hallitusten päämiesten pyynnöstä **sähkömarkkinoiden rakenteen pitkän aikavälin uudistuksen** uusiutuvien energialähteiden käytön lisäämiseksi, kuluttajien suojelemiseksi ja teollisuuden kilpailukyvyyn parantamiseksi. Uudistuksen tarkoituksena on saada kuluttajien sähkölaskut riippumattomiksi fossiilisten polttoaineiden hintojen epävakaudesta, edistää investointeja uusiutuvaan energiaan sekä parantaa kuluttajien oikeuksia ja suojaa mahdolliselta markkinoiden manipuloinnilta.

Komissio ehdotti kesäkuussa 2023, että monivuotisen rahoituskehysten tarkistamisen yhteydessä perustettaisiin **Euroopan strategisten teknologioiden kehysväline**, jolla parannetaan EU:n pitkän aikavälin kilpailukykyä kriittisissä teknologioissa digi- ja syväteknologian, puhtaan teknologian ja

bioteknologian aloilla. Jotta kehysvälineen käyttöönotto on mahdollisimman nopea ja tehokas, sen on tarkoitus perustua nykyisiin välineisiin (mm. InvestEU, innovaatorahasto, Euroopan innovaationeuvosto, Euroopan puolustusrahasto ja elpymis- ja palautumistukiväline) ja täydentää niitä. Samassa yhteydessä otetaan käyttöön myös uusia joustomahdollisuuksia ja kannustimia koheesiorahoitukseen vähemmän kehittyneille alueille ja siirtymäalueille. Kehysvälineessä otetaan myös käyttöön ns. suvereniteettisineti eli EU:n laatumerkki suvereniteettihankkeita varten.

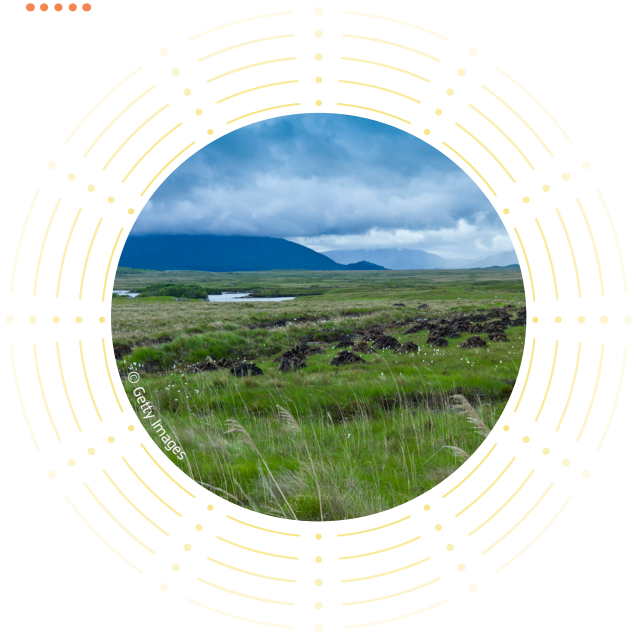
Luonto ja ympäristö

Maastopalot, tulvat ja myrskyt eri puolilla Eurooppaa viime kuukausien aikana osoittavat, että on tärkeää ennallistaa luontoa kaikkialla unionissa ja antaa luonnonympäristölle mahdollisuus auttaa ilmastonmuutoksen torjunnassa. Neuvottelut **luonnon ennallistamista koskevan lain** valmiiksi saamisesta ovat käynnissä, ja neuvosto ja parlamentti hyväksyivät omat kantansa kesä- ja heinäkuussa 2023. Tämä on tärkeä askel ilmastonmuutoksen ja biologisen monimuotoisuuden köyhtymisen pahimpien vaikutusten, kuten kuivuuden ja tulvien, ehkäisemisessä ja niihin puuttumisessa. Laki on myös linjassa **vuoden 2020 jälkeisestä maailmanlaajuisesta biodiversiteettikehyksestä** joulukuussa 2022 tehdyn historiallisen sopimuksen kanssa.

Näitä toimia täydennetään 5. heinäkuuta 2023 esitetyllä paketilla luonnonvarojen kestävästä käytöstä, erityisesti **maaperän seuranta, uusia genomitekniikoita, kasvienlisäys- ja metsänviljelyaineistoa ja elintarvikejätteen vähentämistä** koskevilla ehdotuksilla, joilla on valtavat mahdollisuudet edistää osaltaan kestäviä maatalouselintarvikejärjestelmiä.

Irlanti toteuttaa yhden Euroopan suurimmista ympäristöhankkeista, kun se **ennallistaa 33 000 hehtaaria suota**. Suot ovat biologisesti monimuotoisia ja voivat luonnostaan varastoida kaksi kertaa enemmän hiiltä kuin metsät.

Komissio on laatinut **saasteettomuustointasuunnitelman** myötä kunnianhimoisen vision vuoteen 2050 mennessä toteuttaville tavoitteille: vähentää ilman, veden ja maaperän pilaantumista tasolle, joka ei enää ole terveydelle ja ympäristölle haitallinen. Suunnitelman jälkeen on esitetty useita keskeisiä ehdotuksia, kuten torjunta-aineiden kestävä käyttöä koskeva asetusta, ilmanlaatudirektiivien tarkistaminen, moottoriajoneuvojen tiukempien päästörajien (Euro 7) käyttöönotto sekä pohjavesi- ja yhdyskuntajätevesidirektiivien sekä teollisuuden päästödirektiivin tarkistaminen.

Irlantilainen 22-vuotias Fionn Ferreira Corkista voitti tänä vuonna Euroopan patenttiviraston myöntämän nuorten keksijöiden palkinnon **uudella menetelmällä, jolla poistetaan mikromuoveja vedestä.**

EU sai päätökseen keskustelut vuosien 2023–2027 yhteisestä maatalouspolitiikasta (YMP), ja komissio oli hyväksynyt kaikki 28 YMP:n strategiasuunnitelmaa joulukuuhun 2022 mennessä. Uudella lainsäädännöllä, joka tuli voimaan 1. tammikuuta 2023, edistetään **Pellolta pöytään -strategian ja biodiversiteettistrategian** tavoitteita tukemalla EU:n viljelijöitä, jotta nämä voivat tuottaa edelleen turvallisia ja laadukkaita elintarvikkeita ja samalla siirtyä kohti kestävämpää ja selviytymiskykyisempää maatalousalaa. Uudella YMP:llä myös tuetaan EU:n **pitkän aikavälin maaseutuvisiota**, sillä sen avulla voidaan säilyttää maaseutuyhteisöjen elinvoimaisuutta ja

monimuotoisuutta. Kaikkiaan 32 prosenttia YMP:n kokonaisrahoituksesta käytetään ilmastoon, luonnonvaroihin, biologiseen monimuotoisuuteen ja eläinten hyvinvointiin liittyvien hyötyjen aikaansaamiseen. Aiempaa enemmän huomiota kiinnitetään myös oikeudenmukaisuuteen pieniä perheitä, nuoria viljelijöitä ja maataloustyöntekijöitä kohtaan.

João Coimbran Keski-Portugalissa sijaitseva maatila, Quinta da Cholda, perustettiin 1900-luvun alussa. Nykyään tilalla **käytetään täsmäviljelyä ja biologista monimuotoisuutta hyödyntäviä tekniikoita, jotta voidaan tuottaa enemmän vähemmällä.**

Vuonna 2022 koettiin vakava kuivuus, mutta tilalla pystyttiin kastelemaan maata tarkalleen maaperän tarpeiden mukaan ilman, että sato pieneni. Maatila on energian suhteen omavarainen.

Kiertotalous

Komissio on hyväksynyt useita ehdotuksia kiertotalouden toimintasuunnitelman sitoumusten täyttämiseksi. Näitä ovat muun muassa ehdotukset asetuksiksi **pakkauksista ja jätteistä ja kestävien tuotteiden ekologisesta suunnittelusta**. Niillä varmistetaan, että kaikki EU:n markkinoille tulevat tuotteet ovat kestäviä – uudelleenkäytettäviä, korjattavia ja kierrätettäviä. Merkittävän suuri osuus, 94 prosenttia, EU:ssa asuvista on sitä mieltä, että ympäristönsuojelu on heille henkilökohtaisesti tärkeää, ja 68 prosenttia ymmärtää, että heidän kulutustottumuksillaan on kielteisiä vaikutuksia ympäristöön sekä Euroopassa että koko maailmassa. Vähentääkseen kielteisiä vaikutuksia, joita aiheutuu soijan, palmuöljyn, kahvin, kaakaon, puun ja kumin kaltaisten hyödykkeiden kysynnästä EU:ssa, lainsäätäjät sopivat uudesta **EU:n metsäkatosäädöksestä**. Se tuli voimaan kesäkuussa 2023. EU on aloittanut tiiviin vuoropuhelun kumppanimaiden kanssa sen täytäntöönpanosta, mistä on osoituksena kesäkuussa perustettu Euroopan komission, Indonesian ja Malesian yhteinen työryhmä EU:n metsäkatosäädöksen täytäntöönpanoa varten.

Komissio ehdotti maaliskuussa 2023 yhtenäisiä kriteerejä viherpesun torjumiseksi EU:n markkinoilla. Näin **varmistetaan, että ”vihreinä” markkinoidut tuotteet ovat aidosti ympäristöystävällisiä**. Näin kuluttajat saavat laadukkaampaa tietoa ja yritykset, joiden tuotteet ovat aidosti kestäviä, voidaan tunnistaa ja valita helposti. Ehdotuksessa tuodaan esiin nimenomaiset ympäristövaihteet, jollaisia ovat esimerkiksi ”kierrätetyistä muovipulloista valmistettu T-paita”, ”kuljetuksen hiilijalanjälki kompensoitu”, ”30-prosenttisesti kierrätysmuovista valmistettu pakkaus” tai ”meriympäristöystävällinen aurinkosuojava

Komissio antoi myös uuden ehdotuksen **tavaroiden korjaamisen** helpottamisesta. Sen tavoitteena on yksinkertaistaa ja edistää

tavaroiden (kuten pölynimurien, tablettien ja älypuhelimien) korjaamista, vauhdittaa korjausala ja kannustaa tuottajia ja myyjiä kehittämään kestävämpiä liiketoimintamalleja.

Vihreä diplomatia

Komissio osoitti **YK:n 27. ilmastokokouksessa** (COP27) kunnianhimoa ja joustoa, jotta tavoite ilmaston lämpenemisen rajoittamiseksi 1,5 celsiusasteeseen voitaisiin edelleen pitää mahdollisuuksien rajoissa. EU:n vahvat ja yhtenäiset toimet auttoivat sen suhteen, että tiiviiden neuvottelujen tuloksena päätettiin edelleen pitää kiinni Pariisin sopimuksen tavoitteista. EU:n toimet sillanrakentajana myös edistivät osaltaan keskusteluja tasapainoisista uusista rahoitusjärjestelyistä, joilla autetaan haavoittuvassa asemassa olevia yhteisöjä kohtaamaan ilmastomuutoksen aiheuttamat menetykset ja vahingot.

EU ja 195 maata pääsivät joulukuussa 2022 Montrealissa Kanadassa järjestetyssä YK:n luontokokouksessa (COP15) sopuun historiallisesta **vuoden 2020 jälkeisestä maailmanlaajuisesta biodiversiteettikehyksestä**. Kehys sisältää maailmanlaajuisia tavoitteita, joilla pyritään suojelemaan ja ennallistamaan luontoa nykyisiä ja tulevia sukupolvia varten, varmistamaan luonnon kestävä käyttö ja edistämään investointeja vihreään globaaliin talouteen. Yhdessä Pariisin ilmastosopimuksen kanssa se tasoittaa tietä ilmastoneutraalille, luontopositiiviselle ja selviytymiskykyiselle maailmalle vuoteen 2050 mennessä. EU:n yhtenäisyys ja johtajuus olivat keskeisen tärkeitä tämän kansainvälisen sopimuksen saavuttamisessa koko neljä vuotta kestäneiden neuvottelujen ajan. Puheenjohtaja Ursula von der Leyen oli jo ilmoittanut osana Global Gateway -strategiaa, että komissio **kaksinkertaistaa rahoituksensa globaalien biologisen monimuotoisuuden** parantamiseen niin, että siihen investoidaan yhteensä 7 miljardia euroa kaikkialla maailmassa.

Tämän historiallisen sopimuksen ohella kansainvälinen yhteisö sai maaliskuussa 2023 päätökseen myös neuvottelut **merkittävästä aavaa merta koskevasta yleissopimuksesta**, jolla suojellaan valtameriä, torjutaan ympäristön pilaantumista sekä ilmastonmuutosta ja ehkäistään biologisen monimuotoisuuden vähenemistä valtamerissä. Sopimus merten biologisesta monimuotoisuudesta kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolisilla alueilla mahdollistaa **laajojen suojeltujen merialueiden perustamisen aavalle merelle**. EU ja jäsenvaltiot, jotka kuuluvat puheenjohtaja Ursula von der Leyenin perustamaan asiaan liittyvään korkean tavoitetason ryhmään, olivat tärkeässä roolissa päästäessä sopimukseen.

Jotta ilmaston, rauhan ja turvallisuuden välinen yhteys voitaisiin ottaa paremmin huomioon EU:n ulkopolitiikassa, komissio ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja esittelivät kesäkuussa 2023 **EU:n suunnitelman häiriönsietokyvyn ja turvallisuuden parantamiseksi ilmastokriisin voimistuessa**.

Puheenjohtaja von der Leyen ehdotti uutta maailmanlaajuista rahoituskehystä koskevassa Pariisin huippukokouksessa kesäkuussa 2023, että **maailmanlaajuista hiilen hinnoittelua käytettäisiin kehitysmaiden kipeästi tarvitseman ilmastorahoituksen tuottamiseen**. Hiilen hinnoittelu on yksi tehokkaimmista keinoista päästöjen vähentämiseksi siten, että saastuttajien on maksettava pilaantumisesta tai innovointi lisääntyy. EU aloitti hiilen hinnoittelun vuonna 2005, minkä jälkeen järjestelystä saadut tulot ovat kasvaneet 142 miljardiin euroon ja hiilidioksidipäästöt vähentyneet 35 prosenttia. EU on nyt laajentamassa päästökauppajärjestelmää rakennuksiin ja maantieliikenteeseen.

EU:n lisäksi kansallisia tai alueellisia järjestelmiä on jo käytössä tai kehitteillä Kanadassa, Kiinassa, Japanissa, Uudessa-Seelannissa, Etelä-Koreassa, Sveitsissä ja Yhdysvalloissa. EU tekee yhteistyötä

näiden kumppaneiden kanssa ja auttaa muita toteuttamaan hiilen hinnoittelujärjestelyn.

Komissio julkaisi heinäkuussa 2023 ensimmäisen vapaaehtoisen katsauksensa Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman täytäntöönpanoon. Sen jälkeen, kun Agenda 2030 hyväksyttiin vuonna 2015, EU on edistynyt maltillisesti tai voimakkaasti useimmissa kestävä kehityksen tavoitteissa. EU aikoo edistää tavoitteita edelleen nopeuttamalla Euroopan vihreän kehityksen ohjelman ja Euroopan digitaalisen vuosikymmenen täytäntöönpanoa.

Euroopan digitaalinen vuosikymmen käytäntöön

Digitaali-innovointi uudistaa talouttamme henkeäsalpaavaan tahtiin. EU on ottanut tänä vuonna erittäin nopeasti käyttöön generatiivista tekoälyä, esimerkiksi laajoja kielimalleja ja kuvantuotantoa. **Tekoälyvallankumous ei ole enää tulevaisuudennäkymä vaan nykytodellisuutta**. Luotettavan tekoälyn tarjoamat mahdollisuudet ovat valtavat. Sen avulla voidaan esimerkiksi kehittää terveydenhuoltoa ja lääkkeitä, saada aikaan aiempaa turvallisempaa ja ympäristöystävällisempää liikennettä, tehostaa teollisuutta ja laatia ilmastonmuutoksen ennustamismalleja sekä kustannustehokkaampia ja kestävämpiä energiaratkaisuja.

Komissio ennakoii tulevaisuutta laatimalla tekoälylle innovatiivisen mutta ihmiskeskeisen sääntely-ympäristön. Komissio esitti jo huhtikuussa 2021 **tekoälysäädöksen**, jolla pyrittiin varmistamaan, että EU:ssa käytettävät tekoälyjärjestelmät ovat turvallisia, avoimia, eettisiä, puolueettomia ja ihmisen valvonnassa. Komissio on ehdottanut **riskiperusteista lähestymistapaa** innovoinnin kannalta suotuisan kokonaisvaltaisen strategian varmistamiseksi. Tekoälysäädöstä koskevat kolmikantaneuvottelut ovat käynnistyneet onnistuneesti, ja ne saadaan

toivottavasti päätökseen tänä vuonna. EU pyrkii samaan aikaan lisäämään tämän vuosikymmenen kuluessa **koordinoidun tekoälysuunnitelman** avulla tekoälyyn tehtäviä julkisia ja yksityisiä investointeja asteittain yhteensä 20 miljardiin euroon vuodessa.

Wienissä hiljattain avattu Machine Learning Driven Precision Medicine -laboratorio parantaa keuhkosyövän ennustamismalleja, minkä myötä **voidaan kehittää yksilöllisiä keuhkosyöpähoitoja tekoälyn avulla.**

Joulukuussa 2022 päästiin yhteisymmärrykseen **digitaalisen vuosikymmenen digitaalisista oikeuksista ja periaatteista koskevasta eurooppalaisesta julistuksesta**. Julistus ohjaa kansalaisia, yrityksiä ja poliittisia päättäjiä EU:n digitaalisessa siirtymässä, tuo kansalaiset siirtymän ytimeen ja edistää innovointia kaupallisilla aloilla.

Joulukuussa 2022 hyväksyttiin myös **digitaalinen vuosikymmenen 2030 -ohjelma**, jolla pyritään takaamaan, että digitaalinen siirtymä keskittyy EU:n kansalaisten ympärille. Aloite perustuu Euroopan digitaalisen suvereniteetin ja yhteisten arvojen periaatteisiin. Ohjelmalla perustettiin seuranta- ja yhteistyömekanismi vuoden 2030 digitaalisessa kompassissa esitettyjen Euroopan digitaalista muutosta koskevien yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Tällä yhteistyöhön perustuvalla lähestymistavalla edistetään digitaalista kehitystä, sillä siihen sisältyvät monikansalliset hankkeet ovat mittakaavaltaan sellaisia, ettei yksikään jäsenvaltio voi yksin toteuttaa niitä.

On kiistatonta, että ilman puolijohteita tai "siruja" ei voi olla digitaalista tai vihreää siirtymää eikä EU:n teknologista johtoasemaa. Tämän vuoksi Euroopan parlamentti ja jäsenvaltiot pääsivät maaliskuussa 2023 tärkeään sopimukseen **EU:n sirusäädöksestä**, jota komissio ehdotti ensimmäisen kerran vuotta aiemmin. Säädöksen tueksi tehtyjen politiikkalähtöisten investointien kokonaismääräksi arvioidaan yli 43 miljardia euroa. Näillä investoinneilla tuetaan kokonaan uudenlaista teollista valmistusta EU:ssa, edistetään eurooppalaista suunnitteluekosysteemiä ja tuetaan laajentumistoimia ja innovointia koko puolijohteiden arvoketjussa.

Samaan aikaan komissio hyväksyi lokakuussa 2022 ja huhtikuussa 2023 EU:n valtiontukisääntöjen nojalla Ranskan ja Italian myöntämät yli 8 miljardin euron tuet investointeihin, jotka tehdään EU:n ensimmäisiin puolijohteiden massatuotantolaitoksiin.

Itäisessä Saksassa sijaitseva Saksin alue on onnistunut siirtymässä, ja siitä on tullut yksi **Euroopan merkittävimmistä teknologiakeskuksista**. Alueella keskitytään erityisesti elektroniikkaan. EU:n rahoituksella oli siirtymässä keskeinen rooli, ja sen avulla voitu houkutella lisäinvestointeja. Merkittävin hanke on Infineonin 5 miljardin euron investointi uuteen sirujen tuotantolaitokseen, joka voi synnyttää noin 1 000 korkeaa osaamistaitoa vaativaa uutta työpaikkaa. Infineonille on odotettavissa miljardin euron julkinen rahoitus, joka myönnetään EU:n sirusäädöksen nojalla.

Komissiolla on valtiontukivälineistössään muitakin mahdollisuuksia mikroelektronikkateollisuuden tukemiseen, esimerkiksi **Euroopan yhteistä etua koskevat tärkeät hankkeet**. Komissio hyväksyi kesäkuussa 2023 tällaisen hankkeen, jolla tuetaan tutkimusta, innovointia ja mikroelektronikan ja viestintäteknologian teollista käyttöönottoa koko arvoketjussa. Jäsenvaltioiden myöntämän 8,1 miljardin euron julkisen rahoituksen odotetaan johtavan edelleen 13,7 miljardin euron yksityisiin investointeihin.

Data on Euroopan digitaalitalouden liikkeellepaneva voima, ja sen on oltava eurooppalaisten omista käsissä. **Euroopan datastrategian** tavoitteena on tuoda EU datavetoisen yhteiskunnan eturintamaan. Datan sisämarkkinoiden luominen mahdollistaa datan vapaan liikkuvuuden EU:ssa ja eri toimialoilla yritysten, tutkijoiden ja julkishallinnon eduksi.

Kesäkuussa 2023 päästiin sopimukseen tärkeästä **datasäädöksestä**, jonka tavoitteena on tuoda saataville aiempaa suurempi datamäärä ja vahvistaa datan käyttöä ja saatavuutta koskevat säännöt kaikilla talouden aloilla EU:ssa. Uuden lainsäädännön odotetaan kasvattavan EU:n jäsenvaltioiden BKT:tä 270 miljardilla eurolla vuoteen 2028 mennessä, kun sillä puututaan oikeudellisiin, taloudellisiin ja teknisiin haasteisiin, jotka tällä hetkellä johtavat tietojen vajaakäyttöön. Datasäädös hyödyttää kuluttajia ja yrityksiä, jotka tuottavat dataa käyttäessään tuotteita ja palveluja, kun jälkimarkkinapalvelut ovat edullisempia, datan saatavuuteen perustuvia palvelujen käyttöön syntyy uusia mahdollisuuksia ja laitteen keräämät tai tuottamat tiedot ovat paremmin saatavilla.

Marraskuusta 2022 voimassa olleessa **digipalvelusäädöksessä** asetetaan kaikille verkkoalustoille laajat uudet velvoitteet, joilla lievennetään haittoja ja suojellaan käyttäjien oikeuksia digitaalisessa ympäristössä. Komissio yksilöi 25. huhtikuuta 2023 kaikkiaan 17 erittäin suurta verkkoalustaa ja kaksi erittäin

suurta verkossa toimivaa hakukonetta. Niiden on elokuun 2023 lopusta alkaen noudatettava kaikkia uusia velvoitteita, joiden tarkoituksena on parantaa verkossa toimivien käyttäjien, myös alaikäisten, vaikutusmahdollisuuksia ja suojella heitä. Nimettyjen palvelujen on myös arvioitava ja vähennettävä järjestelmäriskejään ja tarjottava vahvat sisällön moderointivälineet.

Komissio myös vahvistaa asiantuntemustaan sisäisen ja ulkoisen monialaisen tietämyksen avulla säädöksen täytäntöönpanoa varten. Komission yhteisen tutkimuskeskuksen puitteissa toimiva **Euroopan algoritmikeskus** perustettiin 17. huhtikuuta 2023.

Digimarkkinasäädös tuli voimaan marraskuussa 2022. Sen tarkoituksena on parantaa oikeudenmukaisuutta ja kilpailullisuutta digitaalisilla markkinoilla, ja siinä vahvistetaan selkeästi määritellyt objektiiviset kriteerit nk. portinvartijoiden tunnistamiseksi. Komissio nimesi 6. syyskuuta 2023 kuusi portinvartijaa, joilla on nyt kuusi kuukautta aikaa varmistaa digimarkkinasäädöksen velvoitteiden täysi noudattaminen kunkin nimetyn ydinalustapalvelun osalta.

Komissio hyväksyi heinäkuussa 2023 **Web 4.0:aa ja virtuaalimaailmoja** koskevan uuden strategian, jolla ohjataan seuraavaa teknologista siirtymää ja varmistetaan avoin, tietoturvallinen, luotettava, oikeudenmukainen ja osallistava digitaalinen ympäristö EU:n kansalaisille, yrityksille ja julkishallinnoille.

Nykyään vain noin 60 prosentilla EU:n väestöstä 14 jäsenvaltiossa on mahdollisuus käyttää kansallista sähköistä henkilökorttiaan yli rajojen. Kesäkuussa 2023 sovittiin **eurooppalaisesta digitaalisesta identiteetistä**. Se sellaisten EU:n kansalaisten, asukkaiden ja yritysten käytettävissä, jotka haluavat tunnistautua tai tarkistaa tietyt henkilötiedot. EU:n kansalaisilla ja asukkailla on oikeus henkilökohtaiseen

digitaaliseen lompakkoon, jota sovelletaan kaikkialla EU:ssa sekä verkossa että sen ulkopuolella tarjottaviin julkisiin ja yksityisiin palveluihin.

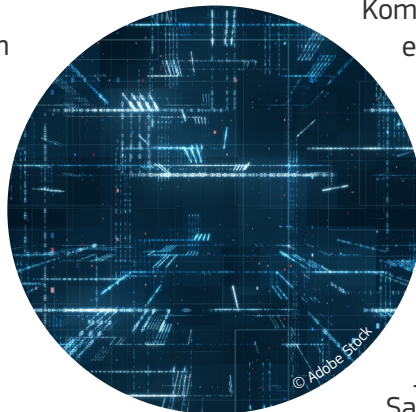
Tähän liittyy investointeja infrastruktuuriin ja osaamiseen, joilla pyritään **kuromaan umpeen digitaalista kuilua** ja varmistamaan, ettei ketään EU:n alueella jätetä jälkeen yhteiskuntien ja talouksien digitalisaation yhteydessä. Noin 26 prosenttia elpymis- ja palautumistukivälineestä on tarkoitettu digitaalisia tavoitteita edistäviin toimenpiteisiin. Tätä täydennetään koheesiopolitiikan vuosien 2021–2027 varoista maksettavalla 36,6 miljardin osuudella vuosina 2014–2020 investoitujen 16 miljardin euron lisäksi sekä Verkkojen Eurooppa -välineen ja Digitaalinen Eurooppa -ohjelman varoilla.

Komissio esitti kesäkuussa 2023 ehdotuksen, jolla luodaan perusta **mahdolliselle käteisrahaa täydentävälle digitaaliselle eurolle**. Sähköiset ja digitaaliset maksut lisääntyvät EU:ssa, ja digitaalinen euro voisi tarjota laajasti hyväksytyt, taloudellisen, turvallisen ja kestävän rahamuodon. Samaan aikaan komissio esitti lainsäädäntöehdotuksen

varmistaakseen, että eurokäteinen on edelleen laajalti hyväksytty ja helposti saatavilla oleva maksutapa koko euroalueella.

Tämän lisäksi komissio on esittänyt kaksi ehdotusta, jotka koskevat maksujen digitalisointia ja laajempaa rahoitusalaan ja joissa asetetaan etusijalle kuluttajien edut, kilpailu, turvallisuus ja luottamus. Ensimmäisellä ehdotuksella on tarkoitus tarkistaa maksupalveludirektiiviä sekä vahvistaa petostentorjuntaa, kuluttajien oikeuksia ja avointa pankkitoimintaa.

Toinen on lainsäädäntöehdotus kehiksestä, jolla säännellään kolmansien osapuolten pääsyä asiakkaiden rahoitustietoihin eri rahoituspalvelujen välillä.

Nämä aloitteet ovat jatkoa lokakuussa 2022 esitetylle ehdotukselle, jolla pyritään mahdollistamaan euromääräiset pikamaksut kaikille EU:n ja Euroopan talousalueen kansalaisille ja yrityksille. Tavoitteena on tarjota kohtuuhintaisia ja turvallisia **euromääräisiä siirtoja kaikkina viikonpäivinä 10 sekunnin kuluessa**. Tämä parantaa rahoitusalan mukavuutta ja tehokkuutta.

Kroatia liittyi euroalueeseen vuonna 2023. EU:n yhteistä rahaa käyttää nyt 347 miljoonaa EU:n kansalaista 20 jäsenvaltiossa.

Sosiaalisten sisämarkkinoiden vahvistaminen

Tänä vuonna vietettiin EU:n kestävän kilpailukyyn perustan eli **sisämarkkinoiden 30-vuotispäivää**.

Sisämarkkinat muodostavat maailman suurimman markkina-alueen, jolla asuu 440 miljoonaa asukasta ja toimii 23 miljoonaa yritystä ja jonka osuus maailman BKT:stä on 15 prosenttia. Sisämarkkinoiden arvioidaan kasvattaneen EU:n BKT:tä 9 prosenttia sen jälkeen, kun ne perustettiin kolme vuosikymmentä sitten. Jäsenvaltiot voivat sisämarkkinoiden avulla löytää yhteisiä ratkaisuja Ukrainan sodan, energiakriisin ja elinkustannuskriisin kaltaisiin haasteisiin. Niiden myötä kuluttajilla on enemmän valinnanvaraa, korkeammat standardit ja alhaisemmat hinnat. Yrittäjille ne antavat mahdollisuuden tulla kilpailukykyisiksi koko maailman mittakaavassa.

Komissio esitteli 16. maaliskuuta 2023 sisämarkkinoiden vuosipäivän yhteydessä lähestymistapansa **pitkän aikavälin kilpailukykyyn**. Siinä tunnustetaan sisämarkkinoiden mahdollisuudet lisätä tuottavuutta ja hahmotellaan, miten EU voi hyödyntää vahvuuksiaan ja saada aikaan muitakin saavutuksia kuin kasvu- ja innovointikulun kaventaminen. Tulevaisuuteen suuntautuva, hyvin määritelty ja koordinoitu EU:n kehys luo toimintaedellytykset kukoistaville yrityksille, jotka pystyvät kilpailemaan maailmanmarkkinoilla, houkuttelemaan työntekijöitä ja asettamaan maailmanlaajuisia standardeja.

EU:n talouden häiriönsietokyky on edelleen huomattava, vaikka viime vuosina on koettu useita peräkkäisiä talouden häiriöitä. Vuonna 2022 **kasvu elpyi vaikuttavat 3,4**

prosenttia. Kasvua tukivat vahvat työmarkkinat: **työttömyysasteet olivat ennätysellisen alhaiset ja työllisyys parani**. Tämä tulos on paljolti EU:n ja sen jäsenvaltioiden päättäväisten toimien ansiota.

Voimakas kehitys on kuitenkin myös viivästyttänyt inflaation hidastumista. Korkea inflaatio ja siitä johtuneet rahapoliittiset korkojen nostot ovat osaltaan vaikuttaneet kasvun merkittävään hidastumiseen, joka on nyt nähtävissä.

Vuoden 2023 alkupuoliskolla todettu hyvin vaatimatonkin talouskasvu on kuitenkin hälventänyt aiempia pelkoja talven taantumasta. Vaikka edelleen koetaan epävarmuutta erityisesti Venäjän hyökkäyksen jatkuessa Ukrainassa, kasvun odotetaan jatkuvan. Inflaation odotetaan samaan aikaan höllentävän otettaan kotitalouksien ostovoimasta, ja työmarkkinoiden odotetaan pysyvän vakaina.

EU:n talouden häiriönsietokyky ja kilpailukyky ovat ainutlaatuisen talouksmallin ansiota. EU on luonut kolmen vuosikymmenen aikana vahvat sisämarkkinat, joilla on voimakas sosiaalinen ulottuvuus. Tämän vuoksi komissio otti vuonna 2020 käyttöön eurooppalainen hätätilasta aiheutuvien työttömyysriskien lieventämisen tilapäinen tukivälineen, SUREn, covid-19-pandemian uhkaamien työpaikkojen ja tulojen suojelemiseksi. **SURE-välineen täytäntöönpanoa ja vaikutuksia koskevan loppukertomuksen** mukaan vuoden 2020 aikana välineestä sai tukea yli 2,5 miljoonaa yritystä ja sen avulla noin 31,5 miljoonaa henkilöä sai pitää työpaikkansa. Vuoteen 2022 mennessä monia kansallisia tukitoimenpiteitä lopetettiin asteittain, mutta SURE-välineestä myönnettiin edelleen tukea 40 000 yritykselle ja 350 000 henkilölle.

Kaikkiaan **SURE-välineellä oli vuosina 2020–2022 ratkaiseva merkitys talouden nopean elpymisen mahdollistajana.**

Siitä maksettiin 98,4 miljardia euroa 19 jäsenvaltiossa. Lähes puolet kokonaismenoista kohdennettiin työajan lyhentämistäjärjestelyihin ja kolmannes itsenäisten ammatinharjoittajien vastaaviin tukiohjelmiin. Palkkatukiohjelmien ja muiden vastaavien toimien osuus oli 12 prosenttia, ja loput 5 prosenttia käytettiin terveyteen liittyviin tukimuotoihin. Ne koskivat covid-19-pandemian vastaisia ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä, terveydenhuollon työntekijöiden palkkaamisesta ja tukemisesta aiheutuvia ylimääräisiä työvoimakustannuksia sekä terveydenhuollon laitteiden ja lääkkeiden, kuten rokotteiden, hankintaa.

Komissio on jatkanut sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan valvontaa pandemian ja sodan aiheuttamista ennennäkemättömistä häiriöistä huolimatta.

Ulkomaisia tukia koskeva asetus tuli

voimaan tammikuussa 2023. Sillä pyritään puuttumaan ulkomaisten tukien aiheuttamiin vääristymiin sisämarkkinoilla. Näiden uusien sääntöjen ansiosta EU voi pysyä avoimena kaupalle ja investoinneille ja samalla varmistaa tasapuoliset toimintaedellytykset kaikille EU:ssa toimiville yrityksille. Asetusta alettiin soveltaa 12. heinäkuuta. Yritysten on 12. lokakuuta alkaen ilmoitettava komissiolle keskittymistä sekä osallistumisesta julkisiin hankintamenettelyihin, joihin liittyy EU:n ulkopuolisten maiden EU:ssa toimiville yrityksille myöntämiä rahoitusosuuksia, jos ne täyttävät tietyt ilmoituskynnysarvot.

Komissio ehdotti toukokuussa 2023 EU:n tulliliiton uudistusta, jolla korvataan perinteiset tulli-ilmoitukset älykkäällä ja datavetoisella tuonnin valvonnalla. Tämä ehdotus

on **tulliliiton kattavin ja kunnianhimoisin uudistus sitten sen perustamisen vuonna 1968.**

Kauppan määrä on kasvanut voimakkaasti, sähköinen kauppa on lisääntynyt ja tullitarkastuksissa noudatettavia EU:n normeja on paljon aiempaa enemmän, ja uudella järjestelmällä

vähennetään uuden EU:n tulliviranomaisen avulla nykyisiä raskaita tullimenettelyjä ja tehdään sisämarkkinoista kilpailukykyisemmät, turvallisemmat ja tulevaisuuden tarpeisiin soveltuvammat.

Komissio ehdotti 8. joulukuuta 2022 toimenpiteitä, joilla **nykyaikaistetaan ja parannetaan EU:n alv-järjestelmän toimivuutta yritysten kannalta** ja parannetaan sen kykyä torjua petoksia pidemmälle viedyn digitalisaation avulla. Ehdotetuilla keskeisillä toimenpiteillä autetaan jäsenvaltioita keräämään jopa 18 miljardia euroa aiempaa enemmän arvonlisäverotuloja vuodessa ja autetaan yrityksiä, myös pieniä ja keskisuuria yrityksiä, kasvamaan. Samassa kuussa komissio hyväksyi ehdotuksen uusista **verotuksen**

läpinäkyvyyttä koskevista säännöistä, joiden mukaan EU:hun sijoittautuneiden kryptovarapalveluiden tarjoajien on ilmoitettava kaikista unionissa asuvien asiakkaiden liiketoimista. Alalla on koettu liian usein läpinäkyvyyden puutetta, joten tämä parantaa jäsenvaltioiden kykyä havaita ja torjua veropetoksia, verovilppiä ja veronkiertoa. EU:n valtiovarainministerit pääsivät ehdotuksesta poliittiseen yhteisymmärrykseen toukokuussa 2023.

Eurooppalaiset yritykset hyötyvät yhdentyneiden markkinoiden, erittäin ammattitaitoisen työvoiman ja byrokratian vähenemisen lisäksi myös rikkaasta innovointikehityksestä. Teollis- ja tekijänoikeusintensiivisten toimialojen osuus EU:n BKT:stä on lähes puolet ja kokonaisviennistä yli 90 prosenttia. Komissio ehdotti tämän vuoksi 27. huhtikuuta 2023 **uusia patenttisääntöjä**. Ehdotetut asetukset koskevat standardin kannalta olennaisia patenteja (ns. essentiaalipatenteja) ja patenttien pakkolisensointia kriisitilanteissa sekä lisäsuojatodistuksiin liittyvän lainsäädännön tarkistamista. Ehdotuksilla luodaan teollis- ja tekijänoikeuksille aiempaa avoimempi ja tehokkaampi kehys, jossa otetaan tulevaisuuden vaatimukset paremmin huomioon. Niillä pyritään parantamaan patenttijärjestelmän toimivuutta vähentämällä sisämarkkinoiden hajanaisuutta ja byrokratiaa ja lisäämällä tehokkuutta. Näin talouden toimijoilla ja toimivaltaisilla viranomaisilla on paremmat mahdollisuudet suojella innovointia, ja samalla varmistetaan oikeudenmukainen saatavuus myös hätätilanteissa.

Lisäksi sisämarkkinat hyötyvät häiriönsietokykyisestä pankkisektorista, jota vankka kriisinhallintakehys vahvistaa. Komissio hyväksyi 18. huhtikuuta 2023 ehdotuksen **EU:n nykyisen pankkien kriisinhallinta- ja talletussuojakehysten mukauttamisesta ja vahvistamisesta**. Painopisteenä ovat keskisuuret ja pienet pankit. Ehdotus perustuu kehysten ensimmäisistä soveltamisvuosista

saatuihin kokemuksiin. Sillä annetaan kriisinhallintaviranomaisille aiempaa tehokkaampia välineitä sen varmistamiseksi, että tallettajat – esimerkiksi yksityishenkilöt, yritykset ja julkisyhteisöt – voivat kriisin puhjetessa ja rahoitusvakauden ollessa uhattuna edelleen käyttää pankkitilejään. Ehdotuksella pyritään helpottamaan erityisesti pankkialan rahoittamien kriisinhallintaviranomaisien käyttöö, jotta talletussuojarahastojen käyttöä, jotta viranomaiset voivat pankkikriisien aikana suojata tallettajia esimerkiksi siirtämällä talletuksia vaikeuksissa olevasta pankista terveeseen pankkiin.

Lisäksi EU parantaa rajojensa sisällä toimivien pankkien häiriönsietokykyä ja vahvistaa niiden valvontaa ja riskienhallintaa **saattamalla päätökseen maailmanlaajuisesti sovittujen Basel III -sääntelyuudistusten täytäntöönpanon**. Uusilla pankkisäännöillä varmistetaan, että EU:n pankit kestävät paremmin mahdollisia tulevia talouden häiriöitä, ja samalla edistetään siirtymistä ilmastoneutraaliuteen.

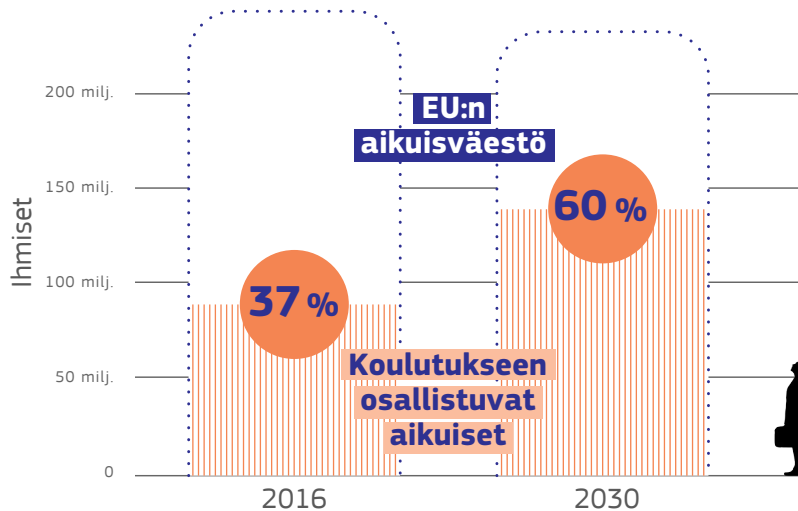
Sosiaalisen markkinatalouden tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntäminen: painopiste työmarkkinaosapuolten vuoropuheluun ja osaamiseen

EU:n ainutlaatuisessa sosiaalisessa markkinataloudessa asetetaan etusijalle sekä kaupalliset mahdollisuudet että yhteiskunnan tarjoama turva. Sosiaalisen Euroopan ytimessä ovat ihmiset ja heidän hyvinvointinsa. Inflaatio on kiihtynyt ja elinkustannukset nousseet kuluneen vuoden aikana, ja toimintapolitiikat kaikilla tasoilla ovat avainasemassa ostovoiman vähenemisen hillitsemisessä, kuten vuoden 2023 talouspolitiikan EU-ohjausjaksossa tuotiin esiin.

Osaaminen synnyttää mahdollisuuksia

EU:n tavoite, jonka mukaan 60 % aikuisista osallistuu koulutukseen vuosittain

Tämän vuoksi **Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilariaa koskevan toimintasuunnitelman** toteuttamista jatketaan. Jäsenvaltiot ovat vahvistaneet unionin sosiaalisiksi tavoitteiksi, että vuonna 2030 vähintään 78 prosenttia 20–64-vuotiaista on työssä, vähintään 60 prosenttia kaikista aikuisista osallistuu vuosittain koulutukseen ja köyhyys- tai syrjäytymisvaarassa olevien määrä on vähentynyt vähintään 15 miljoonalla (vuoden 2019 määrästä).

Kaikkien EU:ssa työskentelevien on voitava elää ihmisarvoista elämää. Historiallinen yhteisymmärrys **riittäviä vähimmäispalkkoja** koskevasta direktiivistä saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä viimeistään marraskuussa 2024. Direktiivissä vahvistetaan menettely riittävien lakisääteisten vähimmäispalkkojen asettamiselle ja annetaan jäsenvaltioille mahdollisuus edistää palkanmuodostusta koskevia työehtosopimusneuvotteluja, joten sen avulla voidaan poistaa työssäkäyvien köyhyyttä kaikkialla EU:ssa.

Euroopan sosiaalinen markkinatalous kukoistaa ammattiliittojen, työnantajien ja

hallitusten välisen vuoropuhelun ansiosta, ja työehtosopimusneuvottelut ovat tässä keskeinen tekijä. EU uskoo vakaasti työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun voimaan ja katsoo, että sen avulla voidaan kehittää yhteisiä ratkaisuja haasteisiin, joita kohtaamme nykypäivän jatkuvasti muuttuvassa työelämässä. Komissio esitti tammikuussa 2023 tiedonannon, jonka jälkeen jäsenvaltiot hyväksyivät **neuvoston suosituksen konkreettisista toimista työmarkkinaosapuolten osallistumisen lisäämiseksi kansallisella ja EU:n tasolla**. Tämä tarkoittaa, että työmarkkinaosapuolia on kuultava suunniteltaessa ja pantaessa täytäntöön talous-, työllisyys- ja sosiaalipolitiikan toimia, työehtosopimusneuvotteluja on edistettävä ja niiden kapasiteetin lisäämisestä on tehtävä mahdollista.

Komissio hyväksyi syyskuussa 2022 suuntaviivat oikeusvarmuuden takaamiseksi yksityisyrityksille, erityisesti sellaisille, jotka toimivat digitaalitaloudessa ja työskentelevät työtä välittävien digitaalisten alustojen kautta. Suuntaviivoissa selvennettiin tilanteita, joissa kilpailulainsäädäntö ei estä tällaisia yksityisyrityksiä neuvottelemasta

kollektiivisesti paremmasta sopimuksesta. Lainsäätäjät ovat myös aloittaneet lopulliset neuvottelut **alustatyön työolojen parantamista koskevasta komission direktiiviehdotuksesta**. Ehdotuksella pyritään varmistamaan, että digitaalisten alustojen välityksellä työskenteleville henkilöille myönnetään heidän todellisia työjärjestelyjään vastaava oikeudellinen asema ja että he voivat nauttia niistä työntekijöiden oikeuksista ja sosiaalietuuksista, joihin heillä on oikeus. Ehdotuksessa käsitellään myös monimutkaista kysymystä työtä välittävien digitaalisten alustojen algoritmien hallinnasta, jotta voidaan varmistaa läpinäkyvyys ja se, että järjestelmää valvoo ihminen.

Itävallan elpymis- ja palautumissuunnitelman avulla **parannetaan sosiaalista selviytymiskykyä, kun valtio maksaa 275 yhteisösairaanhoidajan sopimukset**. Ohjelman avulla on hankittu myös 94 sähköautoa ja 37 sähköpyörää, jotta sairaanhoitajat voivat tarjota laadukasta hoitoa apua tarvitseville, pääasiassa vanhuksille, myös syrjäisillä alueilla.

Vihreän siirtymän, digitaalisen siirtymän ja väestörakenteen muutoksen onnistumiseksi EU:n on investoitava voimakkaasti elinikäiseen oppimiseen, jotta ihmisten osaamista voitaisiin mukauttaa jatkuvasti muuttuviin työmarkkinoiden tarpeisiin. **Euroopan osaamisen teemavuoden** aikana tavoitteena on, että kaikki tahot – hallitukset, yritykset ja yksilöt – tiedostavat koulutuksen merkityksen ja toimivat aktiivisesti. Jäsenvaltioilla on vuosien 2021–2027 talousarviossa käytettävissään noin **65 miljardia euroa EU-varoja** osaamisohjelmia varten pääasiassa elpymis- ja palautumistukivälineen ja Euroopan sosiaalirahasto plussan kautta. Komissio hyväksyi huhtikuussa 2023 kaksi uutta ehdotusta neuvoston suositukseksi **digitaidoista ja digitaalisesta koulutuksesta**.

Tarkoituksena on tukea jäsenvaltioita ja koulutusalaan laadukkaan, osallistavan ja helposti saatavilla olevan digitaalisen koulutuksen tarjoamisessa ja EU:ssa asuvien ihmisten digitaalisten taitojen kehittämisessä.

Komissio korotti vuonna 2023 **Erasmus+** -ohjelman määrärahoja 4,43 miljardiin euroon, joka on kaikkien aikojen suurin vuotuinen rahoitus. Tämä on arvokas panos Euroopan osaamisen teemavuoteen. Erasmus+ -ohjelmasta saa nyt tukea 50 eurooppalaisten yliopistojen allianssia, joihin osallistuu yli 430 korkeasteen oppilaitosta Euroopan unionissa ja sen ulkopuolella, myös Ukrainassa.

Sen lisäksi, että komissio on tehnyt laajoja aloitteita, joilla pyritään edistämään osaamisen kehittämistä kautta linjan, se on toteuttanut erityisiä alakohtaisia aloitteita, joissa otetaan huomioon eri toimialaosysteemien realiteetit. Esimerkiksi **osaamissopimuksen** puitteissa tuodaan yhteen julkisia ja yksityisiä organisaatioita sen

määrittämiseksi, mitä osaamisvajeita eri aloilla on, tulevaisuudessa tarvittavan osaamisen ennakoimiseksi ja työkäisten täydennys- ja uudelleenkoulutusmahdollisuuksien tarjoamiseen sitoutumiseksi. Osaamissopimus käynnistettiin vuonna 2020, minkä jälkeen siihen on liittynyt 1 500 organisaatiota eri jäsenvaltioista joko erikseen tai osana osaamiskumppanuuksia 14 toimialalla kaikissa EU:n jäsenvaltioissa ja ehdokasmaissa. Jäseninä ovat kaikenlaiset julkisen ja yksityisen sektorin organisaatiot, kuten kansalliset, alueelliset ja paikalliset viranomaiset, yritykset, työmarkkinaosapuolet, eri alojen väliset ja alakohtaiset järjestöt, kauppakamarit, koulutuksen järjestäjät ja työnvälityspalvelut. Tähän mennessä **2 miljoonaa ihmistä on ollut mukana sopimuksen mukaisissa täydennys- ja uudelleenkoulustoimissa.**

Noin 15 500 koulutusohjelmaa on päivitetty tai luotu, ja sopimuksen osapuolet ovat investoineet 160 miljoonaa euroa osaamisaloitteisiin.

Komissio käynnisti osana Euroopan osaamisen teemavuotta heinäkuussa myös Euroopan työmarkkinaosapuolten ensimmäisen vaiheen kuulemisen **harjoittelua koskevien EU:n laatupuitteiden** parantamiseksi. Puitteiden

tavoitteena on auttaa nuoria siirtymään koulutuksesta ja työttömyydestä työelämään laadukkaiden harjoittelujaksojen kautta. Tuoreen Eurobarometri-selvityksen mukaan 76 prosenttia eurooppalaisista nuorista koki oppineensa harjoittelun aikana ammatillisesti hyödyllisiä asioita ja 68 prosenttia löysi työpaikan harjoittelun päätyttyä. Tällä aloitteella edistetään EU:n toimia nuorisotyöttömyyden torjumiseksi EU:ssa. Heinäkuussa 2020 hyväksytty nuorisotyöllisyyden tukipaketti

on jo johtanut nuorisotakuun lujittamiseen, ammatillisen koulutuksen laadunvarmistuksen eurooppalaisen viitekehyksen nykyaikaistamiseen ja uuteen panostukseen oppisopimuskoulutuksen suhteen.

Vuoden 2023 kertomuksessa ”Väestörakenteen muutoksen vaikutukset muuttuvassa ympäristössä” tarkastellaan EU:n talouksia ja yhteiskuntia muovaavia väestönkehityksen suuntia. Komissio tunnustaa väestörakenteen muutoksen aiheuttamat haasteet ja **sisällyttää edelleen väestönkehitykseen liittyviä näkökohtia asiaa koskevien EU:n politiikkojen kehittämiseen.** Jotta voitaisiin auttaa niitä EU:n alueita, joilla työkäinen väestö vähenee nopeasti, tammikuussa 2023 käynnistettiin osaamisen edistämismekanismi osana kokonaisvaltaista strategiaa osaamispotentiaalinsa saamiseksi käyttöön Euroopan alueilla. Toukokuussa 2023 käynnistettiin pilottihankkeita koskeva ehdotuspyyntö ja teknisen tuen välineestä käynnistettiin lippulaivahanke aluekehityksen esteiden poistamiseksi.

EU:n vuoden 2022 parhaan naispuolisen luomuviljelijän palkinnon sai **Nazaret Mateos Álvarez, nuori maaseutuyrittäjä** Palencian kaupungissa sijaitsevasta Paredes de Navasta Espanjasta. Hän on edistänyt paikallista taloutta kehittämällä urauurtavan tavan viljellä sieniä luonnonlannoitteilla ja vähemmällä vedellä.

NextGenerationEU- välineestä vauhtia eurooppalaisille investoinneille

NextGenerationEU on muutakin kuin vastaus covid-19-pandemian aiheuttamiin haasteisiin. Se on **historiallinen tilaisuus rakentaa taloutta, joka toimii kaikkien EU:n kansalaisten hyväksi**. EU on päättäväisesti sitoutunut toteuttamaan käytännössä visionsa vihreämmästä, digitaalisemmasta ja sosiaalisesti oikeudenmukaisemmasta Euroopasta. Vuosina 2022 ja 2023 EU:n yhteinen 800 miljardin euron investointi NextGenerationEU-välineeseen on alkanut tuottaa käytännön hankkeita, joilla rakennetaan kestäväää, selviytymiskykyistä ja kilpailukykyistä Eurooppaa vaurauden takaamiseksi kaikille EU:ssa.

NextGenerationEU-välineen ytimessä on **elpymis- ja palautumistukiväline**, jonka kautta kaikki jäsenvaltiot voivat saada käyttöönsä ennennäkemättömän paljon rahoitusvaroja. Näitä varoja käytetään sellaisten muutosvoimaisten uudistusten ja investointien toteuttamiseen, joilla muutetaan Euroopan talouksia ja yhteiskuntia tulevien sukupolvien hyväksi. NextGenerationEU-välineen arvo on 723 miljardia euroa. Elpymis- ja palautumistukivälineessä painotetaan kestäväää kehitystä, innovointia ja työpaikkojen luomista, ja siitä on tulossa nopeasti yksi talouspolitiikan kulmakivistä. Välineen täytäntöönpano jatkuu täydellä vauhdilla. Siitä on **maksettu yhteensä jo 153,4 miljardia euroa**, mukaan lukien 56,6 miljardin euron ennakkomaksut. Jäsenvaltiot jatkavat uudistus- ja investointisitoumustensa täyttämistä. Komissio arvioi, että pelkästään NextGenerationEU-välineestä rahoitetut investoinnit voivat kasvattaa EU:n BKT:tä vuonna 2024 noin 1,5 prosenttia.

Elpymis- ja palautumistukivälineen painopisteet

Vihreä siirtymä

Digitaalinen muutos

Taloudellinen yhteenkuuluvuus, tuottavuus ja kilpailukyky

Sosiaalinen ja alueellinen yhteenkuuluvuus

Terveystenhoito, taloudellinen, sosiaalinen ja institutionaalinen palautumiskyky

Seuraavalle sukupolvelle suunnatut toimintapolitiikat

Väline on osoittautunut erittäin joustavaksi, ja sillä voidaan vastata tehokkaasti erilaisiin kriiseihin heti niiden ilmetessä. Kun Venäjä aloitti raa'an hyökkäyssodan Ukrainaa vastaan, komissio ehdotti REPowerEU-suunnitelmaa, jonka tavoitteena on lopettaa riippuvuus Venäjän fossiilisista polttoaineista nopeuttamalla siirtymistä puhtaaseen energiaan ja yhdistämällä voimat häiriönsietokykyisemmän energiajärjestelmän ja todellisen energiaunionin aikaansaamiseksi. Jäsenvaltioilla on käytettävissään REPowerEU-suunnitelman kautta lähes 270 miljardia euroa, joista 225 miljardia euroa on elpymis- ja palautumisvälineen lainoja ja 20 miljardia euroa lisävastuksia. Lisäksi suunnitelmaan sisältyy mahdollisuus 23 miljardin euron avustussirtoihin muista EU:n rahastoista.

Jäsenvaltioiden kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien analyysistä käy ilmi, että

- kokonaismäärärahoista 203 miljardia euroa on sidottu toimenpiteisiin, joilla pyritään **vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä** vähintään 55 prosenttia vuoteen 2030 mennessä
- 131 miljardia euroa on osoitettu aloitteisiin, joilla edistetään Euroopan talouksien ja yhteiskuntien **digitalisaatiota**.

Jäsenvaltioiden ehdottamat uudistukset ja investoinnit ovat ylittäneet tavoitteen, jonka mukaan vähintään 37 prosenttia menoista olisi osoitettava ilmastotavoitteita edistäviin toimenpiteisiin ja vähintään 20 prosenttia digitaalisiin tavoitteisiin. Koko välineen arvioidut ilmastomenot ovat noin 40 prosenttia ja digitalisointiin liittyvät menot 26 prosenttia.

Elpymis- ja palautumistukiväline on käynnistänyt merkittäviä uudistuksia monilla

eri politiikanaloilla. **Yli kolmannes kaikista 27:n elpymis- ja palautumissuunnitelman toimenpiteistä on uudistuksia** (niitä on noin 2 187, kun investointialoitteita on 3 780). Näillä uudistuksilla parannetaan paitsi jäsenvaltioiden häiriönsietokykyä pitkällä aikavälillä, myös edellytyksiä siihen liittyvien investointien onnistuneeseen toteuttamiseen elpymis- ja palautumisvälineestä ja koheesiopolitiikan rahastoista. Tämä tehdään esimerkiksi nykyaikaistamalla sääntelykehyksiä keskeisillä aloilla (digitalisaatio, uusiutuvat energialähteet, liikenne), parantamalla lupamenettelyjä ja julkisia hankintoja koskevia menettelyjä ja vahvistamalla oikeusvaltioperiaatetta ja korruption vastaisia suojatoimia. Jo hyväksytyt **lippulaivauudistuksia** ovat muun muassa seuraavat:

- uudistukset kyberturvallisuuden takaamiseksi (Romania) ja julkishallinnon digitalisoimiseksi (Slovakia)
- oikeusjärjestelmien tehostaminen lyhentämällä oikeudenkäyntien kestoja ja parantamalla tuomioistuinten organisaatiota (Espanja ja Italia)
- aktiivisen työvoima- ja osaamispolitiikan nykyaikaistaminen (Saksa ja Espanja)
- uudistukset, joilla parannetaan julkisen tutkimusrahoituksen ennustettavuutta ja vakautta (Portugali) sekä edistetään tieteellistä huipputaustaa ja parannetaan yliopistojen ja julkisten tutkimusorganisaatioiden suorituskykyä (Slovakia)
- uudistukset korruption torjumiseksi ja väärinkäytösten paljastajien suojelemiseksi (Kypros)
- lupamenettelyjen yksinkertaistaminen merellä tuotettavaan uusiutuvaan energiaan tehtävien investointien

lisäämiseksi ja uudistukset, joilla luodaan edellytykset uusiutuvan vedyn käyttöönotolle (Kreikka, Espanja ja Portugali)

- uudistukset, joilla tuetaan uusiutuvan energian käyttöönottoa ja kestäväää liikennettä (Kroatia, Romania)
- uudistukset lainsäädäntöprosessin laadun parantamiseksi (Bulgaria)
- uudistukset kohtuuhintaisten asuntojen lisäämiseksi (Latvia ja Alankomaat).

Tärkeimpiä investointialoitteita, joiden keskeiset vaiheet on jo saatu päätökseen, ovat seuraavat:

- investoinnit hiilestä irtautumisen tukemiseen ja teollisuuden energiatehokkuuden parantamiseen (Ranska, 1,4 miljardia euroa ja Kroatia, 91 miljoonaa euroa)
- 600 000 uuden kannettavan tietokoneen hankkiminen lainattaviksi opettajille ja oppilaille ja digitaali-innovointikeskittymien valinta yritysten tukemiseksi digitoinnissa (Portugali, 600 miljoonaa euroa)
- rahoitus matkailualalla toimivien yritysten, mukaan lukien 4 000 pientä ja keskisuurta yritystä, kilpailukykyyn parantamiseen (Italia, 1,9 miljardia euroa)
- julkishallinnon digitalisointi tarkoituksena tarjota yksinkertaisia, kaikkien käytettävissä olevia ja turvallisia digitaalisia julkisia palveluja kansalaisille ja yrityksille (Portugali, 170 miljoonaa euroa)
- laajakaistainfrastruktuurin kehittäminen (Latvia, 4 miljoonaa euroa).

Yksi Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman suurimmista tuensaajista on Solar Foods. Se on **startup-yritys, joka tuottaa proteiinia vihreää vetyä hyödyntävän bioprosessin avulla**. Patentoitua Solein-proteiinia voidaan käyttää minkä tahansa elintarvikkeen tuottamiseen kirjaimellisesti pelkästä ilmasta. Tämä ei ole scifiä, vaan startup-yritys saa 33,6 miljoonaa euroa Vantaalla sijaitsevaa demonstraatiotehdasta varten. Hanke on myös osa komission toteuttamaa Euroopan yhteistä etua koskevaa tärkeää hanketta, joka koskee vedyn arvoketjua.

Komissio, joka toimii **EU:n joukkovelkakirjojen liikkeeseenlaskijana Euroopan unionin puolesta**, on saavuttanut vuoden 2023 alkupuoliskon rahoitustavoitteen (80 miljardia euroa). Se pyrkii ennen vuoden loppua saamaan liikkeelle vielä 40 miljardia euroa.

Näistä määristä yli 100 miljardia euroa kanavoidaan NextGenerationEU-elpymisohjelmaan, ja noin 18 miljardilla eurolla tuetaan makrotaloudellinen rahoitusapu plus -välinettä Ukrainan hyväksi. Tällä tavoin komissio voi tukea merkittävästi jäsenvaltioiden talouden elpymistä ja osoittaa solidaarisuutta Ukrainaa kohtaan. Samalla se vahvistaa samalla unionin roolia liikkeeseenlaskijana rahoitusmarkkinoilla.

Komissio on edelleen **vihreiden joukkovelkakirjojen** osalta johtava toimija koko maailmassa. Se on laskenut vuonna 2023 tähän mennessä liikkeeseen 7,7 miljardin euron arvosta joukkovelkakirjoja ja yhteensä 44,2 miljardia euroa, eli se on aikataulussa 250 miljardin euron tavoitteen saavuttamisen suhteen.

**NEXT
GEN
EU**

806.9 miljardia euroa*
NextGenerationEU-välineen kautta

* Nykyhintoina. Vuoden 2018 hintoina määrä on 750 miljardia euroa.

Komissio ehdotti 26. huhtikuuta 2023 uusia sääntöjä, joilla on tarkoitus mukauttaa EU:n finanssipolitiikan sääntöjä tulevaisuuden tarpeisiin. Niiden myötä otetaan käyttöön **EU:n talouden ohjausjärjestelmää koskevien sääntöjen kattavin uudistus sitten vuoden 2008 finanssikriisin**. Näiden ehdotusten keskeisenä tavoitteena on vahvistaa julkisen velan kestävyttä ja edistää kestävää ja osallistavaa kasvua kaikissa EU:n jäsenmaissa uudistusten ja investointien avulla. Uudistuksella yksinkertaistetaan talouden ohjausta, lisätään kansallista omistajuutta, siirretään painopistettä enemmän keskipitkälle aikavälille ja vahvistetaan sääntöjen noudattamisen valvontaa yhteisen läpinäkyvän EU:n kehyksen puitteissa.

Myös **pääomamarkkinaunionin edistäminen** on tärkeä keino kanavoida yksityistä rahoitusta EU:n talouteen sekä vihreään ja digitaaliseen siirtymään. Komissio esitti vuosina 2022 ja 2023 useita tähän liittyviä aloitteita ja toteutti pääomamarkkinaunionia koskevassa vuoden 2020 toimintasuunnitelmassa esitetyt sitoumukset, joilla pyritään

- tekemään **EU:n määrittelypalveluista** houkuttelevampia ja häiriönsietokykyisempiä, mikä tukee EU:n avointa strategista riippumattomuutta ja rahoitusvakauden säilymistä
- tehostamaan tiettyjä yritysten **maksukyvyttömyyssääntöjä** kaikkialla EU:ssa rajatylittävien investointien edistämiseksi

- keventämään **uuden listautumissäädöksen** avulla kaikenkokoisten yritysten – ja erityisesti pk-yritysten – hallinnollista taakkaa, jotta ne voivat helpommin saada julkista rahoitusta listautumalla pörssiin
- **lisäämään vähittäissijoittajien luottamusta, jotta he voivat investoida turvallisesti** omaan tulevaisuuteensa, ja antamaan heille mahdollisuus tehdä omien tarpeidensa ja mieltymystensä mukaisia sijoituspäätöksiä
- tekemään lähdeveromenettelyistä EU:ssa tehokkaampia ja turvallisempia sijoittajille, rahoituksen välittäjille ja jäsenvaltioiden verohallinnoille investointien lisäämiseksi ja veronkierron torjumiseksi.

Investointeja tuetaan edelleen myös **koheesiorahastoista**, joilla varmistetaan tasapainoinen kasvu, taloudellinen lähentyminen, sosiaaliset mahdollisuudet ja tasapuoliset toimintaedellytykset joka puolella sisämarkkinoita. Komissio hyväksyi vuonna 2022 vuosiksi 2021–2027 kaikkiaan 379 ohjelmaa, joihin annetaan 378 miljardia euroa EU:n tukea. Niiden odotetaan johtavan 545 miljardin euron investointeihin. Näistä investoinneista 70 prosenttia keskitetään vähiten kehittyneille alueille. Kaikki maat ja alueet hyötyvät kuitenkin koheesiorahoituksen heijastusvaikutuksista, sillä EU:n BKT kasvaa vähintään 0,5 prosenttia tämän talousarviokauden loppuun mennessä, ja koheesipolitiikan ansiosta syntyy 1,3 miljoonaa uutta työpaikkaa.

.....

Brăilan silta avattiin tänä vuonna EU:n koheesiorahastoista saadun yli 363 miljoonan euron rahoituksen ansiosta. Se on lähes kaksi kilometriä pitkä, Tonavan ja Romanian suurin silta ja EU:n kolmanneksi pisin riippusilta.

.....

EU:n investointien lisääminen vihreämmän, digitaalisemman ja sosiaalisemman unionin rakentamiseksi edellyttää julkishallinnon moitteetonta toimintaa. Kaikki julkiset investoinnit ja uudistukset toteutetaan valtionhallinnon kautta. Tämän vuoksi komissio on tehostanut toimiaan **auttaakseen jäsenvaltioita parantamaan julkishallintoaan** ja vastaamaan nykyisiin ja tuleviin haasteisiin. Vuonna 2022 EU käynnisti ensimmäisen eri jäsenvaltioiden virkamiesten välisen vaihto-ohjelman, jonka kautta 300 virkamiestä 19 jäsenvaltiosta voi tutustua vastaavaan hallintoon toisessa jäsenvaltiossa sekä vaihtaa asiantuntemusta ja hyviä käytäntöjä.

Vuonna 2022 EU:n lainsäädännössä toteutettiin kaikilta osin **”yksi sisään, yksi ulos” -periaatetta**. Vuoden mittaan ehdotettiin aloitteita, joiden odotetaan keventävän hallinnollista kokonaisrasitetta ja kompensoivan muita kustannuksia mahdollisimman paljon. Olemme sitoutuneet vuonna 2023 järjeistämään raportointivaatimuksia ja esittämään ensimmäiset vihreitä, digitaalisia ja talouskysymyksiä koskevat ehdotukset ennen syksyä. Lopullisena tavoitteena on vähentää näitä rasitteita 25 prosenttia toimintapoliittisia tavoitteita vaarantamatta. EU:n päätöksentekoprosessiin on myös lisätty kilpailukykytarkastus.

Toisin sanoen komissio panee älykkäämmän päätöksenteon ja byrokratian vähentämisen ansiosta EU:n lainsäädäntöä täytäntöön ja toteuttaa vihreää ja digitaalista siirtymää kansalaisten, yritysten ja hallinnon kannalta helpommin, nopeammin ja edullisemmin.

Talous, joka toimii ihmisten hyväksi

TALOUSTILANNE

EU:n talouden osoittaa edelleen huomattavaa häiriönsietokykyä, vaikka viime vuosina on koettu useita peräkkäisiä talouden häiriöitä.

Kasvu

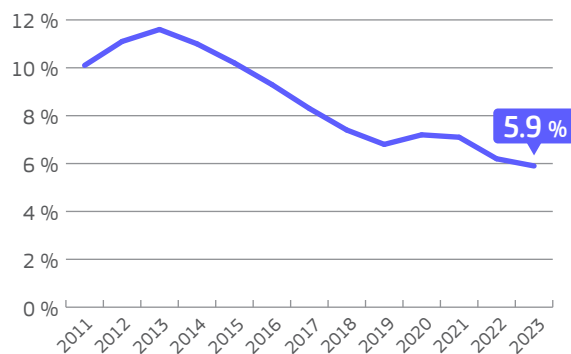
Vuonna 2022 talous kasvoi vaikuttavat **3,4 prosenttia**, ja vaikka epävarmuus on edelleen suurta, odotettavissa on, että **kasvu jatkuu**.

Elpyminen

Elpymistä tukivat **vahvat työmarkkinat**. Työttömyysaste oli ennätysalhainen ja työllisyys kasvoi.

Työttömyys

EU:n työttömyysaste kausitasoitettuna

Lähde: Eurostat.

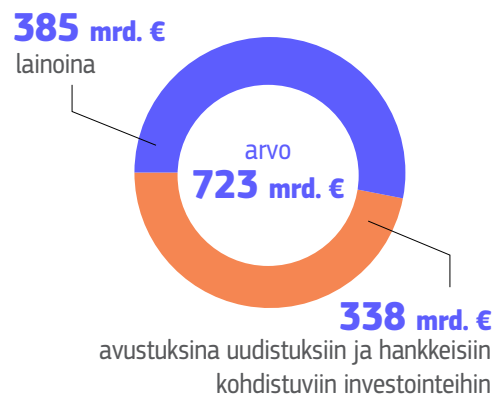
NEXTGENERATIONEU

NextGenerationEU on muutakin kuin vastaus covid-19-pandemian aiheuttamiin haasteisiin. **Se on historiallinen tilaisuus rakentaa taloutta, joka toimii kaikkien EU:n kansalaisten hyväksi.**

Investoinnit

Yhteisillä eurooppalaisilla **806,9 miljardin euron*** investoinneilla Euroopasta tehdään terveempi, vihreämpi ja digitaalisempi.

Elpymis- ja palautumistukiväline

Maksut edunsaajille

Kaikkiaan on maksettu yhteensä **153,4 mrd. €**, myös **56,6 mrd. €** ennakkomaksuja.

BKT

Pelkästään NextGenerationEU-välineestä rahoitetut investoinnit voivat kasvattaa EU:n BKT:tä noin **1,5 %** vuonna 2024.

* Nykyhintoina. Vuoden 2018 hintoina määrä on 750 miljardia euroa.

EUROOPAN OSAAMISEN TEEMAVUOSI

EU investoi vahvasti **elinikäiseen oppimiseen**, jotta ihmisten taidot voidaan mukauttaa jatkuvasti muuttuvien työmarkkinoiden tarpeisiin.

Varat

Jäsenvaltiot ovat osoittaneet noin **65 mrd. €** EU:n varoja osaamisohjelmiin tehtäviin investointeihin pääasiassa elpymis- ja palautumistukivälineen ja Euroopan sosiaalirahasto plussan kautta.

Vaikutus

Kaksi miljoonaa ihmistä on hyötynyt osaamissopimuksen mukaisista täydennys- ja uudelleenkoulutustoimista.

Koulutus

15 500 koulutusohjelmaa on päivitetty tai luotu.

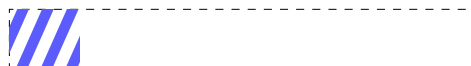

SISÄMARKKINAT

EU on luonut kolmen vuosikymmenen aikana vahvat sisämarkkinat, **maailman suurimman markkina-alueen**, jolla on voimakas sosiaalinen ulottuvuus.

BKT

Niiden osuus on

15 % koko maailman BKT:stä

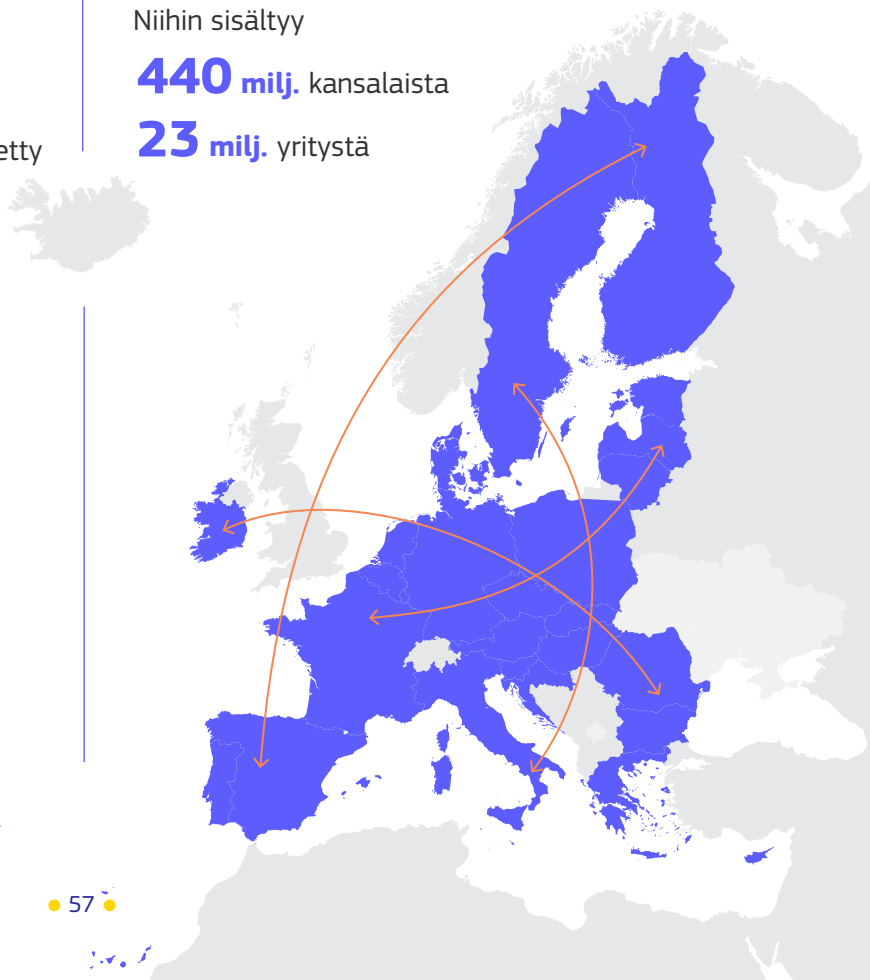
Sen arvioidaan kasvattaneen EU:n BKT:tä vielä **9 %** sen jälkeen kun se perustettiin kolme vuosikymmentä sitten.

Koko

Niihin sisältyy

440 milj. kansalaista

23 milj. yritystä

Global Gateway -strategialla lisää maailmanlaajuisia investointeja

Euroopan unioni johtaa demokratian, ihmisoikeuksien ja monenvälisyyden edistämistä maailmannäyttämöllä. Koko maailmassa koetaan parhaillaan ennennäkemättömiä haasteita ilmastonmuutoksesta maailmanlaajuisiin terveystilanteisiin ja lisääntyneisiin geopoliittisiin jännitteisiin. EU:lla on näinä aikoina keskeinen rooli sellaisen maailmantalouden rakentamisessa, joka on kaikille häiriönsietokykyinen, kestävä ja kasvava. EU haluaa tasavertaista yhteistyötä kumppanimaiden kanssa, jotta voidaan löytää ratkaisuja matalan ja keskitulotason maiden kohtaamiin nykypäivän haasteisiin.

Global Gateway on 300 miljardin euron suunnitelma kestäville investoinneille kaikkialla maailmassa.

Komissio tukee sen avulla huippulaatuisia infrastruktuurihankkeita, joilla luodaan työpaikkoja, edistetään kestävä kasvua ja saadaan aikaan paikallista lisäarvoa. Tänä vuonna aloitetaan **90 suurta hanketta eri puolilla maailmaa**. Ne on räätälöity paikallisten tilanteiden mukaan, mutta niissä on samat ominaisuudet.

- Ensimmäinen niistä on **kestävän kehityksen arvot**. EU:ssa halutaan taata korkeat sosiaali- ja ympäristönormit, mutta voimme lisäksi auttaa kumppaneitamme ottamaan käyttöön teknologiaa ja taitoja, joita tarvitaan maailman talouden nopeimmin kasvavilla aloilla.
- Toinen ominaisuus on **yhteisen edun** periaate. Global Gateway -strategia voi antaa matalan ja keskitulotason maille

Investointeja ohjaavat keskeiset periaatteet

 <p>Kestävyys</p>	 <p>Molemminpuolinen etu</p>	 <p>Kumppanuudet</p>
<p>EU:ssa halutaan taata korkeat sosiaali- ja ympäristönormit, mutta voimme lisäksi auttaa kumppaneitamme ottamaan käyttöön teknologiaa ja taitoja, joita tarvitaan maailman talouden nopeimmin kasvavilla aloilla.</p>	<p>Global Gateway -strategia voi antaa matalan ja keskitulotason maille tarvittavan sysäyksen nousta teollisen kehityksen arvoketjussa.</p>	<p>Kumppanuus yksityisen sektorin sijoittajien kanssa voisi lisätä investointeja miljardista biljoonaan euroon.</p>

tarvittavan sysäyksen kohota teollisen kehityksen arvoketjussa.

- Kolmas yhteinen ominaisuus on **kumppanuus yksityisen sektorin sijoittajien kanssa**. Tämä voisi lisätä investointeja miljardista biljoonaan euroon.

Esimerkiksi **Namibiassa** Global Gateway tarjoaa takuita **vihreään vetyyn** tehtäville yksityisille investoinneille. Tällä on kaksi tavoitetta: puhtaan energian tuottaminen ja uusien tulolähteiden luominen maalle, jotta se voi esimerkiksi viedä vihreää vetyä Euroopan unioniin. EU tekee Ruandassa yhteistyötä rokotevalmistajan kanssa **mRNA-teknologian** tuomiseksi maahan, jotta alueen tarpeisiin voidaan tuottaa ihmishenkiä pelastavia rokotteita. **Filippiineillä** EU on käyttämässä Copernicus-satelliittejaan rakennettaessa Kaakkois-Aasian ensimmäistä **maanhavainnointijärjestelmää**, ja eurooppalainen televiestintäyhtiö investoi 4G- ja 5G-infrastruktuuriin. Näiden alojen yhteistyöllä tuetaan kansallisia ja alueellisia valmiuksia torjua ilmastonmuutoksen vaikutuksia ja parantaa katastrofiriskien hallintaa.

Global Gateway -aloitteen ensimmäinen välitavoite toteutui **Afrikan ja Euroopan investointipaketin** myötä. Puolet alkuperäisistä Global Gateway -investoinneista, joiden arvo on noin 150 miljardia euroa, osoitetaan afrikkalaisten kumppanien kanssa toteutettaviin hankkeisiin. Näissä hankkeissa pyritään edistämään kestäviä investointeja elintärkeään infrastruktuuriin: digitaali-, energia- ja liikennealaan sekä terveydenhuoltoon, koulutukseen, osaamiseen, ilmastonmuutoksen torjuntaan ja ympäristönsuojeluun. Hankkeita ovat muun muassa seuraavat:

- rokotteiden ja terveysteknologian valmistukseen ja saatavuuteen liittyvä Team Europe -aloite Afrikassa

yhteistyössä Ghanan, Ruandan, Senegalin ja Etelä-Afrikan sekä alueiden kanssa

- Välimeren merenalainen Medusa-valokaapeli, joka yhdistää Pohjois-Afrikan ja EU-maat internetin nopeuden lisäämiseksi
- investoinnit digitaaliseen infrastruktuuriin Keniassa, Mauritaniassa ja Tunisiassa
  - uusiutuvien energialähteiden osalta Ruzizi III -vesivoimalan rakentaminen Burundia, Kongon demokraattista tasavaltaa ja Ruandaa varten
  - vesi-, vety-, aurinko- ja hybridivoimalat, jotka rakennetaan Beniniin, Norsunluurannikolle, Madagaskariin, Marokkoon, Namibiaan, Nigeriaan ja Tansaniaan
- EU ja sen jäsenvaltioiden oikeudenmukaisen energiasiirtymän kumppanuuden puitteissa myöntämät yli 280 miljoonan euron avustukset Etelä-Afrikalle vihreää elpymistä koskevien poliittisten uudistusten tukemiseksi ja vihreiden investointien vapauttamiseksi.

EU:n naapurustossa ja Länsi-Balkanilla

toteutetaan hankkeita maiden kanssa sovittujen talous- ja investointisuunnitelmien mukaisesti. Näitä ovat esimerkiksi

- Balkanin alueen kautta kulkeva sähkökäytävä Bosnia ja Hertsegovinassa, Montenegrossa ja Serbiassa – 400 kilovoltin liitäntäverkko, joka yhdistää näiden maiden sekä Italian, Kroatian, Unkarin ja Romanian siirtoverkot
- Mustanmeren digitaalinen merenalainen kaapeliyhteys, jolla tuetaan digitalisaatiota ja lisätään alueen digitaalista häiriönsietokykyä
- Mustallemerelle rakennettava sähkökaapeli, joka auttaa Armenian,

Azerbaidžanin ja Georgian kaltaisia maita monipuolistamaan energiavalikoimaansa ja hyödyntämään uusiutuvan energian eli vesi-, aurinko- ja tuulivoiman valtavaa potentiaalia.

Aasiassa ja Tyynenmeren alueella Global Gateway -strategiaa toteutetaan sellaisilla alueellisilla ja kahdenvälisillä aloitteilla, joilla saadaan aikaan muutosvaikutuksia. Tällaisia aloitteita ovat esimerkiksi seuraavat:

- alueellinen Team Europe -aloite (Green-Blue Alliance for the Pacific), johon sisältyy Qaliwanan vesivoimalan rakentaminen Fidžiin, viiden kiitotien kunnossapitotyöt sekä kahden mairinnousulaiturin rakentaminen ja kunnostaminen Papua-Uudessa-Guineassa
- vuonna 2023 toteutettava hanke, joka koskee investointeja aurinko- ja tuulivoimaan vihreän energian siirtymän vauhdittamiseksi Bangladeshissa
- oikeudenmukaiseen energiasiirtymään liittyvä kumppanuus Vietnamin ja Indonesian kanssa uusiutuvien energialähteiden käyttöön ottamiseksi
- yhteistyö Kazakstanin kanssa raaka-aineita, akkuja ja uusiutuvaa vetyä koskevan kumppanuuden toteuttamiseksi
- EU ja sen jäsenvaltiot ilmoittivat vuonna 2022 pidetyssä EU:n ja ASEANin huippukokouksessa vivuttavansa 10 miljardia euroa investointeina näiden ja muidenkin Global Gateway -hankkeiden toteuttamiseksi alueella.

Komission puheenjohtaja Ursula von der Leyen ilmoitti heinäkuussa 2023 Brysselissä pidetyssä EU–CELAC-huippukokouksessa, että EU ja sen jäsenvaltiot investoivat yli 45 miljardia euroa **Latinalaisen Amerikan ja Karibian** alueen Global Gateway -investointiohjelmaan, johon sisältyy yli 130 mahdollista investointihanketta.

- EU perusti useimpien alueen maiden kanssa esimerkiksi tietosuojan, datan jakamiseen ja yksityisyyteen liittyvän digitaalipolitiikan yhdenmukaistamista varten digitaalisen allianssin, johon sisältyy myös suunnitelmia ilmailun, droonien ja autonomisen ajamisen kannalta hyvin tärkeästä alueellisesta avaruuspohjaisten palvelujen Copernicus-keskuksesta
- Amazonin altaalla toteutetaan vuonna 2023 Team Europe -aloite metsäkadon ehkäisemiseksi sekä Keski-Amerikan viidellä suurella metsäalueella hanke, jolla suojellaan 10 miljoonaa hehtaaria metsää vuoteen 2030 mennessä
- EU on allekirjoittanut (tai allekirjoittaa piakkoin) kumppanuudet Argentiinan, Brasilian, Chilen, Kolumbian, Costa Rican, Paraguayan ja Uruguayin kanssa vihreän vedyn ja raaka-aineiden tuotannossa
- EU avustaa laajakaistayhteyksien koko Jamaikan kattavassa käyttöönotossa vuoteen 2030 mennessä
- EU parantaa Karibian alueen sisäistä meriliikennettä multimodaalisella lautalla, joka yhdistää Guyanan ja Surinamen Barbadosiin, Trinidad ja Tobagoon, Itä-Karibian valtioiden järjestön jäseniin ja Ranskan merentakaisiin alueisiin.

G7-maiden globaalia infrastruktuuria ja investointeja koskevan kumppanuuden

kokonaissitoumuksesta Global Gatewayn osuus on puolet. G7-maat tekevät yhteistyötä osallistuakseen infrastruktuuriin tehtävien investointien vajeen ratkaisemiseen. Hiroshimassa pidetyn onnistuneen G7-huippukokouksen jälkeen jatkamme tiivistä yhteistyötä seuraavien G7-puheenjohtajavaltioiden eli Italian (vuonna 2024) ja Kanadan (vuonna 2025) kanssa.

EU:n kauppastrategian käynnistäminen uudelleen

Komissio julkisti helmikuussa 2021 **EU:n kauppapoliittisen strategian kattavan uudelleentarkastelun**. Se kuvastaa EU:n vakaata sitoutumista kauppapolitiikkaan, jolla edistetään avoimuutta, kestävyttä ja määrätietoisuutta maailmannäyttämöllä. On välttämätöntä, että EU:n kauppapuitteet antavat sille tarvittavat välineet suojautua hyvän kauppataivan vastaisilta käytännöiltä. Uudelleentarkastelun jälkeen komissio on pyrkinyt väsymättä toteuttamaan ja edistämään strategiaa ja vahvistamaan näin EU:n johtavaa asemaa kansainvälisessä kaupassa.

Kauppa- ja teknologianeuvosto

EU ja kumppanidemokratiat ovat perustaneet kansainvälisen yhteistyön hengessä kauppa- ja teknologianeuvostoja, joiden tavoitteena on edistää tuottavia kumppanuuksia ja vastata yhteisiin haasteisiin. EU ja Yhdysvallat sopivat **EU:n ja Yhdysvaltojen kauppa- ja teknologianeuvoston** kolmannessa ministerikokouksessa 5. joulukuuta 2022 ja neljännessä ministerikokouksessa 30. ja 31. toukokuuta 2023 kestävää kauppaa koskevan transatlanttisen aloitteen ja puhtaan energian kannustimia koskevan vuoropuhelun käynnistämisestä. Neuvostoon kuuluva **EU:n ja Yhdysvaltojen kasvua edistävää osaamista käsittelevä työryhmä** kokoontui ensimmäisen kerran 17. toukokuuta 2023. Sen tehtävänä on muun muassa jakaa parhaita käytäntöjä, edistää innovatiivisia lähestymistapoja osaamisen kehittämiseen ja

innostaa koulutusohjelmien kehittämiseen EU:n ja Yhdysvaltojen yrityksille.

EU:n ja Intian kauppa- ja teknologianeuvoston ensimmäisessä kokouksessa 16. toukokuuta 2023 molemmat osapuolet lujittivat sitoutumistaan ja sopivat tekemänsä yhteistyötä nousevien teknologioiden sekä puhtaita ja vihreitä teknologioita koskevan tutkimuksen alalla sekä käsittelevänsä kauppakysymyksiä. Neuvoston tavoitteena on lisätä EU:n ja Intian kahdenvälistä kauppaa, joka saavutti ennätystason vuonna 2022, kun tavarakaupan arvo oli 120 miljardia euroa.

Yhdistynyt kuningaskunta

Komission puheenjohtaja Ursula von der Leyen ja Yhdistyneen kuningaskunnan pääministeri Rishi Sunak julkistivat helmikuussa 2023 nk. **Windsorin puitteiston**. Kyseessä on kattava joukko yhteisiä ratkaisuja, joiden tarkoituksena on tarjota lopulliset vastaukset käytännön haasteisiin Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan toiminnassa ja tarjota siten kansalaisille ja yrityksille Pohjois-Irlannissa **kestävää varmuutta ja ennustettavuutta**. Puitteisto on antanut EU:lle ja Yhdistyneelle kuningaskunnalle mahdollisuuden kääntää kurssin kohti myönteisempää ja vakaampaa suhdetta. Windsorin puitteiston ja yleisemmin erosopimuksen sekä kauppa- ja yhteistyösopimuksen täysi, oikea-aikainen ja täsmällinen täytäntöönpano on nyt EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan kahdenvälisten suhteiden ensisijainen tavoite. Näiden sopimusten tarjoamien mahdollisuuksien täysi hyödyntäminen voi tuoda mukanaan etuja kanaalin molemmin puolin. Kauppa- ja yhteistyösopimus kattaa useita aloja, kuten tavara- ja palvelukaupan, energian, turvallisuuden ja Yhdistyneen kuningaskunnan

osallistumisen tiettyihin EU:n ohjelmiin. EU ja Yhdistynyt kuningaskunta allekirjoittivat 27. kesäkuuta 2023 yhteisymmärryspöytäkirjan yhteistyöstä rahoituspalvelujen sääntelyssä.

Kiina

Puheenjohtaja Ursula von der Leyen piti merkittävän puheen EU:n ja Kiinan suhteista 30. maaliskuuta 2023 ennen Pekingiin suuntautunutta vierailuaan. Kiinan halukkuus tehdä merkittävää yhteistyötä EU:n kanssa on vähentynyt kolmen viime vuoden aikana ja se suhtautuu sääntöihin perustuvaan kansainväliseen järjestykseen yhä kärkevämmiin ja haastavampiin. Tämä on tehnyt kahdenvälisistä suhteista aiempaa viileämmät ja vaikeammat. Suhteet Kiinaan ovat kuitenkin aivan liian tärkeitä, jotta niitä voitaisiin vaarantaa jättämällä asettamatta selkeät terveen sitoutumisen edellytykset. Puheenjohtaja von der Leyen korosti puheessaan tarvetta **vähentää EU:n ja Kiinan suhteiden riskejä ja saattaa ne uudestaan tasapainoon**. Tämä edellyttää kahdenvälisen taloussuhteiden kehittämistä ja yhteistyötä globaaleissa haasteissa. Samalla on puututtava vääristymiin, jotka johtuvat Kiinan valtiojohtoisesta talousmallista ja tuesta, vähennettävä EU:n kriittisiä riippuvuuksia ja käsiteltävä erityisiä riskejä, jotka liittyvät Kiinan siviili- ja sotilasstrategian fuusioon ja pakkokeinojen käyttöön.

Puheenjohtaja von der Leyen vieraili Kiinassa 6. huhtikuuta 2023. Puheenjohtaja korosti, että rauhaa on tavoiteltava Ukrainan 10-kohtaisen rauhansuunnitelman pohjalta. Hän toisti, että Taiwanin suhteen tarvitaan vakautta ja jännitteiden lieventämistä ja että vallitsevaa tilannetta ei voida muuttaa yksipuolisesti tai voimakeinoin. Puheenjohtaja otti esiin myös ihmisoikeuskysymyksiä, erityisesti

Xinjiangin osalta, sekä globaaleja seikkoja kuten velkahelpotukset, Maailman kauppajärjestön uudistus ja pandemiavalmius. Seuraavassa kuussa Hiroshimassa Japanissa puheenjohtaja von der Leyenin riskienvähentämisstrategia sai G7-ryhmän tuen, mikä vaikutti huippukokouksen julkilausumaan.

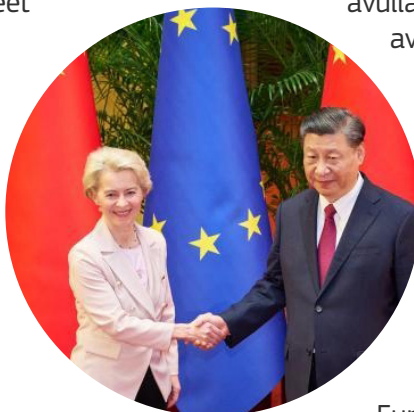
Avoimuus

Pandemian ja Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan aiheuttamista toimitusketjuihin kohdistuvista häiriöistä huolimatta EU on edelleen maailman suurin kaupankäyntialue, ja sen osuus maailmankaupasta on yli 16 prosenttia. Se on edistynyt kaupan avoimuuden edistämässä konkreettisten saavutusten avulla. Se on edistynyt kaupan avoimuuden edistämässä konkreettisten saavutusten avulla. Neuvottelut vapaakauppasopimuksista **Chilen ja Uuden-Seelannin** kanssa saatiin onnistuneesti päätökseen, ja **Australian, Mercosurin, Meksikon, Intian ja Indonesian** kanssa jatkettiin neuvotteluja.

Euroopan komissio ja **Angola** saivat päätökseen neuvottelut kestävien investointien helpottamista koskevasta sopimuksesta. Kyseessä on ensimmäinen tämäläisyyppinen EU:n sopimus. EU pyrkii tällaisiin kestäviä investointeja edistäviin sopimuksiin suhteissaan afrikkalaisiin kumppaneihinsa. EU:n ja Angolan välisellä sopimuksella lisätään investointien houkuttelevuutta ja määrää ja tehdään ympäristöä ja työoikeuksia koskevista sitoumuksista olennainen osa EU:n ja Angolan välisiä suhteita.

Kestävyys

Koska kestävyys on yhä tärkeämpi osa EU:n kauppasuhteita, komissio otti 22. kesäkuuta 2022 käyttöön uudenlaisen toimintatavan,

jonka mukaan kaikkiin EU:n kauppasopimuksiin on sisällytettävä **kattavat kauppaa ja kestävä kehitys koskevat luvut**. Näihin lukuihin sisältyy monenlaisia yhdessä sovittuja sitoumuksia, kuten keskeisten kansainvälisten sopimusten, esimerkiksi Pariisin sopimuksen ja Kansainvälisen työjärjestön (ILO) työntekijöiden oikeuksia koskevien yleissopimusten, noudattaminen.

EU ja Norja perustivat 24. huhtikuuta 2023 **vihreän allianssin**, joka edustaa Euroopan vihreän kehityksen ohjelman mukaisten kahdenvälisen sitoumusten huippua. Tämä uraauurtava kumppanuus on vakaa alusta ilmasta ja ympäristönsuojelua koskeville yhteisille toimille sekä yhteistyölle puhtaaseen energiaan ja teollisuuden muutosprosessiin liittyvissä asioissa. Molemmat osapuolet toistivat horjumattoman sitoutumisensa vuoteen 2030 tähtääviin tavoitteisiinsa, joiden mukaan kasvihuonekaasupäästöt vähenevät vähintään 55 prosenttia vuoden 1990 tasosta, ja pyrkivät saavuttamaan ilmastoneutraaliuden viimeistään vuonna 2050.

Määrätietoisuus

Jotta EU:n määrätietoisuus maailmannäyttämöllä vahvistuisi, lainsäätäjät sopivat kesäkuussa **pakottamistoimien vastaisen välineen** perustamisesta. Tämän uuden välineen avulla EU kykenee reagoimaan taloudelliseen pakottamiseen ja siten puolustamaan paremmin omia ja jäsenmaidensa etuja maailmanlaajuisesti. Pakottamistoimien vastaisen välineen tarkoituksena on ennen kaikkea toimia pelotteena ja estää mahdollinen taloudellinen pakottaminen. Jos tällaista pakottamista kuitenkin esiintyy, välineen avulla voidaan yrittää saada kolmas maa lopettamaan

pakottamistoimet vuoropuhelun avulla. Jos vuoropuhelu ei kuitenkaan onnistu, väline antaa EU:lle myös mahdollisuuden käyttää monenlaisia vastatoimia pakottamista käyttävää maata vastaan. Tällaisia toimia ovat muun muassa tullien määrääminen, palvelukaupan rajoitukset ja ulkomaisten suorien sijoitusten tai julkisten hankintojen rajoitukset.

Taloudellinen turvallisuus

Komissio ja korkea edustaja esittelivät 20. kesäkuuta uuden **Euroopan taloudellisen turvallisuuden strategian**. Sillä pyritään tietyistä taloudellisista virroista aiheutuvien riskien minimoimiseen geopolittisten

jännitteiden lisääntyessä ja

teknologian kehittyessä

nopeasti. Samalla pyritään kuitenkin säilyttämään mahdollisimman suuri taloudellinen avoimuus ja dynamiikka.

Strategiassa vahvistetaan puitteet, jotka on määrä panna täytäntöön yhdessä EU:n jäsenvaltioiden kanssa, jotta voidaan turvata EU:n

taloudellinen turvallisuus

vahvistamalla EU:n taloudellista perustaa erityisesti keskeisissä mahdollistavissa teknologioissa ja aloilla. Tarkoituksena on suojella EU:n yrityksiä, kansalaisia ja hallituksia taloudelliseen turvallisuuteen kohdistuvilta riskeiltä, kuten pakottamiselta ja kauppasuhteiden käytöltä aseena, sekä tehdä yhteistyötä mahdollisimman monenlaisten maiden kanssa yhteisten huolenaiheiden ja etujen suhteen.

Vahvempi Eurooppa maailmannäyttämöllä

Koko maailmassa koetaan parhaillaan ennennäkemättömiä haasteita ilmastonmuutoksesta maailmanlaajuisiin terveyskriiseihin ja lisääntyneisiin geopoliittisiin jännitteisiin. EU:lla on näinä aikoina keskeinen rooli sellaisen maailmantalouden rakentamisessa, joka on kaikkien kannalta häiriönsietokykyinen, kestävä ja kasvava. Seuraavassa esitellään joitakin viime vuoden saavutuksia:

POHJOIS- JA ETELÄ-AMERIikka

Yhdysvallat

- EU:n ja Yhdysvaltojen kauppaa- ja teknologianeuvoston kaksi ministerikokousta
- Kestävää kauppaa koskeva transatlanttinen aloite ja puhtaan energian kannustimia koskeva vuoropuhelu
- EU:n ja Yhdysvaltojen terveydenhuollon työryhmä
- EU:n ja Yhdysvaltojen tietosuojakehys

LATINALAINEN AMERIikka

- EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen maiden digitaalinen allianssi
- Uusi toimintasuunnitelma EU:n suhteille Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen kanssa
- Team Europe:n 45 miljardin euron investoinnit Latinalaiseen Amerikkaan ja Karibian alueelle Global Gateway -strategian kautta
- EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian valtioiden yhteisön (CELAC) kolmas huippukokous
- Amazon allasta koskeva Team Europe -aloite metsäkadon torjumiseksi
- Keski-Amerikan viidellä suurella metsäalueella toteutettava hanke, jonka tavoitteena on suojella 10 miljoonaa hehtaaria metsää vuoteen 2030 mennessä

Brasilia

- 2 miljardia euroa vihreän vedyn tuotannon tukemiseen ja energiatehokkuuden edistämiseen Brasiliassa
- Brasilian trooppisia metsiä koskeva Team Europe -aloite

Chile

- Neuvottelut pitkälle menevästä puitesopimuksesta saatu päätökseen
- Vihreää vetyä koskeva Team Europe -aloite
- Kestäviä raaka-aineiden arvoketjuja koskeva yhteisymmärryspöytäkirja

Argentiina

- Kestäviä raaka-aineiden arvoketjuja koskeva yhteisymmärryspöytäkirja
- Energia-alan yhteistyötä koskeva yhteisymmärryspöytäkirja

Venezuela

- Kansainvälinen solidaarisuuskonferenssi venezuelalaisille pakolaisille ja muuttajille sekä heitä vastaanottaville maille ja yhteisöille

AFRIikka

150 mrd. € EU:n talousarviosta tuettuja avustuksia ja investointeja osana Afrikan ja Euroopan Global Gateway -investointipakettia

- 1 mrd. € ilmastonmuutokseen sopeutumista ja ilmastokestävyyttä koskeva Team Europe -aloite

POHJOIS-AFRIikka

- Kaksi Atlantin ja läntisen Välimeren sekä keskisen Välimeren muuttoreittejä koskevaa Team Europe -aloitetta
- Merenalainen valokaapeli Medusa Välimerellä

Tunisia

- Kattava kumppanuuspaketti

Marokko

- Vihreää siirtymää, muuttoliikettä ja uudistuksia koskevat uudet yhteistyöohjelmat

Egypti

- Uusiutuva vetyä koskeva strateginen kumppanuus

SAHARAN

ETELÄPUOLINEN AFRIikka

- 100 miljoonaa euroa alueelliseen opettajia koskevaan aloitteeseen

Sudan

- 126,4 miljoonaa euroa humanitaarista rahoitusta vuonna 2023; yhteensä lähes 700 miljoonaa euroa vuodesta 2013

EUROOPPA**Yhdistynyt kuningaskunta**

- Yhteisymmärrys Windsorin puiteistosta
- Yhteisymmärryspöytäkirja rahoituspalveluja koskevasta sääntely-yhteistyöstä

Norja

- EU:n ja Norjan vihreä allianssi

Ukraina

- Yhteensä 76 miljardin euron tuki Ukrainalle ja sen kansalle
- Kaikkien aikojen ensimmäinen Ukrainan hallituksen ja komission jäsenen kokous Kiovassa
- EU-Ukraina-huippukokous

Moldova

- Uusi 300 miljoonan euron tukipaketti

Turkki ja Syyria

- Syyrian ja Turkin maanjäristyksen uhreja koskeva kansainvälinen avunantajien solidaarisuuskonferenssi
- Seitsemäs Syyrian ja sen lähialueen tulevaisuutta käsittelevä Brysselin konferenssi

LÄNSI- JA**KESKI-AFRIKKA**

181,5 milj. € humanitaarista apua

Senegal

- Oikeudenmukaista energiasiirtymää koskeva kumppanuus

ETELÄINEN AFRIKKA**Etelä-Afrikka**

- 280 milj. € Global Gateway -investointeihin osana kansainvälistä oikeudenmukaista energiasiirtymää koskevaa kumppanuutta

Angola

- Neuvottelut kestävien investointien helpottamista koskevasta sopimuksesta saatu päätökseen

LÄNSI-BALKANIN ALUE

- 1 miljardin euron energiatukipaketti
- Talous- ja investointisuunnitelman mukainen 2,1 miljardin euron lisäinvestointipaketti
- Alueen uusi kasvusuunnitelma
- EU:n ja Länsi-Balkanin huippukokous Tiranassa Albaniassa

KAUKASIAN ALUE

Mustanmeren digitaalisia yhteyksiä edistävä merenalainen digitaalinen kaapeli

Kazakstan

- Kestäviä raaka-aineita, akkuja ja uusiutuvaa vetyä koskeva strateginen kumppanuus

AFRIKAN SARVI JA**SEN LÄHIALUEET**

331 milj. € humanitaarista apua

Kenia

- Neuvottelut kunnianhimoisesta talouskumppanuussopimuksesta saatu päätökseen

Namibia

- Kestäviä raaka-aineita ja uusiutuvaa vetyä koskeva strateginen kumppanuus

Sambia

- 110 miljoonaa euroa kestävien investointien helpottamista koskevasta sopimuksesta saatu päätökseen

AASIA

10 mrd. € osana Kaakkois-Aasian Global Gateway -strategiaa

Japani

- EU:n ja Japanin 29. huippukokous
- Digitaalialaa, kriittisten raaka-aineiden toimitusketjuja ja kansainvälisten vetymarkkinoiden kehittämistä koskeva strateginen yhteistyö
- Ensimmäinen Japanin ja EU:n digitaalisen kumppanuuden neuvoston kokous

Etelä-Korea

- EU:n ja Etelä-Korean huippukokous
- EU:n ja Etelä-Korean vihreä ja digitaalinen kumppanuus käynnistetty

Kiina

- Puheenjohtaja Ursula von der Leyen hahmottelee ennen vierailuaan pitämässään merkittävässä puheessa toimintalinjan, jonka mukaan Kiinan suhteen on vähennettävä riskejä, mutta siitä ei ole syytä irrottautua kokonaan.

Vietnam

- Oikeudenmukaista energiasiirtymää koskeva kumppanuus Vietnamin kanssa uusiutuvien energialähteiden käyttöön ottamiseksi

Intia

- Ensimmäinen EU:n ja Intian kaupp- ja teknologianeuvoston kokous

Singapore

- Digitaalinen kumppanuus

Indonesia

- Oikeudenmukaista energiasiirtymää koskeva kumppanuus

OSEANIA**TYYNENMEREN ALUE**

Green-Blue Alliance for the Pacific

Uusi-Seelanti

- Vapaakauppasopimus allekirjoitettu

Australia

- Puitesopimus voimaan

MAAILMA

- Vuoden 2020 jälkeinen maailmanlaajuinen biodiversiteettikehyks
- Kansainvälistä valtamerien hallinnointia koskeva uusi EU:n ohjelma
- G7-huippukokous Hiroshimassa Japanissa
- G20-huippukokoukset Balilla, Indonesiassa ja Intiassa ja metsä- ja ilmastokumppanuudet Kongon, Guyanan, Mongolian, Sambian ja Ugandan kanssa

3 Euroopan yhteiskunnallisen selviytymiskyvyn kehittäminen

Eurooppalainen demokratia on vahva ja terve, mutta sen suojeleminen edellyttää jatkuvaa työtä. Euroopan komissio on pitänyt vuosina 2022 ja 2023 kiinni roolistaan perussopimusten valvojana niin oikeusvaltioperiaatteen noudattamisen, oikeuslaitosten riippumattomuuden turvaamisen, korruption torjunnan kuin kansalaisvaikuttamisen edistämisenkin kannalta. Se jatkaa **demokratian puolustamista** vuonna 2024 pidettävien Euroopan parlamentin vaalien alla. Myös tasa-arvo on edelleen EU:n toiminnan ytimessä, ja tärkeitä siihen liittyviä lainsäädäntöaloitteita, kuten direktiivi **samapalkkaisuuden** periaatteen lujittamisesta, on hyväksytty. Covid-19-kriisin jälkeen yksi unionin painopisteistä on ollut EU:ssa asuvien turvallisuuden ja terveyden takaaminen rajat ylittäviä uhkia vastaan. Terveysunionin vahvistamiseksi on myös julkistettu **kattava lähestymistapa mielenterveyteen**. Komissio on toteuttanut muuttoliike- ja turvapaikka-asioissa hyvin tärkeitä uudistuksia ja tukee nopean yhteisymmärryksen aikaansaamista Euroopan parlamentin ja neuvoston välillä. Lisäksi komissio on kuluneen vuoden aikana tukenut edelleen humanitaarisia toimia EU:ssa ja sen ulkopuolella.

Oikeusvaltioperiaatteen noudattaminen ja korruption torjunta

Euroopan unionin historia ja tulevaisuuden visio ovat ainutkertaiset. Se on maanosan kattava demokratia ja koostuu eri kansakunnista, joilla on yhteiset tavoitteet vapauden, demokratian, tasa-arvon ja oikeusvaltioperiaatteen puolesta. EU sai alkunsa toisen maailmansodan tuhoista kun luvattiin, että jäsenvaltioiden välinen sota olisi mahdoton. Sen jälkeen eurooppalaiset ovat kasvaneet yhtenäisiksi moninaisuudessaan. Yhtenäisyytemme ansiosta EU:lla on valta puolustaa ja edistää demokraattisia arvoja ja periaatteita sekä unionin sisällä että sen ulkopuolella. Venäjän sota Ukrainaa vastaan on muistuttanut meitä siitä, että kovalla työllä aikaansaataa demokratiaa ja sen takaamia vapauksia on puolustettava. Jokaisen eurooppalaisen sukupolven on vuoden 1989 ja Ukrainan tämän päivän vapaustaistelijoiden hengessä osaltaan **lujitettava eurooppalaisen demokratian selviytymiskykyä** ja uusittava Euroopan rauhanhankkeen lupaus.

Oikeusvaltioperiaate ja EU:n oikeuden noudattaminen muodostavat Euroopan unionin perustan: vapauden, oikeudenmukaisuuden ja tasa-arvon edistämisen. Komissio jatkaa horjumattomasti EU:n lainsäädännön

puolustamista ja turvaamista. Vuonna 2022 se toteutti määrätietoisia toimia 1 410 rikkomusmenettelyssä, joilla varmistettiin EU:n lainsäädännön täytäntöönpano. Vuotuinen oikeusvaltiokertomus on vuonna 2020 perustetun **EU:n oikeusvaltioperiaatetta koskevan**

tarkastelukierroksen

perusta. Se on pohja jäsenvaltioiden väliselle rikkaalle vuoropuhelulle ja parhaiden käytäntöjen vaihdolle ja mahdollistaa keskustelut Euroopan parlamentissa ja kansallisissa parlamenteissa. Tästä ovat osoituksena myös jäsenvaltioiden pyrkimykset panna täytäntöön vuoden 2022 kertomuksessa ensimmäistä kertaa annetut suositukset. Vuoden 2023 kertomuksesta käy ilmi, että jäsenvaltiot ottivat käsittelyynsä 65 prosenttia vuoden 2022 suosituksista, mikä on osoitus myönteisestä suuntauksesta. On kuitenkin todettava, että joidenkin uudistusten päätökseen saattamiseen tarvitaan enemmän aikaa.

Vuonna 2021 käyttöön otetulla **yleisellä ehdollisuusjärjestelmällä** pyritään suojaamaan unionin talousarviota oikeusvaltioperiaatteen rikkomiselta jäsenvaltioissa. Välineellä edistetään ja suojellaan oikeusvaltioperiaatetta siten, että jäsenvaltioille voidaan määrätä talousarviotoimenpiteitä, jos oikeusvaltioperiaatteen rikkominen vaikuttaa tai uhkaa vakavasti vaikuttaa unionin talousarvion moitteettomaan varainhoitoon tai unionin taloudellisiin etuihin.

Neuvosto hyväksyi vuonna 2022 komission ehdotuksesta yhtä jäsenvaltiota koskevia toimenpiteitä. Yleisen ehdollisuusjärjestelmän nojalla toteutetut toimenpiteet voidaan lopettaa, jos asianomainen jäsenvaltio osoittaa, että se on korjannut niiden hyväksymiseen johtaneen tilanteen.

Tehokas korruptiontorjuntapolitiikka

on olennainen osa oikeusvaltioperiaatteen edellyttämää toimintaympäristöä oikeuslaitoksen riippumattomuuden, vapaiden ja moniarvoisten tiedotusvälineiden, läpinäkyvän ja laadukkaan julkishallinnon sekä vapaan ja aktiivisen kansalaisyhteiskunnan kunnioittamisen ohella. Komissio esitti toukokuussa 2023 kaksi kohdennettua ehdotusta korruption torjumiseksi EU:ssa. Ehdotuksilla yhdenmukaistetaan EU:n sääntöjä, jotka koskevat korruption rikosten määrittelyä ja niistä määrättäviä seuraamuksia.

Näin voidaan varmistaa tiukat normit kaikkia korruption rikoksia vastaan ja tehostaa täytäntöönpanoa. Ehdotuksilla pyritään myös luomaan jäsenvaltioihin rakenteita, joilla ylipäätään voitaisiin ehkäistä korruptiota paremmin. Komissio on yhdessä unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan kanssa ehdottanut myös erityistä pakotejärjestelmää, jolla puututaan vakaviin korruptiotapauksiin maailmanlaajuisesti.

Komissio ehdotti kesäkuussa 2023, että perustetaan toimielinten välinen **eettinen elin**, joka vastaa EU:n toimielinten ja elinten jäseniä koskevien yhteisten standardien kehittämisestä. Eettisen elimen perustamisen myötä otetaan ensi kertaa käyttöön yhteiset toimielinten jäsenten eettistä käyttäytymistä koskevat normit sekä virallinen mekanismi, jonka avulla toimielinten kesken voidaan koordinoida eettisiä vaatimuksia ja vaihtaa niitä koskevia näkemyksiä. Näiden muutosten jälkeen EU:n toimielinten ja elinten jäseniin sovelletaan yhteisiä, selkeitä, avoimia ja helposti ymmärrettäviä normeja.

Demokratiaan osallistumisen uudet muodot

Komissio piti vuonna 2023 kiinni sitoumuksestaan toteuttaa jatkotoimia **Euroopan tulevaisuutta käsittelevän konferenssin** tulosten pohjalta. Konferenssi oli kokonaan uudenlainen ja kaikkien aikojen suurin osallistavan demokratian hanke. Komissio jatkoi konferenssin suositusten noudattamista. Vuoden 2023 työohjelmaan sisältyvistä 43 uudesta aloitteesta 35 on suoria tai välillisiä jatkotoimia näille ehdotuksille.

Jotta kansalaisten osallistuminen voitaisiin sisällyttää EU:n politiikan laadintavälineistöön, komissio perusti **uuden sukupolven kansalaispaneelit**.

Kuhunkin paneeliin kuuluu noin 150 satunnaisesti valittua kansalaista, jotka antavat suosituksia ennen tiettyjen komission keskeisten ehdotusten hyväksymistä. Vuonna 2023 toimi kolme kansalaispaneelia, joiden teemoina olivat elintarvikkejäte, virtuaalimaailmat ja oppimiseen liittyvä liikkuvuus. Tämä toi esiin, miten merkityksellistä on, että kansalaiset osallistuvat demokraattiseen prosessiin. Erityisesti painotettiin nuorta sukupolvea. Kolmasosa paneelin jäsenistä on 16–25-vuotiaita, sillä heidän roolinsa tulevaisuuden muovaamisessa on keskeinen.

Komissio lisää edelleen avoimuutta ja parantaa EU:n päätöksenteon laatua uudistamalla ”Kerro mielipiteesi” -alustaa, josta se tekee verkkoalustan koko Euroopassa

käytävillä keskusteluille valituista Eurooppaan liittyvistä kysymyksistä.

Yksi virstanpylväs saavutettiin 18. huhtikuuta 2023, jolloin rekisteröitiin **100. eurooppalainen kansalaisaloite** (”Suurnopeusjunaverkko kaikkien Euroopan pääkaupunkien ja eurooppalaisten yhdistämiseksi”). Kansalaisaloite on tehokas osallistavan demokratian välineitä, ja eri aloitteisiin on kerätty kaikkiaan yli 17 miljoonaa allekirjoitusta sen jälkeen, kun järjestely käynnistettiin vuonna 2012.

EU kehittää parhaillaan välineitä niiden jäsenvaltioiden tukemiseksi, jotka haluavat syventää yhteydenpitoaan kansalaisiin EU-asioissa. Pilottihanke ”**Paikallispäättäjät EU:ta rakentamassa**” tuottaa

lupaavia tuloksia, ja sitä voitaisiin tulevaisuudessa käyttää välineenä demokraattisen selviytymiskyvyn parantamiseksi ruohonjuuritasolta alkaen.

Komissio katsoo, että lapset ja nuoret ovat aktiivisia kansalaisia, jotka edistävät muutosta eurooppalaisessa demokratiassa. Tästä syystä perustamme pysyvän **EU:n**

foorumin lasten osallistumista varten verkossa ja sen ulkopuolella, jotta lapset kaikkialla EU:ssa voivat osallistua päätöksentekoon järjestelmällisesti ja mielekkäällä tavalla. Foorumia rakennetaan yhdessä lasten, kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden ja Euroopan parlamentin kanssa.

Tasa-arvon unionin luominen

EU on yhä sitoutunut rakentamaan parempaa yhteiskuntaa, jossa kaikilla on yhtäläiset mahdollisuudet menestyä. Unioni luottaa meihin kaikkiin. Jokaisen on voitava vapaasti ilmaista itseään ja mielipiteitään, harjoittaa uskontoa ja valita itse ketä rakastaa. Näiden **perusvapauksien** turvaaminen lainsäädännöllä on osoitus EU:n pysyvistä sitoumuksista. Olemme kuitenkin tietoisia siitä, ettei tämä työ pääty koskaan ja että monet esteet on vielä poistettava, jotta kaikkien ihmisten yhtäläinen vapaus ja turvallisuus EU:ssa voidaan taata.

Jalkapalloilija **Haley Bugeja**, 19, uskoo tasa-arvoon urheilussa ja edistää aktiivisesti tyttöjen jalkapalloilua niin Maltassa kuin muissakin maissa. Hän on äskettäin siirtynyt Yhdysvaltojen kansallisesta naisten jalkapalloliigasta Inter Milaniin ja pyrkii edistämään tasa-arvoa kannustamalla aktiivisesti tyttöjä urheilemaan ja hakemaan siinä menestystä.

Sukupuolten tasa-arvostrategiassa

vuosiksi 2020–2025 korostetaan, että on tärkeää edistää kukoistavaa, sukupuolten tasa-arvoa kunnioittavaa yhteiskuntaa ja taloutta. Marraskuussa 2022 koettiin historiallinen hetki, kun EU hyväksyi hyvin merkittäviä sääntöjä sukupuolten tasa-arvon parantamiseksi yritysten johtokunnissa vuosikymmen sen jälkeen, kun komissio oli antanut ehdotuksen **naisten ja miesten tasapuolisemmasta edustuksesta yhtiöiden hallintoelimissä**. Uusissa säännöissä edellytetään, että vuoteen 2026 mennessä vähintään 40 prosenttia julkisesti noteerattujen yhtiöiden toimivaan johtoon kuulumattomista hallintoelinpaikoista on aliedustettua sukupuolta.

Komissio ehdotti joulukuussa 2022 vanhemmuuteen liittyvien sääntöjen yhdenmukaistamista EU:n tasolla **perheiden oikeuksien parantamiseksi rajatylittävissä tilanteissa**. Tällä ehdotuksella varmistetaan, että yhdessä jäsenvaltiossa vahvistettu vanhemmuus tunnustetaan kaikissa muissa jäsenvaltioissa ilman erityistä menettelyä.

Toukokuussa 2023 EU otti askeleen eteenpäin hyväksymällä uusia sääntöjä, joilla parannetaan **samapalkkaisuusperiaatteen** soveltamista, jotta sukupuolten palkkaerot saataisiin vihdoin historiaan.

EU liittyi 1. kesäkuuta 2023 vihdoin **Istanbulin yleissopimukseen nainiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta** seitsemän vuotta sen jälkeen, kun komissio oli esittänyt asiaa koskevan ehdotuksensa. Lisäksi parhaillaan neuvotellaan maaliskuussa 2022 esitetystä ehdotuksesta EU:n direktiiviksi nainiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjunnasta. Sen tarkoituksena on vahvistaa vähimmäisvaatimukset tiettyjen sukupuoleen perustuvan väkivallan muotojen kriminalisoimiseksi, uhrien oikeussuojan, suojelun ja tuen saatavuuden parantamiseksi, asiaa käsittelevien yksiköiden välisen koordinoinnin varmistamiseksi ja tämäntyyppisten rikosten ehkäisemiseksi.

EU on myös sitoutunut toimimaan edelläkävijänä homojen, lesbojen, biseksuaalien, transihmisten, intersukupuolisten ja queer-ihmisten oikeuksien turvaamiseksi. Komission ensimmäisessä **hlbtqi-henkilöiden tasa-arvoa koskevassa strategiassa** vuosiksi 2020–2025 hahmoteltiin toimenpiteitä näiden henkilöiden tasa-arvon sisällyttämiseksi kaikkiin politiikan aloihin ja heidän äänensä vahvistamiseksi. Strategialla pyritään yhdistämään jäsenvaltiot vuoteen 2025 mennessä yhteiseen rintamaan hlbtqi-henkilöiden syrjinnän torjumiseksi aiempaa tehokkaammin. Komissio esitti joulukuussa 2022 myös ehdotuksen **tasa-arvoelinten aseman lujittamisesta** syrjinnän torjunnassa asettamalla vähimmäisvaatimukset, jotka koskevat niiden toimivaltaa, riippumattomuutta, resursseja, tehtäviä ja valtuuksia.

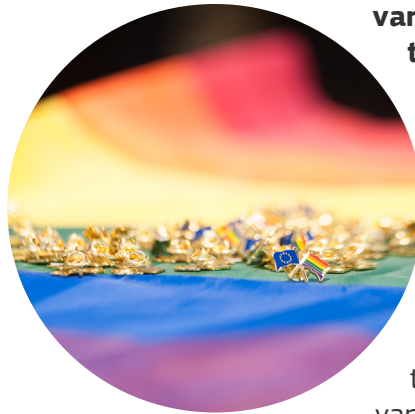
EU:n rasismintorjunnan toimintasuunnitelmassa 2020–2025 valtavirtaistetaan rasismin torjunta osaksi kaikkia EU:n politiikkoja. Helmikuussa nimitettiin uusi koordinaattori muslimeihin kohdistuvan vihan torjumiseksi. Jäsenvaltioita kannustettiin hyväksymään **rasisminvastaiset kansalliset toimintasuunnitelmat** vuoden 2022 loppuun mennessä. Tammikuussa 2023 arvioitiin myös romanien tasa-arvoa, osallisuutta ja osallistumista koskevia kansallisia strategiakehyksiä, ja jäsenvaltioita kehoitetaan edelleen lisäämään toimiaan kaikenlaisen rotusyrjinnän lopettamiseksi monimuotoisessa unionissa.

Jäsenvaltioita kehoitettiin **EU:n antisemitismin torjuntaa koskevan strategian** antamisen yhteydessä laatimaan asiaa koskevia kansallisia strategioita.

Vammaisilla, kuten kaikilla muillakin, on oikeus täyteen elämään kaikilla osa-alueilla. Tällä hetkellä vain puolet EU:n 42,8 miljoonasta työkäisestä vammaisesta on työssä. Syyskuussa 2022 esitellyllä

vammaisten henkilöiden työllisyyspaketilla tuetaan jäsenvaltioita sosiaalisen osallisuuden edistämiseksi, köyhyyden torjunnassa sekä vammaisten taitojen ja valmiuksien parantamisessa. Käyttöön ollaan ottamassa **eurooppalaista vammaiskorttia**, jonka

tarkoituksena on taata vammaisaseman tunnustaminen yli rajojen. Näin halutaan helpottaa lyhytaikaista oleskelua muissa jäsenvaltioissa myöntämällä kaikkialla EU:ssa samat erityisehdot tai palveluihin sovellettava etuuskohtelu kuin kyseisen jäsenvaltion omille kansalaisille.

Selviytymiskyvyn parantaminen ja EU:n kansalaisten suojeleminen

EU pyrkii suojelemaan **turvallisuusunionin** puitteissa kaikkia kansalaisiaan ja yrityksiään sekä verkossa että sen ulkopuolella. EU:n turvallisuusunionistrategia julkistettiin heinäkuussa 2020, minkä jälkeen strategian on edistytty merkittävästi neljän pilarin toteuttamisessa. Ne ovat haavoittuvuuksiin puuttuminen, kyberturvallisuuden parantaminen, lainvalvontayhteistyön edistäminen ja kyky selviytyä hybridiuhista. Lisäksi on annettu ajantasaiset säännöt, joilla suojataan kriittisen infrastruktuurin sektorit – muun muassa energia-, liikenne-, terveys-, avaruus-, televiestintä- ja digitaali-alat – niin fyysisesti kuin digitaalisestikin.

Kriittisten yksiköiden häiriönsietokykyä koskeva direktiivi tuli voimaan tammikuussa 2023. Se tarjoaa vahvat puitteet kollektiivisen häiriönsietokyvyn kehittämiseksi. Tätä keskeistä säädöstä parannetaan edelleen nopeuttamalla toimia kaikilla tasoilla EU:n kriittisen infrastruktuurin häiriönsietokyvyn vahvistamiseksi.

Kyberhäiriötilanteiden kasvava laajuus, esiintymistiheys ja vaikutus muodostavat merkittävän uhan verkko- ja tietojärjestelmien toiminnalle ja Euroopan sisämarkkinoille. Venäjän sotilaallinen hyökkäys Ukrainaa vastaan on pahentanut entisestään tätä uhkaa, ja geopoliittisten jännitteiden luomiseen osallistuu nykyään monenlaisia valtiollisia ja rikollisia toimijoita ja haktivisteja. Komission huhtikuussa 2023 ehdottama EU:n **kybersolidaarisuussäädös** perustuu jo olemassa olevaan vahvaan strategiseen, poliittiseen ja lainsäädäntökehykseen. Säädös edistää kyberuhkien havaitsemista, sietokykyä ja varautumista EU:n kyberturvallisuusekosysteemin kaikilla tasoilla.

Sillä pyritään tiivistämään EU:n sisäistä yhteistyötä kyberuhkien torjumiseksi tehostamalla uhkien havaitsemista ja niihin liittyvää tietoisuutta, parantamaan kriittisten toimijoiden valmiutta ja lisäämään yhteisiä kriisinhallinta- ja reagointivalmiuksia kaikissa jäsenvaltioissa.

Jotta kuluttajat ja yritykset voisivat käyttää turvallisia digitaalisia tuotteita yksityis- ja työelämässään, komissio ehdotti syyskuussa 2022 **kyberkestävyyssäädöstä**. Se on ensimmäinen koko EU:n kattava säädös, jolla otetaan käyttöön pakollisia ja horisontaalisia kyberturvavaatimuksia digitaalisia elementtejä sisältäville tuotteille niiden koko elinkaaren ajan. EU torjuu ampuma-aseiden ja vaarallisten aineiden laitonta kauppaa ja vahvistaa EU:n toimia terrorismin torjumiseksi antamalla uutta lainsäädäntöä **terroristisen verkkosisällön poistamiseksi** ja lisäämällä kansallisten lainvalvontaviranomaisten välistä yhteistyötä.

Komissio on sitoutunut suojelemaan EU:n kansalaisia kaikenlaisilta uhilta, mikä kattaa myös merialueet ja avaruuden. Komissio julkisti maaliskuussa 2023 **EU:n merellisen turvallisuusstrategian** päivityksen, jonka tavoitteena on suojella merialueita uusilta uhilta ja varmistaa merten rauhanomainen käyttö. Strategiassa ehdotetaan toimenpiteitä, joilla parannetaan meriturvallisuutta. Näitä ovat esimerkiksi merivoimien harjoitusten järjestäminen EU:n tasolla, rannikkovartiostojen operaatioiden kehittäminen ja turvatarkastusten lisääminen EU:n satamissa. Tavoitteena on saada aikaan tiiviimpää yhteistyötä Naton kaltaisten kumppaneiden kanssa sääntöihin perustuvan järjestyksen pitämiseksi yllä merellä.

Avaruusala on tulossa yhä tärkeämpi kuluttaja-, tiede- ja sotilastarkoitusten kannalta, ja komissio onkin esittänyt **turvallisuutta ja puolustusta tukevan EU:n avaruusstrategian**. Strategiassa otetaan huomioon, että EU on todennut avaruuden kiistanalaiseksi strategiseksi alaksi, ja sen tavoitteena on suojella EU:n avaruusresursseja, kuten satelliitteja, estää vakoilun kaltaista vihamielistä toimintaa avaruudessa ja vahvistaa EU:n strategista riippumattomuutta.

Euroopan parlamentti ja neuvosto pääsivät marraskuussa 2022 yhteisymmärrykseen asetuksesta, jolla perustetaan EU:n suojattuja yhteyksiä koskeva ohjelma vuosiksi 2023–2027. Siihen sisältyy tavoite **ottaa käyttöön EU:n IRIS2-satelliittijärjestelmä** (Infrastructure for Resilience, Interconnectivity and Security by Satellite). IRIS2 on avaruuspohjainen osatekijä EU:n digitalisaation, häiriönsietokyvyn ja turvallisuuden edistämiseksi. Sillä myös parannetaan Euroopan kilpailukykyä ja yhteiskunnallista kehitystä.

Puheenjohtaja Ursula von der Leyen avasi tammikuussa 2023 Pohjois-Ruotsissa Esrange-avaruuskeskuksen, joka on EU:n ensimmäinen mannermaalla sijaitseva avaruussatama. Sieltä voidaan myös laukaista pieniä satelliitteja ja parantaa näin EU:n maanhavainnointivalmiuksia, jotka ovat ratkaisevan tärkeitä ilmastokatastrofien tai sotilaallisten uhkien reaaliaikaisessa torjunnassa.

Katastrofivalmiuksien parantaminen

Jotta katastrofien ehkäisyä ja niihin varautumista voitaisiin parantaa kaikkialla Euroopassa, komissio antoi helmikuussa 2023 suosituksen ja tiedonannon, joilla vahvistetaan **Euroopan katastrofivalmiuden ja -palautuvuuden parantamisen yhteiset tavoitteet pelastustoiminnan** alalla.

Tavoitteilla pyritään valmistamaan Euroopan maita paremmin luonnononnettomuuksien, kuten maanjäristysten, tulvien ja metsäpalojen, varalta. Riskiympäristö muuttuu nopeasti, ja Euroopan katastrofivalmiutta ja -palautuvuutta koskevilla tavoitteilla pyritään parantamaan **EU:n pelastuspalvelumekanismiin** valmiuksia ennakoida ja torjua tulevien suurkatastrofien ja hätätilanteiden vaikutuksia. Euroopan katastrofivalmiutta ja -palautuvuutta varten hyväksyttiin viisi tavoitetta ja lippulaivahanketta, tarkoituksena ennakoida, valmistella, varoittaa, reagoida ja turvata entistä paremmin.

Yhä voimakkaammat maastopalot uhkaavat yhä useampia ihmisiä ja laajempaa ympäristöä, joten EU paransi metsäpalojen torjuntakapasiteettiaan **kaksinkertaistamalla kesällä 2023 ilmasammutuskalustonsa** puheenjohtaja von der Leyenin syyskuussa 2022 unionin tilaa käsitelleessä puheessa antaman sitoumuksen mukaisesti. RescEU-ilmasammutuskalustoon kuuluu nyt 24 lentokonetta ja neljä helikopteria kymmenestä jäsenvaltiosta. EU:n pelastuspalvelumekanismiin kautta mobilisoitiin vuonna 2023 satoja palomiehiä, ajoneuvoja ja lentokoneita sammuttamaan valtavia tulipaloja paitsi Euroopassa, myös sen ulkopuolella, kun EU:n auttoi kansainvälisiä kumppaneitaan, kuten Kanadaa. Komissio laati vuonna 2022 EU:n jäsenvaltioiden ja Euroopan parlamentin pyynnöstä maastopalojen ehkäisemistä koskevan toimintasuunnitelman.

Tuhoisten tulvien jälkeen

Slovenialle on osoitettu suurta solidaarisuutta EU:n

jäsenvaltioista ja muista maista, jopa sodan runtelemasta Ukrainasta. Kaksi kolmasosaa Sloveniasta kärsi tulvista, joiden jälkiä suuret työkoneet ja Ukrainan pelastuspalveluryhmä ovat auttaneet siivoamaan.

Eurooppaa ovat viime kuukausien aikana koetelleet samanaikaisesti useat maastopalojen, tulvien ja myrskyjen aiheuttamat katastrofit, jotka edellyttävät paitsi vahvaa reagointia myös parempaa ennaltaehkäisyä ja varautumista, kuten maaperän ja metsien seurantaa ja ennallistamista, jotta vältetään ilmastonmuutoksen pahimmat seuraukset.

EU auttaa myös parantamaan kykyä selviytyä katastrofeista omien rajojensa ulkopuolella. Helmikuussa 2023 EU koordinoi yli 250 palomiehen lähettämistä EU:sta **Chileen** EU:n pelastuspalvelumekanismin kautta yhdessä koordinoitiasiantuntijoiden ja lääkintähenkilöstön kanssa. **Kanadassa** on koettu yksi kuluneen vuosikymmenen pahimmista maastopaloista, jonka torjumiseksi Kanada on saanut välitöntä palontorjunta-apua, kun EU:n pelastuspalvelumekanismin kautta on lähetetty 350 palomiestä.

Puheenjohtaja Ursula von der Leyen vieraili Italiassa Emilia-Romagnan tulva-alueilla ja sai todistaa satojen vapaaehtoisten pyyteettömyyden ja solidaarisuuden. Monet ottivat vapaata töistä osallistuakseen tarvittavaan laajaan raivaustyöhön ja auttaakseen kotinsa ja yrityksensä menettäneitä aloittamaan jälleenrakennusta.

Koronaviruspandemiasta kohti terveysunionia

Covid-19-pandemian kansainvälisen kansanterveysuhan asema poistettiin virallisesti 5. toukokuuta 2023 yli kolmen pitkän vuoden jälkeen. Pandemiasta jäi pysyvä jälki kansalaisiin, yhteiskuntaan ja talouteen. Vahva kestävyys ja yhteistyön henki sekä syvä luottamus ja merkittävät investoinnit tieteeseen ja innovointiin auttoivat EU:n yli tämän ennennäkemättömän kriisin. Tämän mahdollisti osaltaan myös eurooppalainen solidaarisuus, joka näkyi esimerkiksi lääkintätarvikkeiden jakeluna, potilaiden hoitona, ulkomaille jääneiden kansalaisten kotiuttamisena ja talouksien kollektiivisena jälleenrakentamisena. Pandemia on vahvistanut uskoa unionin keskeiseen periaatteeseen, että yhdessä olemme vahvempia.

Komission ennakoiva EU:n rokotestategian mukainen toiminta vuoden 2020 alusta tuotti vaikuttavia tuloksia. **Yli 70 prosenttia EU:n väestöstä on täysin rokotettu covid-19-tautia vastaan**, ja komissio varmistaa edelleen, että uusinta saatavilla olevaa rokoteversiota on saatavilla, jos huolta aiheuttavia muunnoksia ilmaantuu. Rokotevalmistajien verkosto EU FAB varmistaa, että sillä on jatkuvasti kapasiteetti tuottaa vuosittain 500–700 miljoonaa rokoteannosta tarpeen niin vaatiessa. Näin varmistetaan, että rokotteita on nopeasti saatavilla tulevien kriisien varalta. Aiemmin vuonna 2023 allekirjoitettiin sopimukset toimittajien kanssa tämän valmiuden varmistamiseksi.

Komissio on edelleen vakaasti sitoutunut varmistamaan, että turvallisia ja tehokkaita rokotteita on saatavilla kaikkialla maailmassa. Tällä hetkellä noin 65,5 prosenttia maailman väestöstä on immunisoitu covid-19-tautia vastaan. EU:lla on ollut keskeinen rooli näiden rokotusten antamisessa, sillä se on vienyt tai jakanut merkittävän osan tarvittavista annoksista. Joulukuusta 2020 lähtien **lähes 2,5 miljardia covid-19-rokoteannosta** eli noin

kaksi kolmasosaa kaikista EU:ssa tuotetuista rokoteannoksista **on viety 168 muuhun maahan**. Komissio ja jäsenvaltiot ovat luvanneet yli 5 miljardia euroa COVAX-mekanismiin eli maailmanlaajuiseen aloitteeseen, jonka tarkoituksena on taata covid-19-rokotteiden tasapuolinen saatavuus. Ne myös tukevat aktiivisesti rokotuskampanjoita kumppanimaisissa. EU on myös suurin yksittäinen covid-19-rokoteannosten lahjoittaja. Näitä rokotteita on jaettu kumppanimaihin kansainvälisen rokoteallianssi Gavin alaisuudessa toimivan COVAXin kautta. COVAXin kautta tähän mennessä lähetetty yli miljardi rokoteannosta 144 osallistuvaan maahan.

Covid-19-pandemia poikkeaa aiemmista, sillä se on ensimmäinen pandemia digitalisaation aikakaudella. **EU:n digitaalisesta covid-todistuksesta** tuli korvaamaton apu pandemian torjunnassa. Todistus otettiin käyttöön vuonna 2021, minkä jälkeen niitä on myönnetty EU:ssa yli 2,3 miljardia. Todistus helpotti kansalaisten turvallista ja vapaata matkustamista kaikkialla Euroopan unionissa, kun matkustusrajoitukset katsottiin pandemian vuoksi tarpeelliseksi. Lisäksi se mahdollisti näiden rajoitusten poistamisen koordinoitusti ja turvallisen kansainvälisen matkustamisen. Todistus noudattaa EU:n keskeisiä periaatteita, kuten yksityisyyden suojaa, tietosuojaa, avointa saatavuutta, kyberturvallisuutta, joustavuutta ja tasapuolisuutta. Siitä tuli maailmanlaajuinen standardi, ja järjestelmään on liitetty 78 maata ja aluetta eli kaikki 27 jäsenvaltiota sekä 51 EU:n ulkopuolista maata ja aluetta.

Maailman terveysjärjestö otti tämän menestyksen perusteella kesäkuussa 2023 käyttöön EU:n digitaalisen covid-todistusjärjestelmän – ja samalla yksityisyyden suojaa ja tietojen minimointia koskevat

peruseriaatteet – osaksi maailmanlaajuista järjestelmää, joka auttaa suojelemaan ihmisiä kaikkialla maailmassa nykyisiltä ja tulevilta terveysuhilta. Tämä on ensimmäinen vaihe **WHO:n maailmanlaajuisessa digitaalisia terveystodistuksia koskevassa verkostossa**, joka voi myös helpottaa muiden terveysasiakirjojen digitalisointia tulevaisuudessa ja tuottaa merkittäviä terveystuloksia kansainvälisessä mittakaavassa.

Kesällä 2022 koko maailmassa puhjennut apinarokkoepidemia aiheutti kansanterveysuhan. Komissio toteutti toimia tukeakseen jäsenvaltioita hoitojen ja rokotteiden hätätilanteen ja yhteishankinnoissa. Yhteisön osallistuminen ja nämä päättäväiset toimet **estivät apinarokon leviämisen epidemiaksi Euroopassa**.

Yhteishankintoihin käytettiin EU:n varoja, ja niiden ansiosta vuoden 2022 loppuun mennessä EU-maille oli turvattu vuosiksi 2022–2024 yli 2,3 miljoonan rokoteannoksen saatavuus.

Työtä vahvan **Euroopan terveysunionin** rakentamiseksi on jatkettu. Se on von der Leyenin komissiolle merkittävä saavutus, jolla pyritään osaltaan suojelemaan EU:n kansalaisten terveyttä, antamaan EU:lle ja sen jäsenvaltioille välineet tulevien pandemioiden ehkäisemiseksi ja niiden hoitamiseksi ja parantamaan Euroopan terveydenhuoltojärjestelmien selviytymiskykyä.

Vuonna 2022 asetettiin Euroopan terveysunionin perusta, kun **Euroopan tautiennkäisy- ja -valvontakeskusta ja Euroopan lääkevirastoa** vahvistettiin ja rajatylittäviä vakavia terveysuhkia koskevia sääntöjä ja hätätilanteen puiteasetusta lujitettiin. Terveyshätätilanteiden valmiusviranomaiselle annettiin asetuksessa lisävaltuuksia rajat ylittävien terveysuhkien ehkäisemiseksi ja hallitsemiseksi aiempaa

tehokkaammin. Valmius- ja reagenttitoimien edistymisestä kerrottiin marraskuussa 2022 julkaistussa ensimmäisessä terveydenhuollon valmiustasoa koskevassa kertomuksessa.

Komissio teki toukokuussa 2022 **eurooppalaista terveysdata-avaruutta** koskevan ehdotuksen, jotta terveystietojen koko potentiaali saataisiin hyödynnettyä ja EU voisi ottaa ison harppauksen eteenpäin terveydenhuollon tarjoamisessa ihmisille kaikkialla Euroopassa. Aloitteen ansiosta yksilöillä on mahdollisuus valvoa terveystietojaan. Se myös tarjoaa yhdenmukaisen kehyksen terveystietojen käyttöön innovoinnin, uusien lääkkeiden, paremman terveydenhuollon ja päätöksenteon kannalta niin, että samalla noudatetaan EU:n tiukkoja tietosuojanormeja.

Huhtikuussa 2023 Euroopan terveysunioniin lisättiin keskeinen pilari, joka on **merkittävin lääkelainsäädännön tarkistus kahteen vuosikymmeneen**. Ehdotetun uudistuksen myötä pyritään luomaan lääkkeiden sisämarkkinat ja edistämään näin lääkkeiden parempaa saatavuutta, saavutettavuutta ja kohtuuhintaisuutta ja vahvistamaan samalla EU:n lääketeollisuuden innovointia ja kilpailukykyä. Heinäkuussa 2022 annettiin ehdotus uusista säännöistä, joilla parannetaan ihmisestä peräisin olevien aineiden turvallisuutta ja laatua. Tarkoituksena on tehostaa kaikkien sellaisten henkilöiden suojelua, jotka lahjoittavat näitä kriittisiä terveystuotteita tai joita hoidetaan niillä.

Tärkeä osa Euroopan terveysunionia on myös **EU:n syöväntorjuntasuunnitelma**. Se on vastaus pysyvään uhkaan, johon useimmat ihmiset ovat joutuneet tai joutuvat joskus tuntemaan henkilökohtaisesti. Vuonna 2020 EU:ssa kirjattiin yli 2,7 miljoonaa syöpädiagnoosia ja 1,3 miljoonaa syövästä johtuvaa kuolemaa. EU on vakaasti päättänyt voittaa syövän jonakin päivänä. Suunnitelma on kaikkien aikojen kattavin syöpää koskeva EU:n aloite, ja sen määrärahat ovat 4 miljardia euroa. Syyskuussa 2022

otettiin käyttöön uusi tieteeseen perustuva lähestymistapa syöpäseulontaan lisäämällä eturauhas-, keuhko- ja mahasyöpä seulontasuosituksiin. Niihin sisältyy nyt kuusi syöpätyyppiä, joiden osuus kaikista uusista tapauksista on yhteensä 55 prosenttia ja syöpäkuolemista yli 50 prosenttia EU:ssa. Vuoden 2023 alussa käynnistettiin uusi eurooppalainen syöpäkuvantamisaloite, jolla pyritään hyödyntämään data- ja digitaalitekniikkaa, kuten tekoälyä, aiempaa paremmin syövän havaitsemisessa ja sen hoitamisessa.

Kesäkuussa 2023 julkistettiin EU:n ensimmäinen **kokonaisvaltainen lähestymistapa mielenterveyteen**. Sillä huomioidaan Euroopan tulevaisuutta käsittelevässä konferenssissa saadut kansalaisten suositukset ja vastataan Euroopan parlamentin kehotuksiin tehostaa mielenterveystoimia. Lähestymistavassa tarkastellaan mielenterveyttä osana kaikkia toimintapolitiikoita ja esitetään aloitteita hyvän mielenterveyden edistämiseksi, painopisteenä erityisesti lapset ja nuoret. Komissio tukee 20 kärkihankkeen ja 1,2 miljardin euron EU-rahoituksen avulla jäsenmaita, jotta ne asettavat ihmiset ja heidän mielenterveytensä etusijalle.

Kansanterveys on yleismaailmallinen huolenaihe. Pandemian puhkeamisen jälkeen Team Europe (EU, jäsenvaltiot ja eurooppalaiset rahoituslaitokset) on tukenut kansanterveyttä kumppanimaissa 47,7 miljardilla eurolla. Komissio vahvisti 30. marraskuuta 2022 maailmanlaajuisista terveydenhuollon johtoasemaansa uudella **EU:n globaalilla terveysstrategialla**. Tämä strategia on Euroopan terveysunionin ulkoinen ulottuvuus. Se ohjaa EU:ta terveyden ja hyvinvoinnin parantamisessa, terveydenhuoltojärjestelmien kehittämisessä ja yleisen sairausvakuutusturvan edistämässä. EU:n ja Yhdysvaltojen terveysalan erityistyöryhmä perustettiin 17. toukokuuta 2023, mikä täytti yhden strategian tärkeistä ensisijaisista tavoitteista. Työryhmän

tarkoituksena on laajentaa osapuolten välistä kumppanuutta terveydenhuollon alalla. Erityisesti keskitytään yhteistyöhön kolmella osa-alueella, jotka ovat syöväntorjunnan painopisteet, maailmanlaajuiset terveysuhat ja maailmanlaajuisen terveysturvarakenteen vahvistaminen. Koska EU pitää pandemioiden ehkäisyä, niihin varautumisen ja reagoimisen parantamista kansainvälisellä tasolla hyvin tärkeänä, se on sitoutunut aktiivisesti käynnissä oleviin neuvotteluihin oikeudellisesti sitovasta pandemiasopimuksesta ja kansainvälisten terveys sääntöjen kohdennetusta tarkistamisesta.

Kestävä ja oikeudenmukainen muuttoliikejärjestelmä

Muuttoliike Euroopassa, Eurooppaan ja Euroopasta on aina ollut ja tulee aina olemaan osa eurooppalaista identiteettiä. EU:hun kuitenkin saapui vuosina 2015 ja 2016 ennennäkemättömän paljon pakolaisia ja laittomia muuttajia, jolloin kävi selväksi, että uudistuksia tarvitaan. Koska aiemmin ehdotettu uudistus oli umpikujassa, komissio pyrki syyskuussa 2020 antamaan EU:n muuttoliike- ja turvapaikkajärjestelmälle uutta pontta esittämällä **uuden muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen**. Se on laaja ja kaikki hallinnonalat kattava lähestymistapa, jolla pyritään lujittamaan EU:n keskeisiä muuttoliike-, turvapaikka- ja rajavalvontapolitiikkoja ja integroimaan ne osaksi muita politiikkoja oikeudenmukaisella, inhimillisellä, kestäväällä ja tehokkaalla tavalla. Toimielinten väliset neuvottelut ovat saaneet merkittävää vauhtia vuonna 2023, sillä lainsäätäjät ovat tehostaneet pyrkimyksiään edetä kaikkien uuden sopimuksen mukaisten lainsäädäntöehdotusten käsittelyssä, jotta niistä voidaan sopia toimikauden loppuun mennessä.

Komissio myös toteutti operatiivisia toimenpiteitä tukeakseen niitä jäsenvaltioita, joilla on välittömiä haasteita. Komissio esitteli 21. marraskuuta 2022 **keskistä Välimerta koskevan EU:n toimintasuunnitelman**. Se sisälsi 20 toimenpidettä, joita EU ja sen jäsenvaltiot toteuttavat parhaillaan. Niiden tarkoituksena on vähentää laitonta ja vaarallista maahanmuuttoa, puuttua muuttoliikkeen perimmäisiin syihin, tarjota ratkaisuja etsintä- ja pelastuspalveluun liittyviin uusiin haasteisiin ja vahvistaa jäsenvaltioiden keskinäistä solidaarisuutta, jonka on oltava tasapainossa vastuullisuuden kanssa.

Laiton liikkuminen Länsi-Balkanin reiteillä lisääntyi merkittävästi vuonna 2022. Komissio esitti joulukuun 2022 alussa **Länsi-Balkania koskevan EU:n toimintasuunnitelman**. Siinä esitetään 20 operatiivista toimenpidettä, joilla parannetaan muuttoliikettä ja rajaturvallisuutta koskevaa yhteistyötä Länsi-Balkanin kumppaneiden kanssa. Näillä toimenpiteillä on ollut merkittävä vaikutus, sillä laitton liikkuminen on vuonna 2023 vähentynyt noin 25 prosenttia edellisvuodesta.

Komissio esitti kesäkuussa 2023 **läntisen Välimeren ja Atlantin muuttoreittejä koskevan EU:n toimintasuunnitelman**. EU on lisännyt kumppanuuttaan keskeisten reitin varrella sijaitsevien lähtö- ja kauttakulkumaiden kanssa. EU:n, jäsenmaiden ja kansainvälisten kumppaneiden toteuttamat toimet ovat vähentäneet laittomien maahantulijoiden määrää merkittävästi.

Komissio ehdotti 19. joulukuuta 2022 **ihmiskaupan ehkäisemistä ja torjuntaa** koskevien sääntöjen lujittamista. Joka vuosi yli 7 000 ihmistä joutuu ihmiskaupan uhriksi EU:ssa. Suurin osa on naisia ja tyttöjä, mutta miesten osuus on kasvussa erityisesti työvoiman hyväksikäytön vuoksi. Sääntöjen päivityksen ansiosta lainvalvonta- ja oikeusviranomaisten on helpompi tutkia uusia hyväksikäytön muotoja ja nostaa niistä syytteitä sekä auttaa uhrien tunnistamisessa ja tukemisessa.

Komissio käynnisti 14. maaliskuuta 2023 ensimmäisen **Euroopan yhdennettyä rajaturvallisuutta** koskevan monivuotisen strategisen toimintapoliittisen syklin seuraaviksi viideksi vuodeksi, kun se esitti yhteisen vision ulkorajojen valvonnasta. Kyseessä on koordinoitu kehys rajavalvonnasta vastaaville kansallisille viranomaisille sekä niille yli 120 000 kansalliselle rajaviranomaiselle ja Euroopan raja- ja merivartioviraston työntekijälle, jotka työskentelevät yhdessä EU:n rajojen suojelemiseksi.

Laillisten muuttoväylien kehittäminen vähentää laitonta muuttoliikettä ja voi vahvistaa Euroopan talouksia.

EU:n on houkuteltava taloutensa tarvitsemat taidot ja kyvyt, kun otetaan huomioon väestön ikääntyminen ja kiireelliset osaamisvajheet. Komissio käynnisti aiemmin tänä vuonna uuden ehdotuspyynnön, jonka mukaan turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastosta myönnetään 40 miljoonalla eurolla toiminta-avustuksia laillisten maahanmuutto- ja kotouttamisväylien rahoittamiseen. Parhaillaan ollaan myös perustamassa osaamiskumppanuuksia Marokon, Tunisian, Egyptin, Bangladeshin ja Pakistanin kanssa rahoitustuella muun muassa naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineestä (NDICI) – Globaali Eurooppa. Komissio käynnisti lokakuussa 2022 myös EU:n osaamisreserviä koskevan pilottihankkeen, jolla helpotetaan sotaa

pakenevien ukrainalaisten integroitumista työmarkkinoille, ja esittää tänä syksynä lainsäädäntöehdotuksen täysimittaisen EU:n osaamisreservin perustamiseksi. Kyseessä olisi ensimmäinen EU:n laajuinen verkkoalusta, jolla on määrä parantaa EU:n vetovoimaa EU:n ulkopuolisten maiden työnhakijoiden keskuudessa. Se auttaa EU:ssa toimivia työnantajia löytämään tarvittavia osaajia ja työntekijöitä löytämään sopivia työpaikkoja.

Lisäksi komissio perusti tammikuussa 2023 **työvoiman muuttoliikettä käsittelevän foorumin**, jonka tavoitteena on varmistaa, että EU:hun saadaan sen ulkopuolelta ammattitaitoista työvoimaa hallitusti ja juuri sinne, missä työntekijöitä ja osaamista tarvitaan. Uusi foorumi yhdistää muuttoliike- ja työllisyysasiantuntijoita näiden kahden alan välisen sekä jäsenvaltioiden ja EU:n välisen tiiviin yhteistyön edistämiseksi. Tavoitteena on tukea laillista muuttoliikettä ja työllisyyttä koskevien EU:n tason aloitteiden tehokasta käytännön toteutusta.

EU:n ulkopuolisten maiden kansalaisten asianmukainen kotouttaminen ja osallistaminen edistää EU:n kasvua, selviytymiskykyä ja vaurautta. Komissio vauhdittaa **kotouttamista ja osallisuutta koskevaa vuosien 2021–2027 toimintasuunnitelmaa**, jossa esitetään koulutusta, työmarkkinoille pääsyä, majoitusta ja terveydenhuoltoa koskevia toimia. Komissio vahvisti joulukuussa 2022 työmarkkinoiden eurooppalaisen kotouttamiskumppanuuden yhteisellä julkilausumalla, johon sisältyy erityisesti tuki Venäjän Ukrainaa vastaan käymää hyökkäyssotaa pakeneville ihmisille.

Rakenteellisiin ratkaisuihin ehdotetaan useita operatiivisia toimenpiteitä, joilla vastataan välittömiin ja jatkuviin haasteisiin muuttoreiteillä, mutta niiden taustalla on oltava **EU:n yhteinen muuttoliike- ja turvapaikkapolitiikka**. Keskeisenä tavoitteena on päästä yhteisymmärryksen turvapaikka- ja maahanmuuttojärjestelmän uudistuksista, joista

neuvotellaan parhaillaan. Komissio on tyytyväinen toimielinten välisissä neuvotteluissa joulukuussa 2022 saavutettuun kompromissiratkaisuun uudelleensijoittamiskehystä, aseman määrittelyä ja vastaanotto-olosuhteita koskevista ehdotuksista sekä neuvostossa kesäkuussa saavutettuun poliittiseen yhteisymmärrykseen kahdesta uuden muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen keskeisestä pilarista eli turvapaikka-asioiden ja muuttoliikkeen hallinta-asetuksesta ja turvapaikkamenettelyasetuksesta. Samoin se on tyytyväinen Euroopan parlamentin näiden ehdotusten parissa tekemään työhön, kun se on sopinut neuvotteluvaiheistaan aiemmin tänä vuonna. Komissio on valmis työskentelemään Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa sen varmistamiseksi, että toimielinten väliset neuvottelut saadaan onnistuneesti päätökseen nykyisen toimikauden loppuun mennessä yhteisen etenemissuunnitelman mukaisesti.

Kreikka on edelläkävijä toteuttaessaan NextGenerationEU-välineestä rahoitettua

kotouttamishanketta, jossa pakolaisia ja muuttajia, myös vammaisia, koulutetaan palontorjuntaan ja suojelutyöhön maanjäristysten yhteydessä. Hanke tuo paikalliset asukkaat ja maahanmuuttajat lähemmäs toisiaan yhteisten haasteiden edessä.

Humanitaarinen apu

Jos humanitaarisen avun tarpeessa olevat muodostaisivat maan, se olisi maailman kolmanneksi suurin maa: 360 miljoonaa kansalaista. Näiden ”kansalaisten” määrä kasvaa kovaa vauhtia ja on jo 30 prosenttia suurempi kuin vuoden 2022 alussa.

Komissio on antanut Ukrainalle ennennäkemättömän laajaa tukea, mutta se on myös entiseen tapaan toimittanut humanitaarista apua sitä eniten tarvitseville eri puolilla maailmaa. EU:n humanitaarisen avun alkuperäisiin vuoden 2023 määrärahoihin (1,7 miljardia euroa) on myönnetty tarvittaessa lisärahoitusta. EU-maat ja komissio ovat alustavasti ilmoittaneet vuoden 2023 **humanitaarisen rahoituksen määräksi noin 8,4 miljardia euroa**.

Se on konkreettinen osoitus EU:n maailmanlaajuisesta solidaarisuudesta ja johtavasta roolista humanitaarisessa työssä. Humanitaaristen tarpeiden ja maailmanlaajuisesti saatavilla olevan rahoituksen välisen kasvavan kuilun kaventamiseksi jäsenvaltiot hyväksyivät toukokuussa 2023 urauurtavat neuvoston päätelmät, joissa asetettiin vapaaehtoiseksi tavoitteeksi osoittaa 10 prosenttia virallisesta kehitysavusta humanitaarisiin toimiin.

Syyriassa ja Turkissa koettiin 6. helmikuuta 2023 maanjäristys, jonka voimakkuus oli 7,8 ja jota seurasi vähintään kaksi muuta suurta maanjäristystä. Se aiheutti laajaa tuhoa ja tuhansia kuolonuhreja.

EU tarttui välittömästi toimeen ja käynnisti suurimman etsintä- ja pelastusoperaation, jota on koordinoitu EU:n pelastuspalvelumekanismiin avulla. Tämä oli osoitus EU:n solidaarisuudesta parhaimmillaan. Kaikkiaan 21 Euroopan maata lähetti pelastus- ja lääkintäryhmiä ja antoi rescEU-varaston kautta miljoonia tavaroita, kuten majoitussuojia, lämmittimiä, generaattoreita, lääkintälaitteita, ruokaa ja lämpimiä vaatteita.

Kansainvälinen avunantajakonferenssi

Turkin ja Syyrian maanjäristysuhrien hyväksi

Seuraavan kuukauden aikana Euroopan komission puheenjohtaja Ursula von der Leyen ja Euroopan unionin neuvoston puheenjohtajavaltio Ruotsi järjestivät yhdessä **kansainvälisen avunantajien konferenssin solidaarisuuden osoittamiseksi Turkin ja Syyrian maanjäristysuhreille.**

Konferenssissa luvattiin yhteensä lähes 7 miljardia euroa, josta 911 miljoonaa euroa myönnettiin avustuksina Syyrialle ja 6,05 miljardia euroa avustuksina ja lainoina Turkille.

EU ja Kanada isännöivät 16. ja 17. maaliskuuta 2023 **kansainvälistä solidaarisuuskonferenssia Venezuelan pakolaisten ja muuttajien sekä heitä vastaanottavien maiden ja yhteisöjen kanssa.** Tapahtumassa korostettiin humanitaarisen avun ja kehitystä ja vakautta edistävien toimien koordinoinnin merkitystä.

EU isännöi 14. ja 15. kesäkuuta 2023 Brysselissä **seitsemättä Syyrian ja sen**

lähialueiden tulevaisuutta käsittelevää konferenssia, jossa tehtiin 5,6 miljardin euron tukisitoumukset. Syyrian kriisi on pian jatkunut 13 vuotta, ja konferenssissa EU ja kansainvälinen yhteisö vahvistivat jatkavansa Syyrian kansan, syyrialaispakolaisten ja heitä Syyrian naapurimaissa vastaanottavien yhteisöjen tukemista.

EU vastaa humanitaarisii tarpeisiin myös lähinaapurustomme ulkopuolella. Se perusti maaliskuussa 2023 **Kongon demokraattisen tasavallan** itäosan nopeasti heikkenevän tilanteen vuoksi humanitaarisen ilmasillan Gomaan. Sen kautta toimitettiin Ranskan tuella muun muassa lääkinä- ja ravitsemustarvikkeita. EU on toimittanut **Afganistaniin** elintärkeää apua 29 humanitaarisella lennolla elokuusta 2021 alkaen. Viimeisin lento laskeutui Afganistaniin 24. toukokuuta 2023.

Sudanissa puhkesi huhtikuussa 2023 sota, ja EU täydensi kesäkuussa 2023 alkuperäistä 73 miljoonan euron humanitaarista rahoitustaan 60 miljoonalla eurolla ja isännöi kansainvälistä varainkeruutapahtumaa. EU myös avasi Sudaniin ja sen naapurimaahan **Tšadiin** humanitaarisen ilmasillan, jonka kautta toimitettiin välttämättömyystarvikkeita. Marraskuussa 2022 myös **Burkina Fasaan** avattiin humanitaarinen ilmasilta. Sen kautta toimitettiin ruokaa ja välttämättömyystarvikkeita saarretuilla alueilla oleville sadoille tuhansille ihmisille, joita uhkasi nälänhätä.

EU jatkaa yhteistyötä kumppaniensa kanssa kaikkialla maailmassa toimittaakseen humanitaarista apua sitä tarvitseville ja auttaakseen ratkaisemaan rakenteellisia ongelmia, jotka aiheuttavat pakkomuuttoa, nälkää ja konflikteja.

Aikajana

SYYSKUU 2022

.....

6.9.

Bosnia ja Hertsegovina liittyy EU:n pelastuspalvelu-mekanismiin.

.....

14.9.

Komissio ehdottaa pakkotyöllä valmistettujen tuotteiden kieltämistä EU:n markkinoilla.

.....

15.9.

Komissio ehdottaa uutta kyberkestävyyssäädöstä, jolla suojellaan kuluttajia ja yrityksiä tietoturvaominaisuuksiltaan puutteellisilta tuotteilta.

.....

7.9.

Euroopan komissio esittää eurooppalaisen hoito- ja hoivastrategian, jolla varmistetaan hoito- ja hoivapalvelujen laatu, kohtuuhintaisuus ja saatavuus sekä parannetaan tilannetta sekä hoitoa ja hoivaa saavien että sitä antavien henkilöiden kannalta.

.....

14.9.

Komissio ehdottaa Euroopan energiamarkkinoille kiireellisiä toimenpiteitä, joilla puututaan dramaattisiin hinnankorotuksiin.

.....

16.9.

Eurooppalainen mediavapaussäädös: Komissio ehdottaa sääntöjä, joilla suojellaan tiedotusvälineiden moniarvoisuutta ja riippumattomuutta EU:ssa.

.....

20.9.

Komissio ehdottaa osana Euroopan terveysunionia uutta EU:n lähestymistapaa syövän havaitsemiseen – seulontoja lisätään ja parannetaan.

.....

21.9.

Komissio hyväksyy EU:n valtiontukisääntöjen nojalla Euroopan yhteistä etua koskevan tärkeän hankkeen, jolla tuetaan tutkimusta ja innovointia, teollista käyttöönottoa ja infrastruktuurin rakentamista vedyn arvoketjussa.

.....

21.9.

EU ilmoittaa 715 miljoonan euron rahoituksesta maailmanlaajuiselle rahastolle, jolla pyritään pelastamaan miljoonia ihmisiä aidsilta, tuberkuloosilta ja malarialta.

.....

28.9.

Komissio kehottaa jäsenvaltioita nykyaikaistamaan vähimmäistulojärjestelmiään osana jatkuvaa pyrkimystä köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen vähentämiseksi EU:ssa.

.....

28.9.

Komissio esittelee kokonaisvaltaisen toimintatavan, jolla ihmisiä ja ympäristöä voidaan suojella paremmin asbestin haitoilta. Tavoitteena on päästä asbestin käytöstä tulevaisuudessa kokonaan eroon.

.....

29.9.

Komissio hyväksyy suuntaviivat EU:n kilpailulainsäädännön soveltamisesta työehtosopimukseen yksityisryntäjien työolojen osalta.

LOKAKUU 2022

.....

4.10.

EU hyväksyy ensimmäisen EU:n ulkoiseen toimintaan liittyvän nuorisotoimintasuunnitelman vahvistaakseen nuorten osallistamista kaikkialla maailmassa.

.....

4.10.

EU ottaa kvanttitekniikan käyttöön kuudessa paikassa eri puolilla EU:ta.

.....

4.10.

Euroopan parlamentti ja Euroopan unionin neuvosto hyväksyvät direktiivin riittävästä vähimmäispalkoista kollektiivisten työehtosopimusneuvottelujen edistämiseksi ja työntekijöiden vähimmäispalkkasuojan parantamiseksi EU:ssa.

.....

6.10.

EU sopii kahdeksannesta Venäjää koskevasta pakotepakettista Ukrainaan kohdistuneen provosoimattoman ja perusteettoman sotilaallisen hyökkäyksen seurauksena.

.....

10.10.

Ukraina: Komissio käynnistää EU:n osaajareserviä koskevan pilottihankkeen, jonka tarkoituksena on kartoittaa sotaa pakenevien ukrainalaisten osaamista ja auttaa heitä työllistymään.

.....

12.10.

Vuoden 2022 laajentumispaketti: Euroopan komissio arvioi Länsi-Balkanin ja Turkin uudistuksia ja suosittaa Bosnia ja Hertsegovinalle EU:n ehdokasmaan asemaa.

.....

14.10.

EU myöntää Maailmanpankin ja Kansainvälisen valuuttarahaston vuosikokouksissa 100 miljoonaa euroa valuuttarahaston köyhyydenvähentämisen- ja talouskasvurahastoon haavoittuvien Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren maiden tukemiseksi.

.....

17.10.

Ilmailu: EU:n ja Kaakkois-Aasian maiden liiton (ASEAN) välillä allekirjoitetaan merkittävä ilmailualan sopimus, joka luo yhteyksiä 1,1 miljardille ihmiselle.

.....

18.10.

Komissio tekee lisää ehdotuksia, joilla torjutaan energian hintojen nousua ja parannetaan toimitusvarmuutta.

.....

18.10.

Vihreän kehityksen ohjelma: Komissio allekirjoittaa osana Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa ensimmäisen vihreän kumppanuuden, Marokon kanssa.

.....

19.10.

Komissio hyväksyy tutkimus- ja kehitystyöhön sekä innovaatiotoimintaan myönnettävän valtiontuen tarkistetut puitteet.

.....

24.10.

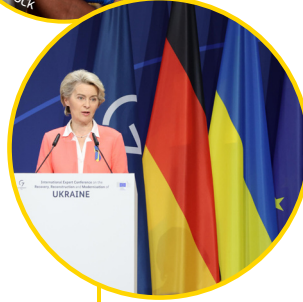
Terveysunioni: Neuvosto hyväksyy Euroopan terveysunionin viimeiset rakenneosat.

.....

25.10.

Komission ja G7-puheenjohtajavaltion isännöimässä kansainvälisessä asiantuntijakonferenssissa vahvistetaan horjumaton sitoutuminen Ukrainan elpymisen tukemiseen.

.....

26.10.

Vihreän kehityksen ohjelma: Komissio ehdottaa sääntöjä puhtaamman ilman ja veden turvaamiseksi.

.....

28.10.

Päästöttömät ajoneuvot: Uusien hiilidioksidipäästöjä aiheuttavien autojen myynti loppuu EU:ssa vuoteen 2035 mennessä ensimmäisen 55-valmiuspakettiin kuuluvan sopimuksen ansiosta.

MARRASKUU 2022

.....

1.11.

EU:n jäsenvaltiot ovat REPowerEU-suunnitelmaa noudattaen nostaneet kaasuvarastojensa täyttöasteen 95 prosenttiin ennen talven tuloa, mikä ylittää 80 prosentin tavoitteen.

.....

1.11.

Digimarkkinasäädös: Digitaalisille portinvartijoille säännöt avointen markkinoiden voimaantulon varmistamiseksi.

.....

3.11.

Komissiolta 3 miljardia euroa innovatiivisiin puhtaan teknologian hankkeisiin, joilla toteutetaan REPowerEU-suunnitelmaa ja vauhditetaan Euroopan irtautumista Venäjän fossiilisista polttoaineista.

.....

3.11.

Berliinin prosessin huippukokous: EU ilmoittaa Länsi-Balkanille suunnatusta miljardin euron energiatukipaketista.

.....

7.11.

EU solmii YK:n vuoden 2022 ilmastonmuutoskonferenssissa (COP27) Kazakstanin kanssa strategisen kumppanuuden, joka koskee raaka-aineita, akkuja ja uusiutuvaa vetyä.

.....

7.11.

Komissio edistää läpinäkyvyyttä lyhytaikaisen vuokramajoituksen alalla kaikkien toimijoiden hyödyksi.

.....

8.11.

EU solmii COP27-konferenssissa Namibian kanssa strategisen kumppanuuden, joka koskee kestäviä raaka-aineita ja uusiutuvaa vetyä. Lisäksi käynnistetään metsäalan kumppanuudet viiden kumppanimaan kanssa.

.....

8.11.

EU pääsee sopimukseen liikenteen, rakennusten, jätteiden ja maatalouden kansallisista päästövähennyksistä.

.....

9.11.

REPowerEU: Komissio vauhdittaa irtautumista venäläisestä kaasusta nopeuttamalla lupien myöntämistä uusiutuville energialähteille.

.....

9.11.

Komissio ehdottaa Ukrainalle enimmillään 18 miljardin euron suuruista vakaata ja ennakoitavaa tukipakettia vuodeksi 2023.

.....

10.11.

Komissio ehdottaa uusia Euro 7 -päästönormeja ajoneuvojen epäpuhtauspäästöjen vähentämiseksi ja ilmanlaadun parantamiseksi.

.....

10.11.

Kyberpuolustus: Komissio esittelee EU:n kyberpuolustuspolitiikan ja sotilaallisen liikkuvuuden toimintasuunnitelman 2.0 parantaakseen EU:n valmiuksia suojella kansalaisiaan ja infrastruktuuriaan.

.....

11.11.

EU sitoutuu osana Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa lisäämään hiilenpoistoa maankäytön, metsätalouden ja maatalouden kautta.

.....
16.11.

EU ja Egypti lisäävät yhteistyötä puhtaaseen energiaan siirtymisessä.

.....
16.11.

Digipalvelusäädös, joka on EU:n uusi säännöstö turvallisemman ja vastuullisemman verkkoympäristön luomiseksi, tulee voimaan.

.....
18.11.

Albania liittyy EU:n pelastuspalvelumekanismiin.

.....
15.11.

EU ja kansainväliset kumppanit käynnistävät urauurtavan oikeudenmukaisen energiasiirtymän kumppanuuden Indonesian kanssa.

.....
16.11.

Team Europe ilmoittaa COP27-kokouksessa osana Global Gateway -strategiaa miljardin euron paketista, jolla tuetaan Afrikan sopeutumista ilmastonmuutoksen vaikutuksiin ja kykyä selviytyä niistä.

.....
18.11.

Global Gateway: Team Europe käynnistää Keski-Aasiassa kaksi aloitetta, joista toinen koskee energiaa ja toinen digitaalisia yhteyksiä.

.....
18.11.

Komissio antaa ehdotuksen Yhteentoimiva Eurooppa -säädöksestä, jolla vahvistetaan valtioiden rajat ylittävää julkisen sektorin yhteentoimivuutta ja yhteistyötä kaikkialla EU:ssa.

.....
21.11.

EU pyrkii COP27-kokouksessa kunnianhimoisesti rajoittamaan ilmaston lämpenemisen 1,5 celsiusasteeseen ja auttaa luomaan tasapainoisen uuden rahoitusjärjestelyn.

.....
22.11.

Komissio ehdottaa uutta EU:n välinettä kaasun hintapiikkien rajoittamiseksi.

.....
28.11.

Komissio esittää tarkistetut säännöt, jotka tekevät teollismallien suojan saamisesta koko EU:ssa edullisempää, nopeampaa ja ennakoitavampaa.

.....
30.11.

Maailmanlaajuiset terveyskysymykset: Komissio hyväksyy EU:lle uuden globaalin terveysstrategian, jolla pyritään parantamaan maailman terveysturvaa ja kaikkien ihmisten terveysoloja muuttuvassa maailmassa.

.....
22.11.

Talouspolitiikan koordinointi: Komissio ohjeistaa antamaan tukea energiakriisissä ja tekemään Euroopasta vihreämmän ja digitaalisemman.

.....
28.11.

EU ja Etelä-Korea käynnistävät uuden digitaalisen kumppanuuden.

.....
30.11.

Vihreän kehityksen ohjelma: Komissio ehdottaa uusia EU:n laajuisia sääntöjä pakkausten ja pakkausjätteen vähentämiseksi sekä sääntöjä hiilen poistamisen sertifiointista ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi.

JOULUKUU 2022

.....

2.12.

EU ja Japani allekirjoittavat yhteistyöpöytäkirjan innovoinnin vauhdittamiseksi ja kansainvälisten vetymarkkinoiden kehittämiseksi.

.....

2.12.

Ukraina: Komissio ehdottaa, että Venäjän Ukrainassa käymään sotaan liittyvien EU:n pakotteiden rikkominen kriminalisoidaan.

.....

3.12.

G7-maat sopivat öljyn hintakatosta, mikä pienentää Venäjän tuloja ja vakauttaa maailman energiamarkkinoita.

.....

6.12.

Vihreän kehityksen ohjelma: EU sopii säädöksestä, jolla torjutaan EU:n tuotannosta ja kulutuksesta johtuvaa maailmanlaajuista metsäkatoa ja metsien tilan heikkenemistä.

.....

6.12.

EU:n ja Länsi-Balkanin huippukokouksessa Albanian Tiranassa vahvistetaan, että alue painottaa EU-jäsenyyttä ja strategista kumppanuutta EU:n kanssa.

.....

7.12.

Tasa-arvopaketti:
Komissio ehdottaa uusia sääntöjä vanhemmuuden tunnustamiseksi EU-maiden välillä.

.....

8.12.

Komissio ehdottaa toimenpiteitä, joilla nykyaikaistetaan ja parannetaan EU:n arvonlisäverojärjestelmän toimivuutta yritysten kannalta ja parannetaan sen kykyä torjua petoksia pidemmälle viedyn digitalisaation avulla.

.....

9.12.

Vihreän kehityksen ohjelma: Tukeakseen EU:n energiasiirtymää ja teollisuuden kilpailukykyä EU hyväksyy uuden lain, joka koskee kestävän kehityksen ja kiertotalouden periaatteiden mukaisia akkuja.

.....

6.12.

Vihreän kehityksen ohjelma: Parlamentti ja neuvosto sopivat uusista säännöistä, jotka koskevat EU:n päästökauppajärjestelmän soveltamista ilmailualalla.

.....

7.12.

Komissio ehdottaa tasa-arvoelinten vahvistamista – erityisesti niiden riippumattomuuden, resurssien ja toimivallan osalta – jotta ne voivat torjua syrjintää EU:ssa tuloksellisemmin.

.....

9.12.

Komissio käynnistää uuden teollisen allianssin aurinkoenergian ja energiaturvallisuuden edistämiseksi EU:ssa yhdessä alan kumppaneiden kanssa.

.....
9.12.

EU ja Chile saavat päätökseen neuvottelut laajennetusta puitesopimuksesta.

.....
11.12.

Pidetään ensimmäinen Global Gateway Boardin kokous.

.....
13.12.

Turvallisuusunioni: Komissio ehdottaa matkustajien ennakkotietoihin uusia sääntöjä ulkorajojen valvonnan helpottamiseksi ja sisäisen turvallisuuden lisäämiseksi.

.....
9.12.

Euroopan terveysunioni: Komission ehdottama syövän ennaltaehkäisyä vahvistamiseksi varhaisen havaitsemisen avulla neuvosto hyväksyy uuden lähestymistavan syöpäseulontoihin.

.....
12.12.

EU ja sen kumppanit Afrikassa käynnistävät kaksi muuttoliikettä koskevaa Team Europe -aloitetta, joissa keskitytään Atlantin ja keskeisen Välimeren muuttoreitteihin.

.....
13.12.

Vihreän kehityksen ohjelma: Parlamentti ja neuvosto pääsevät sopimukseen hiilirajamekanismista.

.....

14.12.

Pidetään EU:n ja ASEANin huippukokous. EU ja sen jäsenvaltiot ilmoittavat, että Global Gateway -strategian puitteissa otetaan käyttöön 10 miljardia euroa ASEAN-maiden infrastruktuuri-investointien nopeuttamiseksi.

.....

14.12.

Komissio hyväksyy uudet maa- ja metsätalouden sekä kalastus- ja vesiviljelyalan valtiontukisäännöt.

.....

15.12.

Parlamentti ja neuvosto pääsevät poliittiseen yhteisymmärrykseen uusista säännöistä, jotka koskevat toimenpiteitä, jotka mahdollistavat läpinäkyvyyden lisäämisen ja naisten ja miesten samapalkkaisuuden periaatteen tosiasiallisen toteutumisen.

.....

16.12.

Komissio isännöi Euroopan tulevaisuuskonferenssin jatkotoimena ensimmäistä elintarvikejätteen vähentämistä käsittelevää eurooppalaista kansalaispaneelia.

.....

16.12.

Ukraina: EU hyväksyy yhdeksännen Venäjää koskevan pakotepaketin Ukrainaan kohdistetun hyökkäyksen seurauksena.

.....

16.12.

EU ja Ukraina allekirjoittavat 100 miljoonan euron tukipaketin sodassa vahingoittuneiden koulujen kunnostamiseksi.

.....

18.12.

Vihreän kehityksen ohjelma: Parlamentti ja neuvosto pääsevät sopimukseen päästökauppajärjestelmän vahvistamisesta ja sosiaalisen ilmatorahaston perustamisesta tukemaan ihmisiä puhtaampaan energiaan siirtymisessä.

.....

19.12.

Komissio ehdottaa tiukempia sääntöjä muuttuvan ihmiskaupparikollisuuden torjumiseksi.

.....

31.12.

Covid-19-pandemian vaarantamien työpaikkojen ja toimeentulon turvaamiseen tarkoitettun SURE-välineen voimassaolo päättyy. Sillä on ollut ratkaiseva rooli covid-19-pandemian vaikutusten lieventämisessä ja talouden elpymisen tukemisessa. Vuonna 2021 SURE-välineen kautta sai tukea 9 miljoonaa ihmistä ja yli 900 000 yritystä 15 jäsenvaltiossa. Välineen käyttö väheni selkeästi vuonna 2022, jolloin sen kautta sai tukea 350 000 ihmistä ja 40 000 yritystä neljässä jäsenvaltiossa.

.....

19.12.

EU liittyy YK:n biodiversiteettikonferenssissa (COP15) 195 maata kattavaan historialliseen Kunmingin-Montrealin maailmanlaajuiseen biodiversiteettikehykseen, joka sisältää maailmanlaajuisia tavoitteita luonnon suojelemiseksi ja ennallistamiseksi nykyisiä ja tulevia sukupolvia varten.

.....

21.12.

Modernisaatiorahastosta tuetaan energiasiiirtymähankkeita kahdeksassa jäsenvaltiossa 4,11 miljardilla eurolla. Tavoitteena on vähentää riippuvuutta Venäjän fossiilisista polttoaineista ja nopeuttaa uusiutuvan energian käyttöönottoa.

TAMMIKUU 2023

.....
1.1.

Kroatia liittyy euro- ja Schengen-alueeseen.

.....
1.1.

Vuonna 2023 Euroopan yhdentymisen tärkeimpiin saavutuksiin kuuluvien EU:n sisämarkkinoiden perustamisesta on kulunut 30 vuotta.

.....
10.1.

EU ja Nato allekirjoittavat uuden yhteisen julistuksen yhteistyöstä. Ne sopivat voimistavansa hybridi- ja kyberuhkien ja terrorismin torjuntaa, lisäävänsä yhteistyötä kehitteillä olevien ja murroksellisten teknologioiden ja avaruuden alalla, paneutuvansa ilmastokriisin uhkaaviin turvallisuusvaikutuksiin ja vahvistavansa kriittisen infrastruktuurin häiriönsietokykyä.

.....
12.1.

Ulkomaisia tukia koskeva asetus tulee voimaan. Tämän uuden sääntökokonaisuuden ansiosta EU voi pysyä avoimena kaupalle ja investoinneille ja samalla varmistaa tasapuoliset toimintaedellytykset kaikille sisämarkkinoilla toimiville yrityksille.

.....
17.1.

Komissio käynnistää osaamisen edistämismekanismiä, jolla tuetaan työikäisen väestön nopeasta vähenemisestä kärsiviä EU:n alueita.

.....

23.1.

Euroopan terveysunioni: Komissio käynnistää eurooppalaisen syöpäkuvantamisaloitteen. Sen tarkoituksena on auttaa terveydenhuoltopalvelujen tarjoajia, tutkimuslaitoksia ja innovoijia hyödyntämään parhaalla mahdollisella tavalla syövän hoitoon kehitettyjä innovatiivisia datavetoisia ratkaisuja.

.....

25.1.

Komissio esittää aloitteen työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun vahvistamiseksi ja edistämiseksi konkreettisilla toimilla jäsenmaiden ja EU:n tasolla.

.....

17.1.

Komissio perustaa Suomeen ensimmäisen strategisen rescEU-valmiusvarastonsa kemiallisten, biologisten, säteily- ja ydinuhkien varalta.

.....

24.1.

Komissio esittää pölyttäjiä koskevan EU:n aloitteen tarkistamista, jotta luonnonvaraisten pölyttävien hyönteisten hälyttävää vähenemistä Euroopassa voitaisiin torjua.

.....

26.1.

Komissio käynnistää Etelä-Afrikan Pretoriassa osana Global Gateway -strategiaa alueellisen opettajia koskevan Team Europe -aloitteen Saharan eteläpuolisen Afrikan hyväksi. EU rahoittaa aloitetta 100 miljoonalla eurolla.

HELMIKUU 2023

.....

1.2.

EU ja Singapore käynnistävät digitaalisen kumppanuuden.

.....

2.2.

Komission puheenjohtaja Ursula von der Leyen ja 15 komissaaria matkustavat Kiovaan ensimmäiseen kollegion ja Ukrainan hallituksen väliseen kokoukseen syventääkseen EU:n ja Ukrainan yhteistyötä useilla aloilla.

.....

4.2.

Ukraina: EU ja G7-maat sopivat venäläisten öljytuotteiden hintakatosta.

.....

8.2.

Komissio hyväksyy EU:n katastrofivalmiutta ja -palautuvuutta koskevat tavoitteet ja antaa jäsenvaltioille suosituksia, joiden avulla kaikkialla Euroopassa voidaan parantaa katastrofien ennakointia, niihin valmistautumista ja reagointia sekä niiltä suojautumista, mikä parantaa kykyä selviytyä tulevista katastrofeista.

.....

1.2.

Komissio esittää vihreän kehityksen teollisuussuunnitelman, jolla parannetaan Euroopan nettonollateollisuuden kilpailukykyä ja tuetaan nopeaa siirtymistä ilmastoneutraaliuteen.

.....

3.2.

Kiovassa pidetään EU:n ja Ukrainan huippukokous.

.....

6.2.

EU ja Intia perustavat kauppaja teknologianeuvoston käsittelemään kauppaa, luotettavaan teknologiaan ja turvallisuuteen liittyviä haasteita.

.....

6.2.

Komissio aloittaa välittömästi Turkin ja Syyrian tuhoisten maanjäristysten jälkeen EU:n pelastuspalvelumekanismin kautta aikojen suurimman etsintä- ja pelastusoperaationsa, jossa autetaan pelastamaan ihmishenkiä Turkissa ja tuetaan humanitaarisen avun toimittamista kaikkialle Syyriaan.

.....

10.2.

EU lähettää Espanjasta, Ranskasta ja Portugalista EU:n pelastuspalvelumekanismiin kautta yli 250 pelastustyöntekijää Chileen avustamaan maan pelastustyöntekijöitä äärimmäisten maastopalojen torjunnassa.

.....

13.2.

Komissio asettaa uusiutuvaa vetyä koskevat säännöt.

.....

14.2.

Komissio ehdottaa, että uudet kaupunkibussit olisivat vuonna 2030 päästöttömiä ja että uusien kuorma-autojen päästöt vähenevät 90 prosenttia vuoteen 2040 mennessä.

.....

23.2.

Komissio esittelee joukon toimia, joilla pyritään saamaan gigabittiyhteydet kaikkialla EU:ssa kaikkien kansalaisten ja yritysten saataville vuoteen 2030 mennessä.

.....

25.2.

EU sopii kymmenennestä Venäjää koskevasta pakotepaketesta.

.....

27.2.

Komissio ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus saavuttavat periaatteellisen yhteisymmärryksen Windsorin puitteistosta. Kyseessä on kattava ratkaisukokonaisuus, jolla pyritään vastaamaan Pohjois-Irlannin kansalaisten ja yritysten kohtaamiin käytännön haasteisiin.

.....

28.2.

Global Gateway: Komissio allekirjoittaa Euroopan investointipankin kanssa 4 miljardin euron sopimukset, joilla tuetaan Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren maiden yrityksiä vuoteen 2027 asti. Kyseessä ovat takaussopimus, jolla saadaan liikkeelle jopa 3,5 miljardia euron lainarahoitus, ja 500 miljoonan euron rahoitusosuus erityisrahastoon.

.....

MAALISKUU 2023

.....

1.3.

Liikenneturvallisuus: Komissio ehdottaa ajokorttivaatimusten päivittämistä ja tieliikennesääntöjen noudattamisen parempaa rajatylittävää valvontaa.

.....

7.3.

Turvallisuusunioni: Uudistettu Schengenin tietojärjestelmä otetaan käyttöön.

.....

9.3.

Komissio hyväksyy uudet valtiontukitoimenpiteitä koskevat tilapäiset kriisi- ja siirtymäpuitteet, joilla edistetään tukitoimenpiteitä aloilla, jotka ovat keskeisiä siirryttäessä nettonollatalouteen. Se vahvistaa myös yleiseen ryhmäpoikkeusasetukseen muutoksen, jolla helpotetaan, yksinkertaistetaan ja nopeutetaan EU:n vihreän ja digitaalisen siirtymän tukemista.

.....

10.3.

Komissio esittelee turvallisuutta ja puolustusta tukevan EU:n avaruusstrategian, jolla varmistetaan, että EU on vahvempi ja selviytymiskykyisempi.

.....

10.3.

EU päivittää meriturvallisuusstrategiansa, jotta voidaan varmistaa merten rauhanomainen käyttö ja suojella merialueita uusilta uhkilta.

.....

10.3.

Vihreän kehityksen ohjelma: EU sopii tiukemmista säännöistä energiatehokkuuden parantamiseksi.

.....

14.3.

Kolumbian Bogotassa käynnistetään EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen digitaalinen allianssi. Kyseessä on yhteinen aloite, jolla edistetään ihmiskeskeistä lähestymistapaa digitaaliseen muutokseen.

.....

14.3.

Komissio ehdottaa EU:n sähkömarkkinamallin uudistamista. Tarkoituksena on edistää uusiutuvien energialähteiden käyttöä, suojella kuluttajia paremmin ja parantaa teollisuuden kilpailukykyä.

.....

16.3.

Komissio ehdottaa nettonollateollisuutta koskevaa säädöstä, jolla kasvatetaan puhtaan teknologian tuotantoa EU:ssa ja varmistetaan, että EU on valmis siirtymään puhtaaseen energiaan.

.....

16.3.

Komissio ehdottaa kattavaa toimenpidekokonaisuutta, jolla varmistetaan kriittisten raaka-aineiden turvattu, monipuolinen, kohtuuhintainen ja kestävä saanti EU:ssa.

.....

16.3.

Sisämarkkinoiden täyttäessä 30 vuotta komissio esittelee, miten se aikoo varmistaa EU:n pitkän aikavälin kilpailukyvyn vuoden 2030 jälkeen.

.....

16.3.

Komissio käynnistää valmiuksien kehittämisohjelman Ukrainan jälleenrakentamisen aloittamiseksi osana uusi eurooppalainen Bauhaus -aloitetta.

17.3.

Komissio antaa Venezuelan kriisiä käsitelleessä vuoden 2023 kansainvälisessä solidaarisuuskonferenssissa maalle 75 miljoonaa euroa humanitaarisen avun rahoitusta.

20.3.

Brysselissä pidetyssä avunantajien konferenssissa EU ja kansainväliset avunantajat keräävät Turkissa ja Syyriassa helmikuussa 2023 tapahtuneiden tuhoisten maanjäristysten uhrien auttamiseksi 7 miljardia euroa.

22.3.

Komissio esittää kuluttajille uusia oikeuksia, jotka tekevät tavaroiden korjauttamisesta helpompaa ja houkuttelevampaa. Komissio ehdottaa myös yhteisiä kriteerejä viherpesun ja harhaanjohtavien ympäristövääntämien torjumiseksi.

23.3.

Vihreän kehityksen ohjelma: Parlamentti ja neuvosto pääsevät sopimukseen meriliikenteen päästöjen vähentämisestä edistämällä kestävien polttoaineiden käyttöä meriliikenteessä.

28.3.

Vihreän kehityksen ohjelma: EU sopii kunnianhimoisesta uudesta laista, jonka tavoitteena on ottaa käyttöön riittävä vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuuri.

29.3.

Komissio ehdottaa läpinäkyvyyden lisäämistä ja byrokratian vähentämistä parantaakseen EU:n liiketoimintaympäristöä.

.....
30.3.

Vihreän kehityksen ohjelma: EU:ssa sovitaan lainsäädännön vahvistamisesta uusiutuvan energian käyttöönoton nopeuttamiseksi.

.....
30.3.

Puheenjohtaja von der Leyen pitää puheen EU:n ja Kiinan suhteista.

.....
31.3.

NextGenerationEU-väline: Maksut elpymis- ja palautumiskivälineestä ylittävät 150 miljardia euroa.

.....
31.3.

REPowerEU: EU täyttää vapaaehtoisen tavoitteensa vähentää kaasun kysyntää 15 prosenttia viiteen edelliseen talveen verrattuna. Talven väistyessä kaasuvarastojen täyttöaste on edelleen 60 prosenttia.

HUHTIKUU 2023

.....
3.4.

Komissio juhlistaa 30-vuotista koheesiorahastoa. Koheesiorahastosta on rahoitettu EU:n taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta lähes 179 miljardilla eurolla.

.....
4.4.

EU alkaa luoda omia rescEU-valmiusvarastojaan, joita voidaan käyttää kansalliset reagointivalmiudet ylittävissä kriiseissä tai katastrofeissa. Varastot perustetaan Kroatiaan, Puolaan, Sloveniaan, Espanjaan, Ruotsiin ja Turkkiin.

.....

5.4.

Komissio ehdottaa oikeudellisen yhteistyön alalla sääntöjä rikosoikeudellisten menettelyjen siirtämisestä jäsenvaltiosta toiseen.

.....

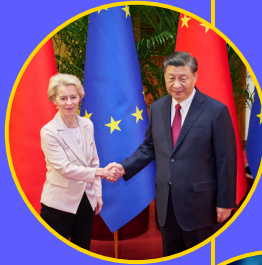
5.4.

Komissio vastaa seitsemänten yli miljoona allekirjoittajaa keränneeseen eurooppalaiseen kansalaisaloitteeseen ”Pelastakaa mehiläiset ja maanviljelijät! Maatalous mehiläisille suotuisaksi terveen ympäristön puolesta”.

.....

6.4.

Puheenjohtaja von der Leyen vierailee Kiinassa.

.....

17.4.

Komissio perustaa EU:n algoritmikeskuksen auttamaan digipalvelusäädöksen noudattamisen valvonnassa.

.....

18.4.

EU:n sirusäädöksestä päästään poliittiseen yhteisymmärrykseen. Sirusäädöksellä pyritään vahvistamaan EU:n kilpailukykyä ja häiriönsietokykyä tällä strategisella alalla.

.....

18.4.

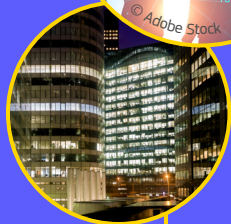
Komissio hyväksyy EU:n kyberturvallisuusvalmiuksia vahvistavan ehdotuksen EU:n kybersolidaarisuussäädökseksi ja esittelee tulevan kybertaitoakatemiaa.

.....

18.4.

Pankkiunioni: Komissio ehdottaa pankkien kriisinhallintaa ja talletussuojaa koskevan kehityksen uudistamista.

.....

20.4.

Ukraina liittyy EU:n pelastuspalvelumekanismiin.

.....

24.4.

Vihreän kehityksen ohjelma: EU ja Norja perustavat vihreän allianssin syventääkseen ilmastoa, ympäristöä, energiaa ja puhdasta teollisuutta koskevaa yhteistyötä.

.....

25.4.

Digipalvelusäädös: Komissio nimeää digipalvelusäädöksen nojalla ensimmäiset erittäin suuret verkkoalustat ja hakukoneet.

.....

23.4.

Virtuaalimaailmoja käsittelevä kansalaispaneeli esittää 23 suositusta, joilla varmistetaan EU:n virtuaalimaailmojen oikeudenmukaisuus ja ihmiskeskeisyys.

.....

25.4.

EU:n energianhankintafoorumi: Komissio käynnistää ensimmäisen yritysten yhteisen kaasunhankinnan.

.....

26.4.

Komissio esittää lainsäädäntöehdotuksia toteuttaakseen EU:n talouden ohjausjärjestelmää koskevien sääntöjen kattavimman uudistuksen sitten talous- ja finanssikriisin.

.....

26.4.

Euroopan terveysunioni: Komissio ehdottaa lääkelainsäädännön uudistamista lääkkeiden saatavuuden, kohtuuhintaisuuden ja innovatiivisuuden parantamiseksi.

.....

26.4.

Vihreän kehityksen ohjelma: Parlamentti ja neuvosto pääsevät sopimukseen uudesta säädöksestä, jolla vähennetään ilmailun päästöjä edistämällä kestäviä lentopolttoaineita.

.....

27.4.

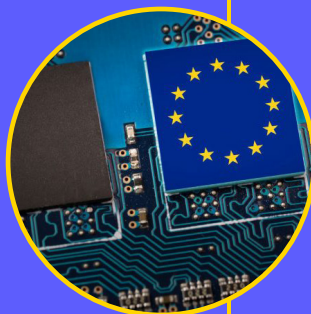
Global Gateway: Komissio ja Euroopan investointipankki ilmoittavat 18 miljardin euron rahoituksesta, jolla lisätään investointeja ilmastotoimiin ja kestäväan talouteen.

.....

27.4.

Komissio ehdottaa uusia sääntöjä, joilla autetaan yrityksiä hyödyntämään keksintöjään parhaalla mahdollisella tavalla, vivuttamaan uutta teknologiaa ja edistämään EU:n kilpailukykyä ja teknologista suvereniteettiä.

TOUKOKUU 2023

.....
3.5.

Komissio hyväksyy ehdotuksen ampumatarvikkeiden tuotantoa tukevaksi säädökseksi. Suunnitelman mukaan EU:n puolustusteollisuuden valmiuksia auttaa Ukrainaa lisätään kiireellisesti 500 miljoonan euron tuella.

.....
3.5.

Komissio ehdottaa tiukempia sääntöjä korruption torjumiseksi EU:ssa ja kaikkialla maailmassa.

.....
4.5.

Komissio suosittelee toimenpiteitä suoriin urheilu- ja muihin lähetyksiin liittyvän verkkopiratismin torjumiseksi.

.....
9.5.

Euroopan osaamisen teemavuosi käynnistyy festivaalilla.

.....
10.5.

EU käynnistää Sudanin konfliktista johtuvien kasvavien humanitaaristen tarpeiden vuoksi humanitaarisen ilmasillan, jolla kuljetetaan kriittisiä tarvikkeita EU:n humanitaarisen avun kumppaneille Port Sudanissa.

.....
16.5.

EU ja Intia pitävät kauppaja teknologianeuvoston ensimmäisen ministerikokouksen Brysselissä. Kokouksessa keskitytään syventämään strategista sitoutumista kauppaan ja teknologiaan.

.....

17.5.

EU:n ja Yhdysvaltojen terveysalan erityistyöryhmä käynnistyy.

.....

17.5.

Komissio esittää vuonna 1968 perustetun EU:n tulliliiton uudistamiseksi ehdotuksia, jotka ovat kunnianhimoisempia ja kattavampia kuin koskaan.

.....

18.5.

Komissio esittelee ensimmäisen Euroopan media-alan näkymistä laaditun raportin, jossa tarkastellaan audiovisuaali-, videopeli- ja uutismedia-alan kysynnän ja tarjonnan kehitystä.

.....

21.5.

Italian pyydettyä apua maan pohjoisosaa koetelleiden katastrofaalisten tulvien vuoksi komissio mobilisoi Belgian, Ranskan, Slovenian ja Slovakian tarjoaman hätäavun välittömästi EU:n pelastuspalvelumekanismiin kautta.

.....

19.–21.5.

Puheenjohtaja von der Leyen osallistuu G7-huippukokoukseen Hiroshimassa Japanissa.

.....

22.5.

EU:n ja Etelä-Korean huippukokous pidetään Soulissa. Kokouksessa ilmoitetaan vihreästä kumppanuudesta, jonka avulla on tarkoitus syventää ilmastotoimia, puhdasta energiaa ja ympäristönsuojelua koskevaa yhteistyötä.

.....

22.5.

Koska humanitaariset tarpeet ympäri maailmaa ovat ennennäkemättömät, neuvosto hyväksyy vapaaehtoisen tavoitteen, jonka mukaan 10 prosenttia virallisesta kehitysavusta osoitetaan humanitaarisiin toimiin.

.....

24.5.

Pääomamarkkinaunioni: Komissio ehdottaa uusia sääntöjä, joilla vahvistetaan vähittäissijoittajien asemaa EU:ssa.

.....

30.5.

Komissio kaksinkertaistaa yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa rescEU:n ilmasammutuskaluston Euroopan tulevalle maastopalokaudella.

.....

30.5.

EU:n hätäavun koordinaation keskus, joka on EU:n hätäapuvalmiuksien selkäranka ja EU:n pelastuspalvelumekanismen moottori, juhlistaa kymmenvuotista taivaltaan.

.....

31.5.

EU:n ja Yhdysvaltojen kauppaa- ja teknologianeuvoston neljäs ministerikokous pidetään Luulajassa Ruotsissa. EU ja Yhdysvallat sopivat, että eläinlääkkeiden hyvien tuotantotapojen tarkastusten tulokset tunnustetaan vastavuoroisesti.

KESÄKUU 2023

.....

1.6.

Komissio hyväksyy tarkistetut säännöt, joissa yrityksille annetaan selkeämpää ja ajantasaista ohjeistusta siitä, miten ne voivat arvioida horisontaalista yhteistyötä koskevien sopimustensa yhteensopivuutta EU:n kilpailusääntöjen kanssa.

.....

1.6.

Puheenjohtaja Ursula von der Leyen ilmoittaa uudesta tukipaketista Moldovalle.

.....

7.6.

EU esittää uuden ohjelman kumppanuuden lujittamiseksi Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen kanssa.

.....

7.6.

Euroopan terveysunioni: Komissio ehdottaa kattavaa lähestymistapaa mielenterveyteen.

.....

8.6.

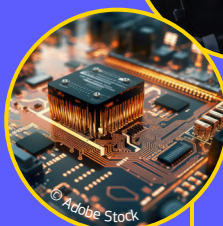
EU:n eettinen elin: Komissio ehdottaa kaikkia EU:n toimielimiä koskevien yhteisten eettisten normien luomista.

.....

8.6.

Komissio hyväksyy EU:n valtiontukisääntöjen nojalla Euroopan yhteistä etua koskevan tärkeän hankkeen, jolla tuetaan tutkimusta, innovointia ja mikroelektroniikan ja viestintäteknologian ensimmäistä teollista käyttöönottoa.

.....

8.6.

EU lähettää Espanjasta, Ranskasta ja Portugalista lähes 300 palomiestä Kanadaan auttamaan äärimmäisten maastopalojen torjunnassa.

.....

12.–16.6.

Puheenjohtaja Ursula von der Leyen matkustaa Brasiliaan, Argentiinaan, Chileen ja Meksikoon ja ilmoittaa 10 miljardin euron investoinneista, joita Latinalaiseen Amerikkaan ja Karibian alueelle tehdään Global Gateway -strategian kautta.

.....

13.6.

Yhteisötalous: Komissio ehdottaa keinoja hyödyntää yhteisötalouden potentiaalia työllisyyden, innovoinnin ja sosiaalisen osallisuuden edistämiseksi.

.....

14.6.

EU etenee kriittisiä mineraaleja koskevissa sopimusneuvotteluissa Yhdysvaltojen kanssa.

.....

15.6.

Kansainvälinen yhteisö lupaa seitsemännessä Syyrian ja sen lähialueen tulevaisuutta käsittelevässä Brysselin konferenssissa 5,6 miljardia euron rahoituksen vuodesta 2023 alkaen.

.....

19.6.

Neuvottelut EU:n ja Kenian talouskumppanuussopimuksesta, jossa kestävä kehitys koskevilla määräyksillä on suuri painoarvo, saadaan päätökseen.

.....

20.6.

EU:n talousarvio: Komissio ehdottaa EU:n pitkän aikavälin talousarvion vahvistamista kiireisimpiin haasteisiin vastaamiseksi. Lisäksi se esittää mukautetun paketin omien varojen uudistamisesta.

.....

20.6.

Komissio ja korkea edustaja esittävät Euroopan taloudellisen turvallisuuden strategian. Strategian painopisteenä on taloudellisista riippuvuuksista aiheutuvien riskien minimointi niin, että EU:n talouden avoimuus ja dynaamisuus pysyvät mahdollisimman suurina.

.....

20.6.

Ukraina: Komissio ehdottaa uutta välinettä Ukrainan elpymisen, jälleenrakentamisen ja nykyaikaistamisen tukemiseen.

.....
23.6.

EU hyväksyy yhdenmutoista Venäjää koskevan pakotepaketin Venäjän laittomasti Ukrainaa vastaan käymän sodan jatkuessa.

.....
28.6.

Komissio esittää kaksi ehdotusta, joilla pyritään yhtäältä varmistamaan, että euroseteleitä ja -kolikoita on jatkossakin kuluttajien ja yritysten saatavilla ja että niitä voidaan käyttää maksamiseen euroalueella, ja toisaalta luomaan säännöstö uudelle digitaaliselle eurolle, jonka Euroopan keskuspankki voi tulevaisuudessa laskea liikkeelle käteisrahan rinnalla.

.....
28.6.

EU ehdottaa kattavaa uutta lähestymistapaa uhkiin, joita ilmastonmuutos ja ympäristön tilan heikkeneminen aiheuttavat rauhalle, turvallisuudelle ja puolustukselle.

HEINÄKUUN 2023

.....
5.7.

Komissio hyväksyy keskeisten luonnonvarojen kestävästä käytöstä koskevan toimenpidepaketin, jolla vahvistetaan myös EU:n elintarvikkejärjestelmien ja maatalouden häiriönsietokykyä.

.....
3.7.

Ukraina: Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäysrikoksen syytteesenpanoon liittyvä kansainvälinen keskus aloittaa toimintansa.

.....
5.7.

Komissio julkaisee neljännen vuotuisen oikeusvaltiokertomuksen, jossa arvioidaan jäsenvaltioille viime vuonna annettuja suosituksia ja annetaan uusia.

.....

9.7.

EU ja Uusi-Seelanti allekirjoittavat kunnianhimoisen vapaakauppasopimuksen.

.....

11.7.

Komissio esittää EU:n strategian johtoaseman saavuttamiseksi Web 4.0:ssa ja virtuaalimaailmoissa.

.....

11.7.

Komissio ehdottaa toimenpiteitä, joilla tavaraliikenteestä tehdään tehokkaampaa ja kestävämpää parantamalla rautateiden infrastruktuurin hallintaa ja tiedonsaantia tavaraliikenteen kasvihuonekaasupäästöistä.

.....

12.7.

Komissio ehdottaa, että EU:ssa vahvistetaan rikoksen uhrien oikeuksia saada tukea, tietoa, oikeutta ja korvauksia.

.....

13.7.

Brysselissä pidetään EU:n ja Japanin 29. huippukokous.

.....

16.7.

Tunisia: Kattavasta kumppanuuspaketista päästään poliittiseen yhteisymmärrykseen.

.....

17.–18.7.

EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian valtioiden yhteisön (CELAC) johtajat kokoontuvat kolmanteen huippukokoukseen Brysseliin. Komissio esittelee EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen Global Gateway -investointiohjelman.

.....

19.7.

EU esittää YK:n kestävän kehityksen korkean tason poliittisessa foorumissa ensimmäisen vapaaehtoisen katsauksen edistymisestä kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa.

.....

31.7.

Global Gateway: Puheenjohtaja von der Leyen käynnistää Filippiineillä vihreää taloutta koskevan Team Europe -aloitteen.

ELOKUU 2023

.....

9.8.

EU kanavoi hätäapua ja keskipitkän ja pitkän aikavälin tukea Slovenialle, jota tuhoisat tulvat ovat koettelleet.

.....

18.8.

EU saavuttaa kaasuväestöjen 90 prosentin täyttötavoitteen yli kaksi kuukautta ennen marraskuun 1. päivän määräaika.

